

808.35b2d

๘๔๘๔๓

๙.๖

ทัศนะทางการเมือง และ กลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี”
ของ วินทร์ เลียววาริณ

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวศิริลักษณ์ บัตรประโคน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม ๒๕๔๘

12 ก.ค. 2548

๒๐๐๘ ๙.๖

ศิริลักษณ์ บัตรประโคน. (2548). *ทัศนะทางการเมือง และ กลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ของ วินทร์ เลียววาริณ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์พรธาดา สุวัธนวิช.

สารนิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองและกลวิธีนำเสนอที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ของ วินทร์ เลียววาริณ โดยเสนอผลแบบศึกษาพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า วินทร์ เลียววาริณ เสนอทัศนะทางการเมืองไว้ 4 ทัศนะ ได้แก่ ทัศนะแรก ทัศนะที่มีต่อนักการเมือง ผู้เขียนเห็นว่านักการเมืองมีบทบาทในการใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารเป็นหลักแต่ยังปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เหมาะสม เพราะนักการเมืองมุ่งแสวงหาอำนาจเพื่อผลประโยชน์ของตนเป็นสำคัญ มีพฤติกรรมทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปกปิดทรัพย์สินเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบและเลียงลาภี ตลอดจนโจมตี และ ก่อกวนคู่แข่งทางการเมืองโดยเฉพาะในช่วงเลือกตั้ง ทัศนะที่สอง ทัศนะที่มีต่อพรรคการเมือง ผู้เขียนเห็นว่าพรรคการเมืองล้วนไม่จริงใจต่อประชาชน วิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าพรรคไม่เป็นไปตามหลักการที่ถูกต้อง พรรคขาดอุดมการณ์และนโยบายที่ชัดเจน เพราะดำเนินงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะตกกับพรรคการเมืองเป็นหลัก ดังนั้นการรวมและแยกกันของพรรค จึงเป็นไปตามเงื่อนไขของผลประโยชน์ที่จะได้รับ ทัศนะที่สาม ทัศนะที่มีต่อระบบการเมือง ผู้เขียนสะท้อนระบอบการปกครองสู่ประชาธิปไตยที่คล้ายกับประชาธิปไตย มีกิจกรรมการเมือง การเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรม การจัดระเบียบการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพ แม้มีระบบตรวจสอบแต่ก็ไม่เกิดผล สื่อมวลชนถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ระบบการเมืองไม่สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ทัศนะที่สี่ ทัศนะที่มีต่อประชาชน ผู้เขียนเห็นว่าประชาชนสนใจการเมือง และ ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ของตน แต่มีทัศนคติด้านลบต่อนักการเมือง

ส่วนกลวิธีการเสนอทัศนะทางการเมืองมีทั้งสิ้น 6 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่อง ใช้โครงเรื่อง ใช้แก่นเรื่อง ใช้การเล่าเรื่อง ใช้ตัวละครและบทสนทนา รวมทั้งการนำเสนอทัศนะผ่านวาทีนาสู่เรื่อง ซึ่งในแต่ละกลวิธีผู้เขียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนล้อเลียน และ เสียดสีการเมืองอย่างมีอารมณ์ขัน ทำให้ทัศนะทางการเมืองของ วินทร์ เลียววาริณ มีความน่าสนใจ และให้แง่คิดที่คมคายแก่ผู้อ่าน

Political Opinions And Method Of Presentation In Collected Short Stories Of
"Lungarnburee" By Win Leawarin

AN ABSTRACT
BY
MISS.SIRILAK BATPRAKHON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University
May 2005

Sirilak Batprakhon. (2005). *Political Opinions And Method Of Presentation In Collected Short Stories Of "Lungarnburee" By Win Leawarin*. Master's Project M.Ed. (Thai). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Porntada Suvattanavanich.

The main objective of this study was to analyze the political opinions as well as the presentation technique mentioned in collected short stories of " Lungarnburee" by Win Leawarin. The results were presented by the method of analytical descriptive study.

This study found that Win Leawarin had presented four political opinions. First, the opinion on politicians; the writer pointed out that even though politicians had fundamentally utilized the legislative and administrative power, they had not yet play their appropriate designated roles. This was because politicians have a tendency to seek for their own power or their own benefits. In addition, the problems of corruption, no disclosure of properties for audit and taxes avoidance and the eradication of competitive politicians in election period were also underlined. Second, the opinion on political parties; according to the writer, he thought that political parties were not sincere to people. The party-member selection procedures did not comply with appropriate criteria and principles. Apart from that, political parties lacked their own unique philosophy and outstanding policies because they take their own benefits upon their party into consideration. Therefore, the combination and separation of political parties depended on the principles of benefits. Third, the opinion on political systems; the writer reflected the sunakkraphiputai system (The political system of Lungarnburee) which similar to democratic system. The system involved political activities and unfair election, deficiency of administrative governance and controlling systems, media were used as tools of politics. Importantly, the political systems could not remedy problems. Last the opinion on people or citizens; the writers agreed that people were interested in politics and know their own responsibilities but people tended to have negative attitudes towards politicians.

As for political opinions' presentation technique, there were six of them; by using titles, plots, themes, narrations, characters and dialogue including sayings before stories. In each method, the writer represented creative ideas, and satire under the humorous criteria. As a result, this has made the political opinions of Win Leawarin was interesting and has also provided readers with witty thoughts.

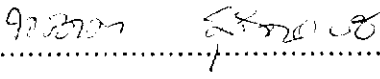
ทัศนะทางการเมือง และ กลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม"
ของ วินทร์ เลียววาริณ

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวศิริลักษณ์ บัตรประโคน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

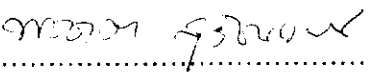
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

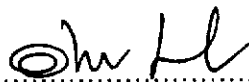

.....
(อาจารย์พรธาดา สุวัจนวิช)

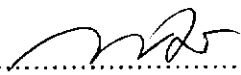
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์)

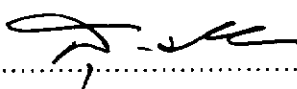
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์พรธาดา สุวัจนวิช)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์พิมพ์ภาภรณ์ บุญประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ)
วันที่...1...เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์สุนันทา ไสรจิจ์ ซึ่งเป็นอาจารย์สารนิพนธ์ในระยะแรก อาจารย์พรธาดา สุวัธนวิช ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ระยะหลัง ตลอดจนเป็นประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ที่ได้ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ รวมถึง รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ และอาจารย์พิมพ์ภากรณ์ บุญประเสริฐ กรรมการการสอบสารนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ชี้แนะข้อบกพร่องในสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้อย่างกว้างขวาง และนำความรู้นั้นมาเป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ในหมวดวิชาภาษาไทย รองศาสตราจารย์ต้นสนีย์ ภูเพ็ชร และผู้ช่วยศาสตราจารย์พนิดา ธาณิรัตน์ ที่ได้ให้ความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี และเป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ที่ให้ทุนทรัพย์และเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้ามานะพากเพียรจนทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี พร้อมกันนี้ขอขอบคุณ คุณสุรศักดิ์ เสาวภาคย์กุล ที่เป็นแรงผลักดันและอยู่เคียงข้างเสมอมา ตลอดจนขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ร่วมรุ่นที่คอยเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

คุณความดีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมอุทิศให้แก่คุณย่า และคุณพ่อผู้ล่วงลับ ที่ผู้วิจัยระลึกถึงตลอดจนงานเสร็จสิ้นลงในครั้งนี้

ศิริลักษณ์ บัตรประโคน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	4
2	เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	5
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการเมือง.....	5
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอ.....	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการล้อเลียน เสียดสี.....	9
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการเมือง.....	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอ.....	11
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล้อเลียน เสียดสี.....	13
3	ทิศทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม”.....	15
	ทิศที่มีต่อนักการเมือง.....	17
	ทิศที่มีต่อบทบาทของนักการเมือง.....	18
	ทิศที่มีต่อพฤติกรรมของนักการเมือง.....	24
	ทิศที่มีต่อพรรคการเมือง.....	33
	ทิศที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพรรคการเมือง.....	34
	ทิศที่มีต่ออุดมการณ์ และนโยบายของพรรคการเมือง.....	37
	ทิศที่มีต่อระบบพรรคการเมือง.....	39
	ทิศที่มีต่อระบบการเมือง.....	40
	ระบอบการปกครอง.....	40
	กิจกรรมทางการเมือง.....	41
	ปัญหาต่าง ๆ ที่สืบเนื่องมาจากระบบการเมือง.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) ทศนะที่มีต่อประชาชน.....	56
ทัศนคติทางการเมือง.....	57
4 กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม”	61
กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่อง.....	61
กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่อง.....	66
กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้แก่นเรื่อง.....	71
กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้วิธีการเล่าเรื่อง.....	77
กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ตัวละคร และบทสนทนา.....	87
กลวิธีการนำเสนอทัศนะผ่านวาทะนำสู่เรื่อง.....	96
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	99
สรุปผลการศึกษา.....	99
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม.....	104
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในช่วง พ.ศ.2475 มาจนปัจจุบัน การเมืองการปกครองของไทยประสบปัญหาโดยตลอด ปัญหาที่พบจะมีทั้งส่วนที่เกี่ยวกับนักการเมือง พรรคการเมือง ระบบการบริหารจัดการ ฯลฯ ซึ่งปัญหาและความเป็นไปทางการเมืองนี้ส่วนหนึ่งสะท้อนในวรรณกรรมที่นักเขียนได้แสดงความคิดเห็นต่อการเมืองการปกครองในแต่ละยุคสมัย ทั้งนี้เพราะนักเขียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ดังนั้น ความคิด ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสภาพการเมือง จึงมีอิทธิพลต่อนักเขียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ประเภทของวรรณกรรมที่นักเขียนใช้นำเสนอเรื่องราวทางการเมืองการปกครองนั้นจะมีหลากหลายรูปแบบ เรื่องสั้นก็เป็นงานเขียนรูปแบบหนึ่งที่นิยมใช้เป็นสื่อนำเสนอทัศนะทางการเมือง เนื่องจากมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากวรรณกรรมประเภทอื่นๆ คือ มีเนื้อหาขนาดสั้น กระชับ นำเสนอความคิดได้ ตรงจุด ใช้เวลาในการอ่านน้อย อีกทั้งสามารถใช้สื่อในสิ่งที่นักเขียนต้องการส่งสารได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสื่อความคิด สื่ออารมณ์ หรือสะท้อนความคิดแต่ละยุคสมัย จึงทำให้เรื่องสั้นได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ดังที่ยุพร แสงทักษิณ (2524 : 52) ได้กล่าวไว้ว่า “มีคนจำนวนมากนิยมนำเรื่องสั้น เพราะการอ่านเรื่องสั้นใช้เวลาน้อย แต่ผู้อ่านจะได้รับคุณค่าสาระและความบันเทิงอย่างคุ้มค่า” เรื่องสั้นแต่ละเรื่องนอกจากจะให้สาระความบันเทิงแล้ว ผู้อ่านจะได้แนวคิด ประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ และกลวิธีการนำเสนอเฉพาะตัวของนักเขียน

ในบรรดานักเขียนเรื่องสั้นของไทย วินทร์ เลียววาริณ เป็นนักเขียนเรื่องสั้นที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในปัจจุบัน ซึ่งงานเขียนของวินทร์ส่วนใหญ่จะเป็นงานเขียนแนวทดลองที่สะท้อนภาพสังคมในแง่มุมต่าง ๆ ด้วยกลวิธีที่แปลกใหม่ น่าสนใจ แตกต่างกันไปดังที่ ชนเศ เวศร์ภาดา (2540 : 74) ได้กล่าวไว้ว่า “วินทร์ เลียววาริณนั้น นับได้ว่าเป็นนักเขียนแนวทดลองที่โดดเด่นในสมัยปัจจุบันนี้ เพราะเขาเสนอผลงานแนวอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจนเห็นเป็น “ลีลา” เฉพาะตัวที่ชัดเจนและน่าสนใจ” งานเขียนที่นักเขียนเรื่องสั้นท่านนี้ได้นำเสนอและประสบความสำเร็จตั้งแต่ เรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ของประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2540 เรื่องสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน ที่ได้รับรางวัลเดียวกันในปี พ.ศ.2542 นอกจากนี้ยังมีเรื่องอื่นที่ได้รับรางวัลเช่น อาเพศกำสรวล ได้รับรางวัลรวมเรื่องสั้นดีเด่น สมุดปกดำกับใบไม้สีแดง ได้รับรางวัลรวมเรื่องสั้นชมเชย จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติในปีเดียวกัน เป็นต้น มาจนถึงปัจจุบัน วินทร์ เลียววาริณ

ก็ยังสร้างผลงานการเขียนเรื่องอื่นในแนวใหม่ ๆ มาโดยตลอด “หลังอานบุรี” ก็เป็นหนึ่งในรวมเรื่องสั้นที่นักเขียนท่านนี้ได้นำเสนอเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการเมือง โดยได้จำลองภาพการประชุมสภา ประวัติบุคคลทางการเมือง บทสัมภาษณ์ของนักการเมือง พร้อมทั้งนำเสนอเหตุการณ์ และบรรยากาศทางการเมืองในช่วง พ.ศ.2538 - พ.ศ.2545 ในลักษณะล้อเลียน และเสียดสี ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว บรรยากาศ สภาพปัญหาและเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยมีความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ เช่น ภาวะเศรษฐกิจของไทยขาดเสถียรภาพ หรือ เศรษฐกิจฟองสบู่ ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารและนโยบายของรัฐบาล ตั้งแต่สมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ นายชวน หลีกภัย ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 รัฐบาลไทยต้องกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อมาฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การออกกฎหมายปฏิรูปการเมืองทั้งระบบ นั่นคือรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบนักการเมือง โดยเฉพาะ รัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในเรื่องการใช้อำนาจของนักการเมือง การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหน้าสาธารณชน ด้วยการทำประชาพิจารณ์ นอกจากนี้ยังมีการย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาสังกัดพรรครัฐบาล ในช่วง พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2545 สมัยของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ตลอดจนการยุบพรรค เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางการเมืองจนมีเสียงข้างมากในสภา และยังมีปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับนักการเมืองอาทิ ในปี พ.ศ.2545 มีรัฐมนตรีบางคนถูกกล่าวหาเรื่องการซื้อปริญญา เช่น ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ เป็นต้น ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งของบรรยากาศ ปัญหา และเหตุการณ์ทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอทัศนะของตนเองที่มีต่อการเมืองของไทยด้วยกลวิธีที่ต่างไปจากเรื่องสั้นอื่น ๆ ที่เคยนำเสนอมาอีกด้วย

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า วินทร์ เลียววาริณ เป็นนักเขียนที่มีความสามารถในการเขียนถ่ายทอดเรื่องราวความคิดที่มีต่อการเมืองในเรื่องสั้นได้อย่างน่าสนใจ ทั้งนี้เพราะผู้เขียนมีศิลปะในการล้อเลียน เสียดสี ด้วยการสร้างตัวละครให้เป็นสุนัขพันธุ์หลังอานทั้งหมดในฉากและบรรยากาศของเมืองสมมติที่ชื่อหลังอานบุรีที่ปกครองในระบอบสุนัขชาติปไตย ที่แม้ตัวละครจะเป็นสุนัข และเรื่องราวเกิดขึ้นในเมืองสมมติ แต่เนื้อหาความคิดที่นำเสนอผ่านตัวละครเหล่านี้ก็เป็นบรรยากาศทางการเมืองของสังคมไทยนั่นเอง จึงทำให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน จากอรรถรสของเรื่องสั้นแนวเสียดสี พร้อมทั้งได้แง่คิดทางการเมืองไปด้วย นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังมีความสามารถในการใช้กลวิธีใหม่ๆ นำเสนอทัศนะของตนไว้อย่างน่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้เลือกที่จะศึกษาวิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองและกลวิธีการนำเสนอทัศนะที่ปรากฏในเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ซึ่งเป็นภาพสะท้อนความเข้าใจสภาพการเมืองของนักเขียนไทยในช่วงดังกล่าว อันจะเป็นแนวทางการศึกษาทัศนะทางการเมือง และกลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองในวรรณกรรมไทยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองของวินทร์ เลียววาริณ ที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี"
2. เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี"

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาทำให้ทราบทัศนะของ วินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อการเมืองการปกครอง ตลอดจนวิธีการวิพากษ์วิจารณ์ และการสะท้อนปัญหาการเมืองในเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" อันจะเป็นประโยชน์ทำให้เข้าใจปัญหาการเมืองของไทย จากทัศนะของนักเขียน และเป็นแนวทางศึกษาทัศนะทางการเมืองในวรรณกรรมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์งานของ วินทร์ เลียววาริณ ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" พ.ศ. 2545 จำนวน 15 เรื่อง ดังนี้

1. 52, 782, 375, 350, 55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา
2. เปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ 'นัด' เพื่อสังคม
3. แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความแกร่งนอกทำเนียบ
4. เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม
5. "แต่ระเบิดขวด" : ว่าด้วยแนวรบทำนรมต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง
6. เกียรติवादโกโฮม : ว่าด้วย Policy ทำน
7. หลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลาดหลังอานบุรี
8. 37° - 53° - 21° : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม
9. มาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง
10. สดริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์
11. ลีตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง
12. เอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาพิจารณา
13. ความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อการเมืองหลังอานบุรี
14. โปรเจ็กต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ)
15. ชี้อปปี้งการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักการเมือง หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานทางการเมือง ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศ หรือผู้ดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี

นักการเมือง หมายถึง คำนามใช้เรียกนักการเมืองในประเทศหลังอานบุรี ตามที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี”

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาชีวประวัติ และผลงานการประพันธ์ของ วินทร์ เลียววาริณ
2. ศึกษาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจารณ์แนวการเขียนเรื่องสั้นในด้านการนำเสนอทัศนะและกลวิธีการนำเสนอจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์
3. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับการเมือง และเอกสารที่นำเสนอเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงที่สัมพันธ์กับวรรณกรรม
4. วิเคราะห์เรื่องสั้นตามจำนวนที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้
 - 4.1 วิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ของ วินทร์ เลียววาริณ ในด้าน
 - 4.1.1 ทัศนะที่มีต่อนักการเมือง
 - 4.1.2 ทัศนะที่มีต่อพรรคการเมือง
 - 4.1.3 ทัศนะที่มีต่อระบบการเมือง
 - 4.1.4 ทัศนะที่มีต่อประชาชน
 - 4.2 วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ของ วินทร์ เลียววาริณ ในด้าน
 - 4.2.1 กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่อง
 - 4.2.2 กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่อง
 - 4.2.3 กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้แก่นเรื่อง
 - 4.2.4 กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้การเล่าเรื่อง
 - 4.2.5 กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ตัวละครและบทสนทนา
 - 4.2.6 กลวิธีการนำเสนอทัศนะผ่านวาทีสนทนา
5. เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทัศนะทางการเมืองและกลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนะทางการเมืองในวรรณกรรม
 - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอ
 - 1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการล้อเลียน เสียดสี
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนะทางการเมือง
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอ
 - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล้อเลียน เสียดสี

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนะทางการเมือง

นรนิติ เศรษฐบุตร (2521:70) ได้ศึกษานวนิยายการเมืองของนักเขียนสตรี 5 เรื่อง คือ ลมที่เปลี่ยนทาง ของกฤษณา อโศกสิน เรื่องทำไม ของสีฟ้า เรื่องฟ้าเปลี่ยนสี ของเพ็ญแข วงศ์สง่า เรื่องจากดวงใจและเรื่องรัฐมนตรีหญิง ของดวงใจ จากการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าการเสนอแนวความคิดทางการเมืองในรูปแบบนวนิยาย ในขณะที่ยังคงไว้ซึ่งสุนทรียภาพ ของงานวรรณศิลป์นั้นเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ง่ายนัก นวนิยายที่หยิบยกมาวิเคราะห์นั้นนอกจากจะเน้นหนักเรื่องชีวิตและความรักแล้ว บางเรื่องยังได้สะท้อนให้เห็นประเพณีการเข้าสู่อำนาจของผู้นำโดยการปฏิวัติรัฐประหาร บางเรื่องเป็นภาพสะท้อนความเหลวแหลกในสังคมข้าราชการ บางเรื่องเป็นความขัดแย้งระหว่างความชอบธรรมของลัทธิการเมืองที่ต่างกัน ฯลฯ

ขวัญเนตร ครุฑานุช (2534 : 229) วิเคราะห์นวนิยายของสีฟ้าจำนวน 20 เรื่อง จากการศึกษาพบว่า สีฟ้าเสนอแนวคิดทางการเมืองไว้ในนวนิยายทั้งที่เป็นแนวคิดใหญ่ และที่เป็นแนวคิดย่อย แนวคิดทางการเมืองที่เป็นแนวคิดใหญ่นั้นสีฟ้าเสนอแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ของนักการเมืองที่ดี อุดมการณ์ทางการเมืองของนักศึกษาและปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ซึ่งมีลัทธิการปกครองตรงกันข้าม ส่วนแนวคิดทางการเมืองที่เป็นแนวคิดย่อยนั้นสีฟ้าเสนอแนวคิด เกี่ยวกับความไม่แน่นอนในตำแหน่งทางการเมือง ปัญหาของระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎร และปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครองในการบริหารหน่วยงาน

ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง (2533 : 296) ศึกษานวนิยายกับการเมืองไทยในช่วงปี พ.ศ. 2507 – 2522 ปรากฏว่านวนิยายมีความสัมพันธ์กับการเมือง 3 ลักษณะ คือ 1) นวนิยายมีบทบาทต่อการบันทึกหรือสะท้อนภาพการเมือง 2) การเมืองมีอิทธิพลต่อผู้แต่งและนวนิยาย 3) นวนิยายมีอิทธิพลต่อการเสนอแนะแนวคิดทางการเมือง โดยกล่าวถึงบทบาทของการเมืองในการกำหนดทิศทางของนวนิยายแนวการเมืองดังนี้

1. นวนิยายมีบทบาทต่อการบันทึกหรือสะท้อนภาพการเมือง ในช่วงที่การปกครองไม่เป็นประชาธิปไตย นวนิยายจะไม่บันทึกหรือสะท้อนภาพการเมืองอย่างตรงไปตรงมา กลับหลีกเลี่ยงไปกล่าวถึงปัญหาปลีกย่อยทางการเมือง หรือกล่าวถึงการเมืองของรัฐบาลในอดีตที่ผ่านมา ส่วนในช่วงที่การปกครองเป็นประชาธิปไตยก็กล่าวที่จะใช้นวนิยายเป็นสื่อบันทึกหรือสะท้อนภาพการเมืองอย่างตรงไปตรงมา บางครั้งก็กล่าวล้อเลียนผู้นำทางการเมืองอย่างสนุกสนานอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามมีนวนิยายเพียงไม่กี่เรื่องเท่านั้นที่บันทึกหรือสะท้อนภาพการเมืองอย่างเด่นชัดโดยกล่าวถึงวัน เวลา ที่เกิดเรื่องอย่างชัดเจนจนทำให้ผู้อ่านรุ่นหลังใช้ประกอบการศึกษาในวิชาประวัติศาสตร์ได้

2. การเมืองมีอิทธิพลต่อผู้แต่งนวนิยาย ซึ่งอิทธิพลของการเมืองที่มีต่อผู้แต่งและนวนิยายมี 3 ลักษณะคือ 1) การเมืองมีอิทธิพลต่อการเขียนและการจัดพิมพ์ 2) การเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดมโนทัศน์และโลกทัศน์ของผู้แต่ง 3) นักการเมืองใช้นวนิยายเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน

3. นวนิยายที่มีอิทธิพลต่อการเสนอแนะแนวคิดทางการเมือง การเขียนนวนิยายลักษณะนี้เป็นเรื่องยาก เพราะผู้แต่งจะต้องมีทรรศนะกว้างไกลจึงจะสามารถเสนอแนะแนวคิดทางการเมืองได้ทุกยุคสมัย แม้นวนิยายในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นน้อยแต่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกสมัยไม่ว่าสภาพแวดล้อมทางการเมืองในขณะนั้นจะเอื้ออำนวยหรือไม่ก็ตาม

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอ

ภิญโญ กองทอง (2528 : 258) กล่าวถึงกลวิธีเกี่ยวกับการเสนอเรื่องของเรื่องสั้นว่ามีลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การใช้กระแสน่าสนใจ
2. การใช้สัญลักษณ์
3. การใช้กรรมวิธีเบ็ดเตล็ด
 - 3.1 การอ้างชื่อบุคคลจริง
 - 3.2 การใช้บทกวีแทรกในเนื้อหา
 - 3.3 การจัดวางบทสนทนาแบบนิทาน

สดชื่น ชัยประสาธน์ (2532:52-69) กล่าวถึงกลวิธีการเสนอเรื่องของวรรณกรรมเซอร์เรียลลิสต์จะใช้กลวิธีการเสนอเรื่องดังนี้

1. การเขียนอัตโนมติ เป็นหนึ่งในกลวิธีที่สำคัญ การทดลองโดยอัตโนมตินี้ สอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มที่เชื่อว่าความบังเอิญและความฉับพลันทันทีเป็นเกณฑ์สำคัญในการสร้างสรรค์วรรณศิลป์เพราะจำทำให้ภาพพจน์ใหม่ ๆ ซึ่งต่างจากภาพพจน์ที่เป็นผลิตผลของความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล การเขียนอัตโนมติก่อให้เกิดความคิดทางสุนทรียศาสตร์ใหม่และการใช้ภาษาทวีนิพนธ์แบบใหม่

2. การบันทึกและการเล่าความฝัน เป็นอีกหนทางหนึ่งที่ทำให้รู้จักรูปแบบของจิตไร้สำนึกซึ่งจะช่วยให้รู้จัก “ตัวตน” ที่แท้ อีกทางหนึ่ง และจะนำไปสู่ความเป็นจริงสูงสุดคือการรวมความฝันกับความเป็นจริง (ซึ่งคนส่วนใหญ่ถือว่าเป็นคู่ตรงข้ามกัน) ผลงานวรรณศิลป์จะอุดมไปด้วยภาพพจน์และสัญลักษณ์อันเกิดจากความฝันหรือไม่ก็ลีลาการพูด การเขียน หรือการดำเนินเรื่องคล้ายอยู่ในโลกของความฝัน ความฝันจึงเป็นแหล่งแรงบันดาลใจที่สำคัญทำให้นักเขียนเกิดมีจินตนาการมีภาพพจน์แปลกใหม่อยู่เสมอ

3. การเขียนความเรียง “เลียนอย่างคนบ้า” เพื่อจะศึกษาสภาพการทำงานของความคิดไร้สำนึกของ “คนบ้า” ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะที่เป็นอิสระไร้การควบคุมของเหตุผลและกฎเกณฑ์ของสังคมมากที่สุด

4. การสร้างภาพพจน์ อุปมาและความเปรียบ การสร้างภาพพจน์นั้นนอกจากจะใช้ภาพพจน์ (ถ้อยคำ) ในการสร้างภาพแล้ว ยังได้ใช้ภาพถ่าย ใบประกาศ ป้ายโฆษณา ข้อความที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์เข้ามาประกอบแทรกในเล่มหรือในเนื้อความด้วย

5. การแปลสาร เป้าหมายสำคัญคือการเปลี่ยนคนให้มีโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ใหม่ ภาพพจน์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญของกวีที่จะแปรเปลี่ยนความเป็นจริงที่ไม่เป็นที่พึงพอใจให้กลายเป็นโลกใหม่ที่มียอดประกอบของความเป็นจริง และสิ่งที่เป็นจินตนาการอันสอดคล้องกับความปรารถนาที่แท้จริงของเขา กวีต้องแสดงว่าตนเป็น “ผู้วิเศษ” สามารถแปรเปลี่ยนโลกที่เป็นจริงให้กลายเป็นโลกใหม่ในอุดมคติได้ เจตนาอันแน่วแน่นี้มีแฝงอยู่ในวรรณศิลป์เซอร์เรียลลิสต์

6. อารมณ์ขันแบบเซอร์เรียลลิสต์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะปลดปล่อยจิตให้เป็นอิสระพ้นจากข้อจำกัดของความเป็นจริงได้

7. การเล่นคำ เล่นภาพ และเล่นเกม พวกเขาปฏิบัติเรื่องการให้ภาษาให้เป็นอิสระจากหน้าที่สื่อสารแบบเดิมด้วยการเล่นเสียงเล่นคำ เล่นความหมายของคำ ให้มีลักษณะแปลกใหม่ และเสนอความเป็นจริงที่ใหม่ที่ไม่ขึ้นกับเหตุผล นอกจากนี้ยังคิดค้นวิธีการเล่นเกมใหม่ ๆ ซึ่งมีทั้งการสนุกแบบการละเล่นของเด็ก ๆ และมีทั้งความเอาจริงเอาจังโดยนำความเชื่อเกี่ยวกับความบังเอิญที่เป็นภาวีสัยและแนวคิดเรื่องโทรจิตมาประยุกต์ใช้ด้วย

สุชาติ สวัสดิ์ศรี (2535:17) ได้กล่าวถึงกลวิธีการนำเสนอของเรื่องสั้นแนวทดลองว่าได้นำเสนอแนวคิดทางวรรณศิลป์ ชนิดไม่จำกัดเนื้อหาและจินตนาการ มาตรฐานทางศีลธรรมและได้แสดงให้เห็นว่าเรื่องสั้นแนวทดลองน่าจะมีลักษณะภาพรวม ๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นการเสนอเรื่องราวแบบ “นามธรรม” (Abstract) มากกว่าเรื่องราวแบบ “รูปธรรม” (Concrete)
2. เป็นการ “สำแดง” (Express) พลังและอารมณ์ซับซ้อนภายในมากกว่าเป็นการ “แสดง” (Impress) ความประทับใจแบบพื้น ๆ
3. เป็นลักษณะในเชิง “เหนือจริง” (Surreal) มากกว่าเป็นลักษณะ “ตามที่เป็นจริง”
4. มุ่งแสวงคุณค่าในทาง “ภาพฝัน” มากกว่าคุณค่าในทาง “ข้อเท็จจริง” (Fact)
5. มีลักษณะในเชิง “อัตวิสัย” (Subjective) มากกว่าลักษณะเชิง “วัตถุวิสัย” (Objective)
6. มองเรื่องราวเหมือนดูลงมาจากที่สูง (Vertical) มากกว่ามองเรื่องราวเหมือนดูในระดับสายตา (Horizontal)
7. ให้ความสำคัญแก่ “ความคิด” (Idea) และ “สถานการณ์” (Situation) มากกว่าให้ความสำคัญในการสร้างตัวละคร (Character)
8. มีโครงสร้างยืดหยุ่นไปในทาง Anti-plot มากกว่าเป็น plot ที่วางไว้สมบูรณ์ตายตัว
9. ให้ความสำคัญแก่ “รูปความคิดริเริ่มแปลกใหม่” (Original Idea) มากกว่าให้ความสำคัญแก่ “รูปภาษา” (เช่นภาษาสวยที่เรียกกันว่า Belles Letteres นั้น มิได้ถือเป็นหลักในการพิจารณาแต่หากคำนึงถึง “ภาษาที่สื่อความ” ได้เหมาะสมกับ “รูปความคิด” ที่นำมาใช้ในแต่ละเรื่องาน) มีลักษณะการสร้างภาพลักษณ์ อุปมาอุปไมย และความเปรียบเทียบใช้ภาษาที่กระตุ้นจินตนาการอย่างฉับพลันและอย่างแรง
10. ให้ความสำคัญแก่ “มิติที่ 4” อันว่าด้วยเรื่องเวลาที่ต้องสัมพันธ์ (Relative) และสัมพันธ์ (Relation) ไปพร้อมกัน
11. มีลักษณะของตัวเอกที่เป็น Anti-hero มากกว่า Hero ตามภาพลักษณ์แบบเก่า
12. มีลักษณะของการตั้งคำถาม (Question) มากกว่าเป็นการอธิบาย (Explain)
13. มีลักษณะการบรรยายแบบ “การประกอบส่วน” (Collage) มากกว่าเป็นการบรรยายแบบ “เก็บละเอียด” (Decorate) มีลักษณะของการเขียนแบบอัตโนมัติ (Automatic) และการเขียนแบบ “เลียนอย่างคนบ้า” เพื่อศึกษาจิตไร้สำนึกให้ถึงที่สุด
14. เป็น “แนวหน้ากล้าตาย” ที่เสนอเรื่องราว “ล้ำยุค” (Avantgarde) ในทางเอาจริงเอาจัง มากกว่ามุ่งใช้ความอ่อนแอ และความเป็น “ยอดนิยม” (Popular) มาเป็นเครื่องมือ

15. เรื่องสั้นแนวทดลอง ก็คือ การทดลอง มันคือ “เกม” ทางปัญญาที่เล่นกันได้ทุกคน... ขึ้นอยู่กับ “ภาวะทางจิตใจ” ของผู้เล่นแต่ละคนที่จะควบคุมการเล่นของตนให้ออกมาตาม “เกม” ที่ต้องการ...มันคือ ศิลป์แห่งการโกหกให้แนบเนียนและน่าประทับใจ

1.3 เอกสารที่เกี่ยวกับการล้อเลียน เสียตีสี

ธิดา โมสิกรัตน์ (2526 : 427-438) ได้กล่าวไว้ว่า การยั่วล้อ เป็นการเสนอเรื่องราวที่แฝงการเสียดสี เหน็บแนม ประชดประชัน มี 2 วิธี คือ

1. ยั่วล้อตรงๆ ผู้แต่งจะเขียนคำหยาบตรงไปตรงมาอย่างเฉียบขาด ซึ่งบางครั้งค่อนข้างรุนแรงก้าวร้าว โดยที่ผู้แต่งหยิบยกสิ่งที่บกพร่องมาเขียน เน้นให้เห็นว่าเป็นสิ่งน่าขัน ส่วนเรื่องที่ผู้แต่งจะไม่กล่าวถึง

2. ยั่วล้อโดยอ้อม ผู้แต่งจะเสียดสีเหน็บแนมด้วยการสร้างเรื่องสั้น แล้วนำพฤติกรรมหรือเหตุการณ์มาใส่เป็นบุคลิกตัวละครหรือเนื้อเรื่องที่ให้อารมณ์ขัน

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2520 : 30-35) กล่าวถึงวรรณกรรมล้อเลียน 3 ประเด็น คือ

1. เนื้อหาสาระ
2. รูปแบบ ท่วงทำนองการแต่ง และถ้อยคำที่ใช้เป็นไปในลักษณะล้อเลียน เพื่อให้เกิดอารมณ์ขัน

3. โครงเรื่อง เลียนแบบต้นฉบับเดิม แต่เปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายใหม่

วรรณกรรมล้อเลียนมักจะปราศจากสาระในด้านเนื้อหา เนื่องมาจากผู้เขียนมุ่งที่จะเหน็บแนม และยกเอาข้อบกพร่องของผู้อื่นขึ้นมาชี้ให้เห็น แต่ให้เป็นไปในลักษณะขบขันมากกว่าที่จะเป็นไปในทำนองติเตียนให้เสียหาย ผู้เขียนจึงต้องแทรกความขบขันให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ตาม เพื่อมิให้เห็นว่าการเสียดสีเหน็บแนมนั้นเป็นเรื่องเสียหาย เป็นเหตุให้เนื้อหาสาระของวรรณกรรมล้อเลียนหย่อนไป จึงเป็นได้ว่าไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่ายนัก ผู้แต่งวรรณกรรมล้อเลียนย่อมต้องเสี่ยงต่อการได้รับความไม่พอใจจากผู้ที่ถูกล้อเลียน ถ้าหากว่าใช้ภาษาล้อแหลมไปในทางเสียดสี หรือคำหยาบทำให้เกิดความเสียหาย นอกจากนี้ยังต้องเสี่ยงต่อการไม่เป็นที่ยอมรับในวงการนักอ่านด้วย ในกรณีที่วรรณกรรมล้อเลียนมีลักษณะผิดธรรมเนียมที่กวีเก่า ๆ ยึดถือมา

เทือก กุสุมา ณ อยุธยา (2516 : 30-32) กล่าวถึงวรรณกรรมล้อเลียนที่มีชื่อเสียงของสเปน คือ ดอนควิกโฆเต (Don Quixote De La Mancha) ซึ่งแต่งล้ออัศวินในสมัยโบราณที่คลั่งไคล้การเสียสละเพื่อปราบปรามอธรรม ส่วนของไทยที่รู้จักกันแพร่หลายก็คือเรื่อง ระเด่นลันได ของพระมหามนตรี (ทวีป) ที่แต่งขึ้นเพื่อล้อเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ซึ่งนิยมกันมากในสมัยนั้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการเมือง

ธเนศร์ ชาญเชาว์ (2533 : 520) ศึกษาพัฒนาการในงานเขียนของ วสิษฐ์ เดชกุญชร จาก นวนิยาย 6 เรื่องคือ เรื่องจันทร์หอม ดงเย็น ลว.สุดท้าย สารวัตรเถื่อน แม่ลาวเลือด และหักลิ้นช้าง การศึกษาพบว่า วสิษฐ์ เดชกุญชร ได้เสนอแนวคิดทางด้านการเมืองและการปกครองในนวนิยายว่า ประชาชนและข้าราชการควรมีการประพฤติปฏิบัติด้วยกาย วาจา ใจ กล่าวคือจะต้องตั้งมั่นอยู่ในปทัสฐานของสังคม นอกจากนี้แล้วยังจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน และมีความสามัคคีต่อหมู่คณะและประการที่สำคัญที่สุดที่ วสิษฐ์ มุ่งเน้นมากเป็นพิเศษ คือ การมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ชิดหทัย นุตถาปนา (2525:285) ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายเอกของสด กุระโรหิต ในด้านแนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายพบว่า แนวความคิดทางการเมืองที่ปรากฏในนวนิยายของ สด กุระโรหิต มี 2 ประเด็น ดังนี้

1. แนวความคิดทางการเมืองของจีน ปรากฏในนวนิยายชุดปักกิ่งนครแห่งความหลัง ผู้แต่งให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองของจีน โดยแทรกความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองของจีน เช่น ลัทธิการปกครองของจีน การแก่งแย่งชิงอำนาจของบรรดาขุนพล ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้จีนต้องรบกันเองเป็นเวลานาน จนกระทั่งในที่สุดจีนบนแผ่นดินใหญ่ต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของคอมมิวนิสต์

2. แนวความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับสภาพสังคมไทย สดเห็นว่า นักการเมืองยังขาดอุดมการณ์ที่จะทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง นักการเมืองส่วนมากมุ่งสร้างบารมีและความร่ำรวยทำให้ประเทศชาติไม่เจริญประชาชนอดอยากจนลงทุกวัน สดเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่เราควรคำนึงถึงประเทศชาติเสียที โดยขจัดความโลภความมักใหญ่ใฝ่สูงให้น้อยลง

ธิดา วัฒนกุล (2519:520) ศึกษาแนวความคิดทางการเมืองในบทละครพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พบว่าบทละครพระราชนิพนธ์ได้สะท้อนถึงแนวพระราชดำริส่วนพระองค์ทางการเมืองของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า พระองค์ทรงสนับสนุนวิถีทางการเมือง ซึ่งทำให้ชาติรอดพ้นจากภัยและอิทธิพลของชาวต่างชาติทั้งภายในและภายนอกประเทศ พระองค์ทรงชี้แนะการประพฤติปฏิบัติของผู้ปกครองรวมถึงผู้อยู่ใต้การปกครอง เพื่อยังผลให้สังคมมีความสุขปลอดภัยจากศัตรูภายใน ภายนอกประเทศ ในขณะเดียวกันพระองค์ทรงมีพระราชดำริว่า ประเพณีการปกครองแบบโบราณของไทยหรือการปกครองโดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดในการปกครอง เป็นสิ่งที่แสดงลักษณะระบบการปกครองโดยเฉพาะของไทย ซึ่งสามารถผสมผสานกลมกลืนได้สนิทกับการปกครองแบบประชาธิปไตย พระองค์ทรงสนับสนุนให้ชาวไทยมีอุดมการณ์ทางการเมือง

ซึ่งจะสามารถทำให้สังคมหรือชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อความเจริญก้าวหน้าของชาติ ตลอดจนการสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติด้วย

ไพโรจน์ บุญประกอบ (2526) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องสันแนวการเมือง และสังคม ในช่วง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา ความสัมพันธ์ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และค่านิยมที่ปรากฏในเนื้อหาเรื่องสันแนวการเมืองและสังคมกับสภาพทางการเมืองและสังคมในช่วง 14 ตุลาคม 2516- 6 ตุลาคม 2519 ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาเรื่องสันสะท้อนให้เห็นปัญหาทางการเมือง และปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับการเมืองที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม แนวคิด ในการแก้ปัญหาที่มีทั้งแนวคิดที่อยู่ภายในขอบเขตของกฎหมาย และแนวคิดที่ขัดแย้งกับกฎหมายในขณะนั้น ตลอดจนแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมการเมือง ด้วยวิธีรุนแรงในด้านเศรษฐกิจ เนื้อหาเรื่องสันสะท้อนภาพความยากจนข้นแค้นของประชาชนสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม ความยากจนข้นแค้นในเรื่องสันเหล่านั้น ผู้แต่งชี้ให้เห็นว่าต้นเหตุมาจากอำนาจรัฐที่ไม่เป็นธรรม ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่เปิดโอกาสให้ผู้ได้เปรียบอยู่แล้วได้เปรียบยิ่งขึ้น และการสมคบกันเองเอารัดเอาเปรียบประชาชนผู้มีอำนาจหน้าที่ และนายทุน แนวความคิดในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจมีลักษณะเกี่ยวกับแนวคิดในการแก้ปัญหาทางการเมือง ส่วนด้านวัฒนธรรมและค่านิยมนั้นเรื่องสันเกือบทุกเรื่องมีน้ำเสียงคัดค้านวัฒนธรรมและค่านิยมที่ไม่เป็นประโยชน์ และขัดขวางการดิ้นรนเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อชีวิตที่ดีกว่าของประชาชนผู้ทุกข์ยาก บางเรื่องเสนอแนวคิดให้กำจัดวัฒนธรรมและค่านิยมที่ไม่เป็นประโยชน์เหล่านี้ เพื่อสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมใหม่ให้สอดคล้องกับประเทศ

เลิศชาย ศิริชัย (2530) ศึกษาความแปลกแยกในเรื่องสันไทยช่วง พ.ศ. 2507-2519 ด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคม พบว่า สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมที่เป็นจริงสอดคล้องกับความแปลกแยกทางเศรษฐกิจการเมือง และสังคมที่สะท้อนจากเรื่องสัน โดยการวิเคราะห์ความแปลกแยกทางเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนต้องทำงานที่ทุกข์ยากโดยไม่ค่อยมีทางเลือก การวิเคราะห์ความแปลกแยกทางการเมือง พบว่าอำนาจรัฐทั้งอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ได้กลายเป็นอำนาจที่ดำรงอยู่อย่างเป็นอิสระจากเจตน์จำนงของประชาชน การวิเคราะห์ความแปลกแยกทางสังคมพบว่า การศึกษามีอำนาจบงการประชาชนให้เรียนในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง เอาเปรียบเพื่อนมนุษย์และไม่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอ

ภิญโญ กองทอง (2528) ได้ศึกษาลักษณะ “ก้าวหน้า” ของเรื่องสันในช่วง พ.ศ. 2510-2516 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาลักษณะก้าวหน้าของเรื่องสันทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหา พบว่าด้านรูปแบบมีลักษณะก้าวหน้าทางด้านโครงเรื่องที่ไม่นำเนินตามโครงการของโครงเรื่อง ไม่เน้นความเป็นเหตุเป็นผล ไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ตัวละครไม่แจ่มชัด แนวคิดของ

เรื่องไม่เป็นเอกภาพ คลุมเครือ และจบลงอย่างเป็นปรปักษ์กับจุดสุดยอด หรือ Anit-Cimax เป็นส่วนใหญ่ และได้ศึกษาในด้านกลวิธีการนำเสนอเรื่องพบว่ากลวิธีการนำเสนอมีการบรรยายกลับไปกลับมา (Flash-back) ใช้การบรรยายแบบกระแสนึก (Stream of Consciousness) ใช้วิธีการแต่งแบบเหนือจริง หรือใช้สัญลักษณ์เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งมีการใช้ตัวเลขและเครื่องหมายวรรคตอนช่วยในการสื่อข้อความที่ไม่สัมพันธ์กัน

สุภาณี มณฑานุช (2533) ได้ศึกษาเรื่องสั้นแนวสัญลักษณ์ของไทย พ.ศ. 2500 - 2530 ในแง่กลวิธีการเขียน การใช้สัญลักษณ์และแนวคิด ผลการศึกษาพบว่าเรื่องสั้นไทยระยะแรกมีการใช้สัญลักษณ์อยู่ในโวหารภาพพจน์ บทอัครรย์ และการบรรยายหรือพรรณนาจากช่วงหลัง พ.ศ.2500 แนวสัญลักษณ์เกิดขึ้นเพราะแรงกดดันทางการเมืองและการรวมตัวของนักเขียนกลุ่มมหาวิทยาลัยในยุคสมัยของการแสวงหาจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่าในช่วงนี้เรื่องสั้นแนวสัญลักษณ์มีวิธีการสร้างและสื่อสารอยู่ในองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องตั้งแต่กลวิธีการวางโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง การเปิดปิดเรื่อง การสร้างความขัดแย้ง การใช้อุปมา การเลือกผู้เล่าเรื่อง ฯลฯ โดยเรื่องสั้นแนวสัญลักษณ์มักสร้างความขัดแย้งที่เสนอให้เห็นได้ยากนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมให้เห็นอย่างชัดเจน มีกลวิธีการใช้อุปมาได้แก่ การฝันเฟื่องและปรากฏการณ์หลอน ซึ่งเป็นลักษณะแทนความปรารถนาในใจของตัวละคร และนิยมสร้างฉากแบบเหมือนจริง มักสื่อสัญลักษณ์จากพฤติกรรมและคำพูดของตัวละครแบบเหนือจริง ส่วนการเสนอแนวคิดเรื่องสั้นแนวสัญลักษณ์จะเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมเป็นเรื่องสั้นกลุ่มใหญ่ที่สุตรงลงมาได้แก่แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและการเมือง

วาสนา ไชยรัตน์ (2534) ศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นของ สุรัชย์ จันทิมาธร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดที่มีต่อสังคม การเมืองและเศรษฐกิจที่ปรากฏในเรื่องสั้น นอกจากนี้ยังศึกษากลวิธีและท่วงทำนองการแต่งเรื่องสั้นของ สุรัชย์ จันทิมาธร ผลการศึกษาค้นคว้าในด้านกลวิธีในการเล่าเรื่อง สุรัชย์ จันทิมาธร ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบผู้ประพันธ์เป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเรื่องสั้นส่วนใหญ่เน้นความรู้สึกนึกคิดของตัวละครที่ไม่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของตนเอง และใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบผู้ประพันธ์กระทำตนเป็นผู้สังเกตการณ์ซึ่งปรากฏในเรื่องสั้นที่เป็นพฤติกรรมของตัวละคร นอกจากนี้ยังใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่หนึ่ง ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญของเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องของตนเองหรือสิ่งที่ได้พบเห็นกลวิธีการเล่าเรื่องแบบกระแสนึกประหวัด และกลวิธีการเล่าเรื่องแบบประสม สำหรับกลวิธีการเสนอเรื่องนั้นเนื่องจากเรื่องสั้นของ สุรัชย์ จันทิมาธร เป็นเรื่องสั้นที่ต้องการสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมกลวิธีการเสนอเรื่องจึงไม่มีลักษณะแปลกใหม่คือ ใช้กลวิธีการเสนอเรื่องตามลำดับปฏิทินเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังใช้การเล่าเรื่องด้วยวิธีการเล่าเรื่องแบบกระแสนึก ซึ่งพบในเรื่องสั้นที่เป็นความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร การเล่าเรื่องแบบย้อนต้น การใช้จดหมาย การเล่าเรื่องสลับเหตุการณ์และการใช้บุคลาธิษฐาน

เบญจนาฏ วัฒนมณี (2539) ได้ศึกษาเรื่องสั้น “แนวทดลอง” ของไทยช่วง พ.ศ. 2525 - 2535 ในด้านกลวิธีการนำเสนอเรื่องและสารของเรื่องสั้นแนวทดลอง จากเรื่องสั้นแนวทดลองจำนวน 50 เรื่องพบว่าวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นแนวทดลองของไทยนั้นมีกลวิธีการนำเสนอ 2 ลักษณะคือกลวิธีเกี่ยวกับผู้เล่าเรื่อง และกลวิธีเกี่ยวกับการเสนอเรื่อง กลวิธีเกี่ยวกับผู้เล่าเรื่องนั้นผู้เขียนใช้วิธีที่ตัวละครเดินเรื่องด้วยตนเองและวิธีการนำเสนอเรื่องแบบใหม่ ส่วนกลวิธีเกี่ยวกับการเสนอเรื่องนักเขียนเรื่องสั้นแนวทดลองในช่วงนี้มีวิธีการเขียนแบบกระแสนักแบบการใช้สัญลักษณ์ แบบอัตโนมัติและการใช้กรรมวิธีเบ็ดเตล็ดเช่นวิธีการเสนอในบทภาพยนตร์ บทละคร การเขียนบันทึก และการเล่าความฝัน การเสนอข่าวแบบหนังสือพิมพ์ การเล่นภาษา ตัวเลข การเล่นทายปัญหา ฯลฯ แต่ผู้เขียนในช่วงนี้นิยมใช้กลวิธีการเสนอเรื่องแบบการใช้สัญลักษณ์มากที่สุด สำหรับสารที่ผู้เขียนเสนอนั้นมีหลากหลายทั้งเกี่ยวกับสังคม ค่านิยม ชีวิต อุดมการณ์ ศาสนา การดำเนินชีวิต ความรัก เช่นปัญหาการว่างงาน ปัญหาการฆ่าตัวตาย การแสวงหาความหมายของชีวิต ความไม่เชื่อศาสนา เป็นต้น

ทฤษฎี เสมอ (2541) ได้วิเคราะห์กลวิธีการแต่งเรื่องสั้นของขำขันของ เหม เวชกร โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติของ เหม เวชกร และวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ด้านสร้างโครงเรื่องอันประกอบด้วยกลวิธีเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง ศึกษากลวิธีการนำเสนอเรื่องได้ผลสรุปว่า ในด้านกลวิธีการเล่าเรื่องนั้น เหม เวชกร ใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง 3 แบบด้วยกัน คือกลวิธีการเล่าเรื่องแบบผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครเอก กลวิธีการเล่าเรื่องหลายแบบผสมกัน และกลวิธีการเล่าเรื่องแบบผู้เล่าเรื่องเป็นผู้รู้แจ้ง ส่วนกลวิธีการเสนอเรื่อง เหม เวชกร ใช้วิธีการของผู้เล่าเรื่องที่นำเสนอเรื่องแก่ผู้อ่านด้วย วิธีเดียวคือการบอกเล่าที่เกิดขึ้นมาจากการบรรยายหรือพรรณนาของผู้เล่าเรื่องไม่ว่าจะเป็นจาก เหตุการณ์ บทสนทนา ตัวละคร หรือแม้แต่แนวคิด เหม เวชกร จะให้ผู้เล่าเรื่องนำเสนอเรื่องราวทั้งหมดเพื่อบอกกล่าวแก่ผู้อ่านโดยตรง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล้อเลียน เสียดสี

อรุณ บัวพิมพ์ (2523 : 200) ศึกษาวรรณกรรมร้อยกรองประเภทล้อเลียนในสมัยรัตนโกสินทร์ ระหว่าง พ.ศ. 2367 – พ.ศ. 2468 ได้ผลการศึกษาว่า ผู้แต่งมีกลวิธีในการสร้างอารมณ์ขันโดยใช้การดำเนินเรื่องให้ซับซ้อน โดยวิธีการสร้างอารมณ์ขันจากตัวละครแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ บุคลิกลักษณะของตัวละคร การแต่งกายและพฤติกรรมของตัวละคร ใช้วิธีการผูกเรื่องให้เกินจริง คือผูกเรื่องให้เป็นเรื่องเหลวไหลเหลือเชื่อ สร้างความขัดแย้งระหว่างบทบาทและสถานภาพของตัวละคร และใช้วิธีการล้อเลียน หรือ ยั่วล้อ สร้างอารมณ์ขันจากเรื่องสกปรก ใช้การพรรณนาผิดธรรมเนียมนิยม เช่น ใช้ในบทไหว้ครู การพรรณนาชมเมือง ชมธรรมชาติ การลงสรของตัวละคร เลียนแบบเนื้อหาวรรณกรรมเก่า แล้วหักมุมจบในตอนทำให้เป็นเรื่องชวนขัน

ทัศนีย์ กระต่ายอินทร์ (2521 : 276) ศึกษาอารมณณ์ชั้นในวรรณกรรมร้อยแก้วของไทย พ.ศ. 2453 – 2516 ได้ผลจากการศึกษาว่า การสร้างอารมณณ์ชั้น ผู้เขียนจะใช้วิธีแตกต่างกัน คือ สร้างตัวละครให้มีบุคลิกพฤติกรรมน่าขัน มีนิสัยเป็นตัวตลก วางโครงเรื่องง่าย ๆ ที่ผู้อ่านมักจะคาดคิด สร้างเนื้อเรื่องจากสภาพสังคมด้วยวิธีเหินแสม เสียดสี ล้อสังคม สร้างเรื่องที่เกินจริง โดยการนำวรรณคดีมาเขียนในแนวซ้ำชั้น นำเรื่องของตนเองแทรกไว้ในเรื่อง สร้างเนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์ให้ไม่สัมพันธ์กัน ใช้สัญลักษณ์ ใช้ภูมิหลังทางสังคม ประกอบเรื่อง ทำให้เรื่องจบแบบผิดความคาดหมาย กำหนดให้บุคคลในเรื่องตีความประสบการณ์ผิด สร้างความขัดแย้งในตัวเอง ลงงให้คิด ใช้ตรรกวิทยาผิดๆ และใช้ความรู้ความสามารถทางภาษาวิพากษ์ วิจารณ์ การใช้ภาษาอย่างมีศิลปะในการเลือกใช้คำ การตีความหมาย การบรรยาย การพรรณนา และการใช้สำนวนโวหาร

ศิริกุล ดันกุล (2528 : 571) ศึกษาเรื่องวรรณกรรมคนรถ พบว่า วรรณกรรมคนรถมีกลวิธีในการใช้ภาษาแสดงออกเพื่อผ่อนคลายความเครียด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในอารมณณ์อันเป็นผลกระทบมาจากสภาพสังคม และประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของคนรถ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานขบขัน เป็นการเสียดสีเหินแสมประชดประชันเจ้าหน้าที่ตำรวจ ล้อเลียนบุคคลและเหตุการณ์ในสังคม ทั้งยังสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมในด้านต่างๆ อีกด้วย กลวิธีที่ปรากฏในวรรณกรรมคนรถมีดังนี้ การผูกข้อความให้มีใจความที่ตลกคดไม่ถึง หรือจบแบบผิดความคาดหมาย การสร้างเหตุการณ์หรือเรื่องราวให้ไม่สัมพันธ์กัน การใช้ตรรกวิทยาผิด ๆ การใช้ภาษาสร้างอารมณณ์ชั้น การกล่าวถึงเรื่องที่ควรปกปิด การกล่าวถึงเรื่องราวของตนเอง การตัดพ้อต่อว่าด้วยการน้อยอกน้อยใจ การใช้บุคลาธิษฐาน การนำสำนวนซึ่งเป็นที่ยอมรับมาเขียน การเลียนแบบ หรือดัดแปลงจากข้อความที่เป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว การล้อโฆษณา การล้อสังคม การเสียดสีเหินแสมประชดประชัน และการสร้างความผิดปกติให้เกิดขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า ทัศนะหรือแนวคิดทางการเมืองที่นักเขียนสะท้อนไว้ในวรรณกรรมนั้น มีความสำคัญและสัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงทางสังคมและการเมืองเสมอ แต่ทัศนะดังกล่าวอาจจะแตกต่างกันที่กลวิธี การนำเสนอของนักเขียนแต่ละท่าน ซึ่งเอกสารที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางประกอบการศึกษาวิเคราะห์การของวินทร์ เลียววาริณ ในแต่ละประเด็นดังนี้ ประเด็นแรกจะศึกษาวิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” ที่มีต่อนักการเมือง พรรคการเมือง ระบบการเมือง และประชาชน ประเด็นที่สองเป็นการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีในการนำเสนอทัศนะทางการเมืองด้วยการล้อเลียน เสียดสี อย่างมีอารมณณ์ชั้นตั้งแต่การใช้ชื่อเรื่อง โครงเรื่อง แก่นเรื่อง การเล่าเรื่อง ตัวละครและบทสนทนา และการใช้วาทีน่ารู้ เรื่องที่ปรากฏรวมเรื่องสั้นชุดนี้

บทที่ 3

ทิศทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี”

สภาพการเมืองไทยในช่วง พ.ศ.2538-2545 มีเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ โดยเฉพาะความพยายามในการปฏิรูปการเมือง จนมีการแก้ไข และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งใหญ่ ได้แก่ ระบบการเลือกตั้งที่มีกติกาใหม่ๆ รวมไปถึงการบริหารจัดการ การตรวจสอบนักการเมือง และกระบวนการทำงานทางการเมือง ฯลฯ เหตุการณ์ดังกล่าวมีผลกระทบต่อความรู้สึกของคนไทยทั้งประเทศ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการประพันธ์

วินทร์ เลียววาริณ เป็นนักเขียนคนหนึ่งที่น่าสนใจ และเห็นความสำคัญของการเมือง ซึ่งจะได้เห็นได้จากวรรณกรรมหลายๆเรื่องของเขาได้สะท้อนเหตุการณ์ และ ความคิดต่อการเมืองไว้อย่างชัดเจน เช่น นวนิยายเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ได้นำเสนอประวัติศาสตร์การเมืองไทยครั้งสำคัญถึง 11 ครั้งในระยะเวลา 60 ปีไว้อย่างละเอียด นวนิยายเรื่องปีกแดง ส่วนหนึ่งของเนื้อหาได้นำเสนอความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงสงครามเกาหลี สงครามเวียดนาม พายุ สงครามเวียดนามและสงครามกลางเมืองในประเทศไทย รวมเรื่องสั้นชุด“หลังอานบุรี” นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองล้วน ๆ ด้วยการเสนอภาพเหตุการณ์ และบรรยากาศทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศหลังอานบุรี โดยมีสุนัขหลังอานเป็นพลเมืองทั้งหมด และเป็น ตัวละครของเรื่อง ซึ่งเนื้อหาจะเริ่มจากการแนะนำประเทศหลังอานบุรี จากนั้นนำเสนอเรื่องสั้นแต่ละเรื่องด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อล้อเลียน เสียดสีเหตุการณ์ทางการเมือง และนักการเมือง เช่น บรรยากาศการประชุมสภา ประวัติบุคคลสำคัญทางการเมือง บทสัมภาษณ์นักการเมือง ซึ่งมีรายละเอียดของการนำเสนอเนื้อหา ดังต่อไปนี้

ส่วนนำเรื่อง ช่วงแรกนำเสนอความรู้พื้นฐานทางการเมือง เริ่มจาก กล่าวถึงที่มา แรงบันดาลใจในการเขียนเรื่องโดยแบ่งเนื้อหาเป็น 2 ส่วนในหนึ่งหน้ากระดาษ ส่วนแรก ด้านซ้ายใช้ภาษาสุนัข “โง่ง” ทั้งหมด ด้านขวา จะใช้ภาษาเขียนปรกติกากล่าวนำเรื่อง ส่วนที่สอง จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศหลังอานบุรีทั้งในเรื่อง ภูมิประเทศ ประชากร ระบอบการปกครอง ศาสนา ระบบเศรษฐกิจ ระบบสาธารณสุข โภค ระบบสาธารณสุข ภาษา อาหาร ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี สื่อ ฯลฯ โดยในแต่ละหัวข้อจะนำเสนอในเชิงเสียดสีอย่างมีอารมณ์ขัน

วาทะนำสู่เรื่อง ก่อนขึ้นเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง ผู้เขียนจะหยิบยกวาทะสมมติเกี่ยวกับการเมืองของผู้ที่อยู่ในประเทศหลังอานบุรีในสถานภาพต่างๆ เป็นถ้อยคำที่แฝงนัยเชิงเสียดสีแนวคิดสำคัญของเรื่องสั้นที่จะนำเสนอต่อไป

เรื่อง56,782,375,350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา เนื้อเรื่องสะท้อนและเสียดสีพฤติกรรมการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของนักการเมืองด้วยวิธีต่างๆ และวิธีให้

สัมภาษณ์ชี้แจงเรื่องความร้ายวัย ซึ่งแต่ละตัวก็มีเทคนิคการตอบเพื่อเลี่ยงความผิด แตกต่างกันไป

เรื่องเปลี่ยยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์“หูด”เพื่อสังคม นำบทวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและรับรู้พฤติกรรมของนักรการเมืองที่แก้ผ้ากลางสภา ทั้งในแง่บวกและลบมาเรียงต่อกันเป็นเนื้อหา

เรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง: ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ นำเสนอเรื่องการใช้อิทธิพลของอำนาจที่นักรการเมืองเลี้ยงเอาไว้ก่อวณคู่งขันช่วงเลือกตั้ง และเสียดสีเรื่องเรื่องการใช้อำนาจบารมีของนักรการเมืองแทรกแซงอำนาจข้าราชการตำรวจที่พยายามจะปราบปรามผู้มีอิทธิพลซึ่งมีนักรการเมืองอยู่เบื้องหลังมาลงโทษ

เรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ: ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม เนื้อหากล่าวถึงการประชุมระดมความคิดของคณะรัฐมนตรีและที่ปรึกษาจำนวนมาก เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหลังอาณบุรี เสียดสีความไร้สาระของนักรการเมืองเพราะความคิดที่แต่ละฝ่ายนำเสนอล้วนไร้เหตุผล ถ้านำไปปฏิบัติก็ทำให้บ้านเมืองเสียหาย มิได้ช่วยแก้ปัญหาแต่อย่างใด

เรื่องแด่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำนรมต.เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง นำเสนอเทคนิคการหาเสียง การสร้างสถานการณ์ของนักรการเมืองว่าบ้านถูกวางระเบิด เพื่อให้ตนตกเป็นข่าวและเรียกร้องความเห็นใจจากประชาชน

เรื่องเกรย์ฮาวด์โกโฮม: ว่าด้วย Policy ทำน เป็นเรื่องล้อเลียนนโยบายการบริหารของนักรการเมืองและการทำงานของข้าราชการประจำที่เปลี่ยนแปลงตามความคิดของรัฐมนตรีประจำกระทรวง ไม่ได้ยึดถือเป็นแนวนโยบายที่ต้องปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

เรื่องหลังอาณคลาสสิฟายด์: ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลอดหลังอาณบุรี เป็นเรื่องการลงประกาศและโฆษณาซื้อขายตำแหน่งทางการเมืองเลียนแบบประกาศ โฆษณาขายสินค้าและรับสมัครงาน

เรื่อง37-53-21: ว่าด้วยการขัณฑ์อย่างมีวัฒนธรรม เนื้อหาของเรื่องกล่าวถึงความพยายามของสุนัขตัวหนึ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์การขัณฑ์ในหลังอาณบุรี แต่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการตัวอื่นๆ เพราะขัดต่อกฎหมาย

เรื่องมาตามสองพันล้าน: ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง เป็นเรื่องที่สะท้อนวิสัยปิดทรัพย์สินที่ได้จากการคอร์รัปชันของนักรการเมืองโดยการนำเงินเข้าบัญชีคนใกล้ชิดแทนบัญชีตน

เรื่องสคริปต์การเมือง: ว่าด้วยประชาหลังอาณสัมพันธ์ เป็นเรื่องที่สะท้อนการประชาสัมพันธ์ของพรรคการเมืองโดยเฉพาะช่วงหาเสียงเลือกตั้ง ว่ามีนักโฆษณาและประชาสัมพันธ์มืออาชีพรับจ้างอยู่เบื้องหลังสร้างภาพให้แก่พรรคการเมือง

เรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง เนื้อหาเสียดสีการเลียงกฎหมายตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของนักการเมืองด้วยการกระแวนซื้อลือตเตอร์ที่ถูกวางวัลที่ 1 จากประชาชน เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สินที่ตนมี

เรื่องเอ็กแซมมิเนชั่นสาธารณะ : ว่าด้วยประชาธิปไตย เป็นเรื่องที่สะท้อนวิถีการพูดของนักการเมืองที่สามารถใช้เหตุผลมาสนับสนุนให้ทุกอย่างเป็นที่ยอมรับได้ แม้กระทั่งข้อกังขาในภูมิรัฐของตน

เรื่องความในใจสีบรรทัด : ว่าด้วยกมลหลังอันนบุรี เสนอเรื่องที่สะท้อนความคิดเสียดสีความต้องการที่แท้จริงของนักการเมือง ซึ่งตรงกันข้ามกับคำพูดที่กล่าวต่อสาธารณชน

เรื่องโปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ(ต่อ) เป็นเรื่องการประชุมปรึกษาแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ที่มีมติในเชิงเสียดสีให้กินหญ้าแทนข้าวเพื่อลดค่าใช้จ่ายเรื่องอาหาร

เรื่องข้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว นำเสนอเนื้อหาที่เสียดสีการซื้อขายตัวบุคคลก่อนเข้ามาสู่ระบบการเมือง เพื่อสร้างพรรคให้มีความมั่นคงและจะได้เป็นรัฐบาลในที่สุด

เนื้อหาของเรื่องสั้นในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอันนบุรี” ทั้งหมด ผู้เขียนมีวิธีการนำเสนอแตกต่างไปจากเรื่องสั้น นวนิยาย แนวการเมืองสองเรื่องแรกตั้งแต่ การตั้งชื่อเรื่อง ชื่อเมือง ตัวละครในเรื่องซึ่งเป็นสุนัขทั้งหมด ตลอดจนการถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเมืองหลังอันนบุรี จะเขียนในเชิงล้อเลียน เสียดสีอย่างมีอารมณ์ขัน และประชดประชันการเมืองจนกลายเป็นลักษณะเด่นที่แปลกและน่าสนใจ ดังผู้วิจัยจะได้ศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

1. ทักษะที่มีต่อนักการเมือง
2. ทักษะที่มีต่อพรรคการเมือง
3. ทักษะที่มีต่อระบบการเมือง
4. ทักษะที่มีต่อประชาชน

1. ทักษะที่มีต่อนักการเมือง

การเมือง หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการบริหารประเทศ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ; ตำแหน่งราชการประเภทหนึ่ง ที่เข้าและออกตามวิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญ¹

ดังนั้นนักการเมืองจึงหมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานทางการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ซึ่งตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศ หรือ ผู้ดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ก็คือบุคคลเหล่านี้ ในการบริหารบ้านเมืองนั้น นักการเมืองจะต้องดำเนินตามนโยบายที่กำหนด

¹ มานิต มานิตเจริญ. (2543). พจนานุกรมไทย. หน้า 93.

ไว้ในรัฐธรรมนูญโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 จนถึงปัจจุบัน ภาพลักษณ์ของนักการเมืองในความรู้สึกของประชาชนมีทั้งด้านดี และไม่ดี โดยเฉพาะในด้านไม่ดีจะปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอ เช่น นักการเมืองใช้การเมืองเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และพวกพ้องมากกว่าจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน หรือประเทศชาติ การคอร์รัปชันในรูปแบบต่างๆ วินทร์ เลียววาริณ เรียกนักการเมืองในหลังอาณานิคมว่า “นักการเมือง” ซึ่งเป็นการตัดพยางค์ “นัก” ที่มาจากคำเต็มว่า “สุนัก” มาประกอบเป็นคำดังกล่าว ตลอดจนคำอื่นๆ ที่สื่อถึงประชากรที่เป็นสุนัก เช่นคำว่า นักกฎหมาย, นักข่าว, นักหนังสือพิมพ์, นักโฆษณา, หม่าท่าโพลล์, กฎหมาย-ย, สิทธิสุนักชน ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากตัวละครที่ใช้ถ่ายทอดเนื้อหาความคิดทางการเมืองทั้งหมดของเรื่องสั้นชุดนี้เป็นสุนัก ทำให้พฤติกรรมการแสดงออกของนักการเมืองในเรื่องบางอย่างเป็นไปตามธรรมชาติของสัตว์ชนิดนี้ เช่น ใช้การยกเท้าแทน การยกมือในสภา, ใช้เสียงเท้า แทนเสียงเรียกร้อง ฯลฯ ความคิดที่วินทร์ เลียววาริณ นำเสนอผ่านพฤติกรรมตัวละครและบรรยากาศทางการเมืองที่คล้ายกับสังคมไทย ด้วยทัศนะล้อเลียน เสียดสี นักการเมืองอย่างมีอารมณ์ขัน มีรายละเอียดดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้

1.1 ทัศนะที่มีต่อบทบาทของนักการเมือง

บทบาท หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ บทบาทนักการเมืองก็คือทำหน้าที่บริหารประเทศตามรัฐธรรมนูญ และนโยบายที่แถลงไว้ ต่อรัฐสภา ซึ่งบทบาทของนักการเมืองแต่ละฝ่ายตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 กำหนดไว้มีดังนี้ คณะรัฐมนตรี มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินและให้คำแนะนำปรึกษาแก่รัฐ ซึ่งตามหลักอำนาจอธิปไตย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารผ่านทางคณะรัฐมนตรีนี้เอง โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลในระบบรัฐสภา เป็นหัวหน้าของรัฐมนตรี และมีบทบาทหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน สมาชิกวุฒิสภา จะมีบทบาทเป็นตัวแทนประชาชนทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมาย และประชุมร่วมกับสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ยังมีบทบาทและอำนาจเฉพาะที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เป็นสภาตรวจสอบ มีหน้าที่เลือกและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีบทบาทหลักคือ งานนิติบัญญัติหรือการออกกฎหมายใช้บังคับทั่วไป และมีบทบาทเป็นตัวแทนเสียงของประชาชนในสภา ส่วนประธานสภาผู้แทนราษฎร จะมีบทบาทหน้าที่ควบคุมและจัดการประชุมสภาให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังกำหนดบทบาทของผู้ประสานงานพรรค (วิป) ในการรวบรวมและจัดให้มีการลงคะแนนเสียงไปตามมติของพรรคเป็นสำคัญ

ในรวมเรื่องสั้นชุดหลังอาณานิคม วินทร์ เลียววาริณ ได้สะท้อนความคิดเกี่ยวกับบทบาทของนักการเมืองในประเทศหลังอาณานิคมทั้งในส่วนของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี วุฒิสภา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ ผ่านบทบาทในการใช้อำนาจอธิปไตยแบบสนัชาธิปไตย ดังนี้

อำนาจอธิปไตยแบบสนัชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 3 ด้านใหญ่ๆคือ อำนาจนิตินบัญญัติ ได้แก่ อำนาจในการออกกฎหมาย เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา อำนาจบริหารได้แก่ อำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี อำนาจตุลาการได้แก่อำนาจในการตัดสินคดีความ เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลสถิตยุติธรรม ซึ่งอำนาจทั้งสามด้านนี้ นักการเมืองมีบทบาทโดยตรงในการใช้อำนาจนิตินบัญญัติ และอำนาจบริหารมากที่สุด และมีบทบาทน้อยที่สุดในอำนาจตุลาการ แต่มีอิทธิพลทางอ้อม

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” ผู้เขียนได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับบทบาทการใช้อธิปไตยทั้ง 3 ด้าน ของนักการเมือง ในประเทศหลังอาณานิคมดังนี้

ก. ด้านการใช้อำนาจนิตินบัญญัติ

ฝ่ายนิตินบัญญัติจะประกอบด้วย วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร มีบทบาทอำนาจในการบัญญัติกฎหมาย ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” ผู้เขียนได้สะท้อนทัศนะที่มีต่อบทบาทวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในด้าน การเสนอ และ พิจารณานุมัติใช้กฎหมาย การตรวจสอบบังคับในการประชุมของรัฐสภา การให้ความเห็นชอบ พิจารณานุมัติเรื่องสำคัญๆไว้เช่นกัน แต่มองว่าส่วนใหญ่จะเป็นข้อบังคับหรือกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ข้าราชการเมืองเอง ไม่ได้ทำเพื่อส่วนรวมโดยแท้จริง นอกจากนี้ยังเสียตึกการกระทำของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้ทำหน้าที่ในรัฐสภาตามบทบาทที่ควรได้รับอย่างแท้จริงเช่น ไม่ฟังการประชุม แต่กลับพูดคุยกันเอง หลังขณะประชุมสภา สมาชิกบางตัวต้องการเครื่องดื่มมีนเมาขณะประชุม มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก่ฝักกลางสภา เป็นต้น ซึ่งในการเสนอความคิดเกี่ยวกับบทบาท ของนักการเมืองนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านเรื่องสั้นชุดนี้หลายเรื่อง เช่น ในเรื่อง แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ ผู้เขียนได้แสดงทัศนะในลักษณะเสียตึกบทบาทการใช้อำนาจนิตินบัญญัติว่านักการเมืองเป็นผู้ออกกฎหมาย แต่ในการตรา กฎ ระเบียบต่างๆ ขึ้นบังคับใช้นั้น แท้จริงแล้วก็เพื่อสนองความต้องการหรือเพื่อประโยชน์ให้กับข้าราชการเมืองเอง ความว่า

“โอ้ย! กฎหมายก็คือระเบียบและกฎเกณฑ์ที่นักการเมืองสร้างขึ้นเพื่อรักษาสถานภาพของตนเองให้นานที่สุด ส่วนนักกฎหมายก็คือ ผู้ทำหน้าที่ตีความกฎหมาย ให้ตรงตามที่นักการเมืองต้องการ”

แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ : 49

เนื้อความข้างต้น เป็นการล้อเลียน เสียตึกทั้งในระดับคำและความหมาย กล่าวคือ ในระดับคำ จะเห็นว่าตลอดเรื่องสั้นชุดนี้จะใช้คำว่า กฎหมาย-ย ล้อเลียนคำว่า “กฎหมาย” โดยตลอด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับตัวละครสุนัขในเรื่อง ดังนั้น กฎ กติกา ที่ใช้ ปกครอง จึง

ต้องใช้คำว่า “กฎหมาย” นั้นเอง ส่วนในด้านความหมาย ได้เสียดลีการใช้อำนาจของนักการเมืองด้านนี้ว่า ทำไปเพื่อผลประโยชน์ของตน และ พวกพ้อง

อีกตัวอย่างหนึ่ง สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่มีต่อกฎหมายซึ่ง ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้นใช้เพื่อแก้ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของข้าราชการเมืองว่า แท้จริงแล้วไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำผิดหรือข้าราชการเมืองได้ ดังปรากฏในเรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม ได้ล้อเลียนการประชุมรัฐมนตรีและที่ปรึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ในหลังอาณานิคม ทศนะดังกล่าวได้เสนอผ่าน ความคิดของเหล่าที่ปรึกษางานส่วนที่ต้องการให้แก้ไขบทลงโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้รุนแรงขึ้น และบางส่วนมองว่ากฎหมายมีข้อบกพร่องในเชิงเสียดลี ดังนี้

ที่ปรึกษา 999 : “ผมว่าเราควรรื้อฟื้นวิธีการลงโทษแบบโบราณมาใช้ ใช้กฎหมาย แบบดาต่อตา ฟันต่อฟัน ปากต่อปาก”....

ที่ปรึกษา 954 : “ผมว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุดนะครับ เดี่ยวนี้ตัวโกงเนี่ยฉลาด ลื่นไหลมาก ไม่รู้ทำด้วยน้ำมันอะไร เราจับพวกเขาไม่ทันหรอก ลูกเล่นมากเหลือเกินพวกนี้ โดยเฉพาะหลังจากที่มีการออกกฎหมาย จับข้าราชการที่ร่ำรวยผิดปกติ เอ๊ย! ร่ำรวยแบบไม่เจตนา พวกนั้นก็ระวังตัวมากกว่าเดิม ดูลึกลับ รัฐมนตรีสมัยนั้นจ้ะ ๑ ทั้งนั้น หลายตัวจนกว่าแม่บ้านและพนักงานขับรถเสียอีก”

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม : 81

บทสนทนาดังกล่าวได้สะท้อนทัศนะล้อเลียนความบกพร่องของกฎหมายตรวจสอบนักการเมืองเกี่ยวกับความร่ำรวยผิดปกติ หรือการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงว่าไม่สามารถจับตัวผู้ทำผิดมาลงโทษได้ นอกจากนี้ยังได้เสียดลีวิธีการหลบเลี่ยงความผิดอย่างว่องไว และ วิธีการปกปิดทรัพย์สินของนักการเมือง โดยการโอนทรัพย์สินให้กับบริวาร

จากการนำเสนอทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อบทบาทของข้าราชการเมืองในประเทศหลังอาณานิคมที่เป็นวุฒิสภาและผู้แทนราษฎรข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เขียนมองบทบาทของนักการเมืองในการใช้อำนาจนิติบัญญัติว่าตราข้อกำหนดและควบคุมกฎหมายขึ้นใช้เพื่อผลประโยชน์ของนักการเมืองและเพื่อรักษาสถานภาพของตนเองให้นานที่สุด โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของบ้านเมืองเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่ากฎหมายที่บังคับใช้มีข้อบกพร่อง เพราะนอกจากจะไม่สามารถเอาผิดกับนักการเมืองได้แล้ว ยังเป็นช่องทางให้นักการเมืองระมัดระวังตัวและหาวิธีหลีกเลี่ยงความผิดได้อีกด้วย

ข. ด้านการใช้อำนาจบริหาร

ผู้ที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะรัฐมนตรี ซึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำกระทรวงรวมทั้งที่ปรึกษาต่างๆ คณะรัฐมนตรีจะมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน นำกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติมาบังคับใช้ให้เกิดผลตามเป้าหมาย มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายนั้นๆ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการเสนอร่างพระราชบัญญัติด้วย

ผู้เขียนได้เสนอทัศนะต่อการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรีใน ประเทศหลังอานบูรีว่าไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม เพราะมีเรื่องของผลประโยชน์และเหตุผลส่วนตัวของนักการเมืองแอบแฝงอยู่ ส่วนในเรื่องการบังคับบัญชา วินิจฉัยสั่งการ ติดตามและควบคุม เพื่อให้ได้ผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และระเบียบแบบแผนในการบริหาร ผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดนโยบายของนักการเมืองจะเปลี่ยนแปลงตามความเห็นชอบของผู้บังคับบัญชา ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในแต่ละวาระ นอกจากนี้ผู้เขียนยังกล่าวเสียสละการแก้ปัญหาของนักการเมืองในหลังอานบูรีว่า กำหนดแนวทางแก้ปัญหาที่เหลวไหลและเลื่อนลอยเป็นไปไม่ได้ ดังในเรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ :ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม ได้นำเสนอความคิดเห็นของ คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจด้วยวิธีบันรูปเสื่อวางที่โต๊ะเมื่อต้องเข้าพบผู้นำต่างชาติ เสนอแนะให้ข้าราชการปลอมตัวเป็นขอทาน เสนอนโยบายลดค่าอาหารเพราะเชื่อว่า จะทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เสนอให้สร้างปอนการพนันในประเทศ และเสนอให้พิจารณาแก้ไขบทลงโทษด้วยวิธีการแปลกๆ เช่นเดียวกับในลิลิตโองการแช่งน้ำ เป็นต้น

สำหรับแนวทางการบริหาร การระดมความคิดและการนำนโยบายไปใช้ ผู้เขียนได้กล่าวล้อเลียน เสียสละการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาของนักการเมืองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับแฝงอยู่เป็นหลัก ดังตัวอย่างที่ปรากฏในเรื่องเดียวกัน เนื้อหาช่วงหนึ่งหลังจากที่ปรึกษาบางตัวเสนอให้ชุดกระดุกไคโนเสาร์ขึ้นมาเป็นอาหาร เพราะเห็นว่าเป็นวิธีลดค่าใช้จ่ายของประเทศให้น้อยลง ขณะที่ที่ปรึกษา1999 ได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาความจืดของกระดุกที่ชุดขึ้นมาด้วยการอบกลิ่นสังเคราะห์ ซึ่งสะท้อนการตัดสินใจของนักการเมือง ดังนี้

ที่ปรึกษา 1999 : “ไม่มีปัญหา สามารถเอามาอบกลิ่นสังเคราะห์ได้ เป็นการทำให้โรงงานอาหารหลายโรงที่กำลังจะปิดกิจการดำเนินงานได้อีก เท่ากับลดอัตราสูญว่างงานได้ด้วย”

ที่ปรึกษา 688 : “เห็นด้วยกับทุกตัวที่เห็นด้วย”

นายกรัฐมนตรี : “แล้วไง”

ที่ปรึกษา 655 : “เห็นด้วยกับท่านนายกฯ”

ที่ปรึกษา1823 : “แต่มีปัญหาเล็กๆข้อหนึ่งคือพื้นที่นั้นยังไม่มีถนนเข้าไปถึง หากรัฐตัดถนนเข้าไปถึง ทุกอย่างก็ลงตัว...”

ที่ปรึกษา 123 : “เมื่อตัดถนนแล้ว ราคาที่ดินแถวนั้นก็สูงขึ้น อะแหม! ผมบังเอิญทราบมาว่าที่ดินตรงนั้นเป็นของคุณ”

ที่ปรึกษา 1823 : “ไม่ใช่ของผม ของเมื่อยาย”.....

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม :76

บทสนทนาในเนื้อเรื่องข้างต้นเป็นการกล่าวเสียดสีบทบาทของนัขการเมืองว่าไม่มีความคิดเป็นตัวของตัวเอง แต่จะคล้อยตามความคิดของผู้อื่น ขณะเดียวกันการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาบ้านเมือง ก็จะขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ของนัขการเมืองที่จะได้รับเป็นปัจจัยสำคัญ

นอกจากบทบาทของนัขการเมืองในด้านการใช้อำนาจบริหารข้างต้นแล้ว ผู้เขียนยังกล่าวเสียดสีบทบาทของที่ปรึกษาซึ่งตั้งไว้เป็นจำนวนมากถึง 1,919 ตัว ว่ามิได้ให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ปัญหาบ้านเมืองอย่างมีเหตุมีผลและนำไปปฏิบัติได้ แต่กลับให้คำปรึกษาที่เหลวไหลไร้สาระ เช่น เมื่อประเทศยากจน ขาดเงินทอง ก็แนะนำให้ไปขูดสมบัติตามลายแทง หรือขูดทองตามถ้ำ ทำให้เกิดความขบขันจากการเสียดสีดังที่ ที่ปรึกษา 199 และที่ปรึกษา 201 แนะนำว่า

....ที่ปรึกษา199 :“ท่านทั้งหลาย หลังอาณานิคมเรามีประวัติศาสตร์มายาวนาน ในอดีตกาลเรา ร่ำรวยมาก มีทองเหลือเฟือแต่ตอนนั้นเรามีธนาคารเสียเมื่อไหร่ละ บรรพบุรุษเราสมัยก่อนจึงมัก เอาเงินทองใส่ในตุ่มฝังลงดิน สมัยที่ผมดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมพิพิธภัณฑ์ ผมเจอหลักฐานเก่าๆ ที่พวกหมาโบราณเก็บสะสมไว้มากมาย แผนที่ลายแทง เหล่านั้นยังเก็บไว้ในกรมพิพิธภัณฑ์ เรา น่าจะลองตามล่าลายแทงเหล่านั้นดู เผื่อจะขูดเอาสมบัติพวกนั้นออกมาเพิ่มให้ประเทศ”

ที่ปรึกษา 201 : “ผมว่าขูดทองตามถ้ำดีกว่ามั้ง ผมมีแผนที่เก่าสมัยโบราณตกทอดมาหลายร้อยปีเหมือนกัน.....”

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม :72

ส่วนการแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ทำให้ชาวหลังอาณานิคมตกงาน เหตุจากหนี้เงินต่างประเทศ ที่ปรึกษา1300 เสนอแนะว่าควรแก้ปัญหานี้โดยการลอบสังหารนักปั่นเงินตัวนี้เสีย ดังความในเรื่องเดียวกันที่ว่า

ที่ปรึกษา 1300 : “การที่ไม่มีเงินไม่มียานในประเทศก็เพราะมีไอ้เจ้านักปั่นเงินตัวหนึ่งมาทำให้เศรษฐกิจเราปั่นป่วนจนเป็นอย่างนี้ใช่ไหม?”

ที่ปรึกษา 1301 : “ใช่ก็ได้”

ที่ปรึกษา 1300 : (วางรูปถ่ายใบหนึ่งบนโต๊ะ เป็นรูปของชาวเกรย์ฮาวด์ตัวหนึ่ง) : “แพะ... เอ้ย!...หมาสักตัวต้องรับผิดชอบต่อการทำให้เศรษฐกิจเราเป็นแบบนี้ เศรษฐกิจเราพินาศก็เพราะนักปั่นเงินตัวนี้ ถ้าเจ้านักปั่นเงินนี้ตายไป ชาวหลังอาณานิคมจะโสมมใจมาก”.....

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม :78

ทั้งหมดที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนในลักษณะล้อเลียน เสียสติ การตั้งที่ปรึกษาจำนวนมาก แต่ไม่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ เพราะข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ล้วนแต่นำขึ้นและปฏิบัติตามไม่ได้ ขณะเดียวกันพฤติกรรม ความคิด และบทสนทนา ของที่ปรึกษาเหล่านี้สร้างอารมณ์ขันด้วยการเสียดสีตลอดทั้งเรื่อง

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนมองการใช้อำนาจบริหารของนักรการเมืองว่า ไม่เป็นไปตาม บทบาทที่กำหนดไว้ กล่าวคือการบริหารราชการแผ่นดินไม่เป็นไปตามนโยบายที่ดีและเหมาะสม ที่สุด เพราะที่ปรึกษาคณะรัฐมนตรีซึ่งมีจำนวนมากเกือบสองพันตัว ล้วนแต่ให้คำปรึกษาที่ไม่สม เหตุสมผล ถ้านำไปปฏิบัติก็จะเกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง มิได้ช่วยแก้ไขปัญหามากของบ้าน เมืองแต่อย่างใด ส่วนคณะรัฐมนตรีก็นำนโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนและพรรคพวกไปบริหาร รวมทั้งไม่มีความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจแก้ปัญหาบ้านเมืองอีกด้วย จึงเท่ากับว่าผู้ เขียนสะท้อนความไร้ประสิทธิภาพในการบริหารประเทศของรัฐบาลไทยแต่ละยุคแต่ละสมัยเอา ไว้ด้วย

ค. ด้านการใช้อำนาจตุลาการ

ผู้ที่ใช้อำนาจด้านนี้ได้แก่ ศาล ซึ่งประกอบด้วย ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ตุลาการ อัยการ ผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิสภาวิชาชีพ และข้าราชการฝ่าย ตุลาการที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา โดยฝ่ายนี้จะมีบทบาทหน้าที่ พิพากษา พิจารณาคดี ควบคุมกฎหมายต่างๆ มิให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ รับผิดชอบในการรักษา ป้องกัน เสรีภาพของบุคคล ควบคุมไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลใช้อำนาจเกินขอบเขต หรือใช้อำนาจโดยมิชอบธรรม ซึ่งในการปฏิบัติงานของฝ่ายตุลาการนี้ จะต้องยึดหลักความยุติธรรม และ เป็นไปด้วยความอิสระ ไม่ให้ฝ่ายบริหาร และ ฝ่ายนิติบัญญัติเข้าแทรกแซงการใช้อำนาจ ด้านนี้ได้ และเนื่องจากผู้ที่ใช้อำนาจฝ่ายนี้ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นต้องไม่ใช่บุคคลที่เป็นนักการเมือง ดังความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 250 ได้กำหนด ไว้ว่า ผู้พิพากษาและตุลาการ จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้¹

ดังนั้นในการศึกษาวิเคราะห์บทบาทของนักรการเมืองในหลังอานบุรี ด้านการใช้ อำนาจตุลาการ จึงไม่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุดนี้เช่นกัน แต่หากจะมองทัศนะของผู้เขียนที่มี ต่อบทบาทการใช้อำนาจของฝ่ายตุลาการที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” พบเพียง ความเห็นที่ว่า ขั้นตอนการตัดสินใจคดีความของฝ่ายตุลาการในหลังอานบุรีจะใช้ระยะเวลา ก่อนชั่งยาวนาน ดังปรากฏในเรื่องเปลือยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์“หูด”เพื่อสังคม เนื้อ ความตอนหนึ่งได้แสดงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา และอัยการ ต่อเหตุการณ์ที่ สส. แก่ฝึกกลางสภาจะต้องตีความกันอีกนานว่าทำผิดหรือไม่ เช่นในข้อความตอนหนึ่งของเรื่องที่ว่า

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, มาตรา 250 : 135.

คณะกรรมการกฤษฎีกา : “ผิดไม่ผิดต้องตีความก่อน ไปไม่ไป ต้องตีความก่อน อนาคตหรือไม่อนาคตต้องตีความก่อน...”

อัยการ : “เมื่อคืนนี้ สส. ตัวหนึ่ง ยื่นฟ้องคุณคมกล้าที่สถานีตำรวจ ขอให้ทำอนาจาร ผมต้องดูรายละเอียดและตีความก่อนว่าเข้าข่ายอนาจารไหม.....”

เปลือยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ “นู้ด” เพื่อสังคม 42, 43

ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนต่อการใช้อำนาจตุลาการในการตัดสินคดีความของศาลว่า ใช้ระยะเวลาตัดสินความก็ค่อนข้างที่ยาวนานกว่าจะทราบผล

จากการศึกษาทัศนะของวินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อบทบาทของนักรการเมือง ซึ่งได้ล้อเลียน เสียดสี และแฝงอารมณ์ขันไว้ข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า ด้านการใช้อำนาจนิติบัญญัติในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้เขียนมีความเห็นว่า กฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อบังคับใช้ แท้จริง ก็เพื่อผลประโยชน์ สนองความต้องการของนักรการเมือง และเพื่อรักษาสถานะภาพของนักรการเมืองเอง ส่วนกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันก็เห็นว่า กฎหมายไม่ สามารถเอาผิดกับนักรการเมืองได้ ตรงกันข้ามกลับเป็นช่องทางให้ผู้ทำผิดหาช่องทางหลบหลีกหรือระมัดระวังตนมากขึ้นอีกด้วย ด้านการใช้อำนาจบริหารก็เห็นว่า การใช้อำนาจไม่ได้เป็นไปตามนโยบายที่ดีและเหมาะสมที่สุด เพราะที่ปรึกษาคณะรัฐมนตรีซึ่งมีจำนวนมากเกือบสองพันตัวล้วนแล้วแต่ให้คำปรึกษาที่ไม่สมเหตุผล ผล ถ้านำไปปฏิบัติก็จะเกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง มิได้ช่วยแก้ไขปัญหามากมายแต่อย่างใด คณะรัฐมนตรีก็มักน่านโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตน และพวกพ้องไปบริหาร ด้านการใช้อำนาจฝ่ายตุลาการนั้น เนื่องจากผู้ที่ใช้อำนาจฝ่ายนี้มีใช้นักรการเมือง จึงไม่ปรากฏบทบาทของนักรการเมืองโดยตรงในการร่วมใช้อำนาจอธิปไตยในเรื่องสั้นชุดนี้ ปรากฏเพียงความคิดที่ว่าขั้นตอนการทำงานของฝ่ายตุลาการจะใช้ระยะเวลานานกว่าจะทราบผลนั้น ๆ ได้

1.2 ทัศนะที่มีต่อพฤติกรรมของนักรการเมือง

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” วินทร์ เลียววาริณ ได้สะท้อนพฤติกรรมของนักรการเมืองหลังอานบุรีในเชิงลบทั้งสิ้น ได้แก่ พฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องในรูปแบบต่างๆ จากตำแหน่งบริหาร การแย่งชิงตำแหน่ง การซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง พฤติกรรมการทำลายคู่แข่งทางการเมือง และพฤติกรรมการพูดที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น ดังนี้

1.2.1 การทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง

การฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือการทุจริตคอร์รัปชัน หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง ชื่อเสียง เงินทอง และ สิทธิประโยชน์บางอย่าง การฉ้อราษฎร์บังหลวงทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ผลประโยชน์ที่นักรการเมืองและข้า

ราชการได้จากพ่อค้า นักธุรกิจ และประชาชน ในรูปของค่านายหน้าหรือเงินงบประมาณแบบอื่นๆ กับการอนุมัติโครงการต่างๆ ที่ตนหรือพวกพ้องมีหุ้นส่วนอยู่

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ผู้เขียนได้แสดงความคิดเสียดสีพฤติกรรมฉ้อราษฎร์บังหลวง ของข้าราชการเมืองหลังอานบุรี ในลักษณะที่ใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง ชื่อเสียง เงินทอง ความร่ำรวยและสิทธิพิเศษบางอย่าง ซึ่งจะมีทั้งในรูปของการอนุมัติโครงการใหญ่ ๆ การโกง การซื้อขายตำแหน่ง การรับสินบน รวมถึงการปกปิดทรัพย์สินเพื่อเลี่ยงการตรวจสอบ และ ภาษี ฯลฯ ดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้

ก. การทุจริตในรูปของค่านายหน้า

การทุจริตในรูปของค่านายหน้า หมายถึง ผลประโยชน์ที่ได้จากหักเปอร์เซ็นต์การซื้อขาย จากกิจการต่างๆที่มีผลตอบแทนอันไม่ชอบธรรม ซึ่งการฉ้อราษฎร์บังหลวงแบบนี้ จะเกี่ยวข้องกับโครงการขนาดใหญ่ เช่น การก่อสร้าง หรือ การจัดซื้อขนาดใหญ่ที่มีราคาสูง โดยผู้ที่มีอำนาจอนุมัติโครงการจะได้รับเงินตอบแทนสูง

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นว่า การอนุมัติโครงการต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่ถือเป็นพฤติกรรมทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง เกิดจากข้าราชการเมืองระดับสูง มีความใกล้ชิดกับเจ้าของกิจการหรือมีหุ้นส่วนกับบริษัท หน่วยงานที่เสนอโครงการ และมีส่วนได้ผลประโยชน์จากการเซ็นอนุมัติโครงการ โดยเฉพาะในเรื่อง 56,782,375,350.50 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา ผู้เขียนได้ ล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมดังกล่าว ผ่านเนื้อหาที่ได้จำลองบทสัมภาษณ์รัฐมนตรี 5 ตัว ของ หลังอานบุรี ซึ่งแต่ละตัวมีทรัพย์สินเป็นจำนวนมากจนร่ำรวยหลังจากเข้ามาเป็นข้าราชการเมือง และแม้บรรดาสุันัฐมนตรีจะพยายามกล่าวอ้างที่มาของทรัพย์สินว่าเป็นสิ่งที่ได้มาโดยสุจริต แต่เนื้อหาส่วนหนึ่งของเรื่องก็ได้สะท้อนให้เห็นว่ามีพฤติกรรมที่สื่อถึงการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงในรูปแบบอนุมัติโครงการเช่นกัน ความว่า

“.....เสียงจากโทรศัพท์ : อยากถามท่านรัฐมนตรีหน่อยครับถึง โครงการที่ท่านเซ็นทั้งทวนวันสุดท้ายที่ทำงาน ท่านจะว่ายังไงครับ

รัฐมนตรีสมบัติ : ดีครับที่ท่านผู้ชมโทรมาถาม ดีครับ อย่างนี้ถึงจะเรียกว่าการตรวจสอบแบบทราบนสปาแรนส์ ผมขอถามกลับครับว่าที่ซื้ออย่างมานี้มีใบเสร็จไหม? มีหลักฐานไหม? นอกจากจะกล่าวหากันพล่อย ๆ ถามหน่อยโครงการนั้นทำเพื่อใคร ก็เพื่อพวกคุณทุกตัว ที่ไม่ทำก็ด่าทำก็ด่า ผมน้อยใจนะครับ.....”

56,782,375,350.50 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา : 28

เนื้อความดังกล่าว เสียดสีพฤติกรรมที่สื่อเจตนาทุจริตการอนุมัติโครงการของข้าราชการเมือง เมื่อให้สัมภาษณ์ผ่านรายการโทรทัศน์ก็เสี่ยงที่จะตอบคำถามตรงๆ สะท้อน

ให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่มองการทุจริตจรรยาบรรณรังหลวในรูปแบบการอนุมัติโครงการว่า หากไม่มีหลักฐานการตรวจสอบการทุจริตที่ชัดเจน ก็ไม่สามารถเอาผิดกับนักการเมืองได้ นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางให้นักการเมืองกล่าวอ้างว่าสิ่งที่ตนทำนั้นไม่ใช่การทุจริตคอร์รัปชัน แต่เป็นการทำเพื่อประชาชนต่างหาก สำหรับพฤติกรรมคอร์รัปชันในโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐนี้ เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของนักการเมืองและผู้เกี่ยวข้อง แต่ผลที่ตามมาทำให้โครงการต่างๆ ของภาครัฐมีมูลค่าสูงเกินความจำเป็น และส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ที่จะตามมา

นอกจากการจรรยาบรรณรังหลวในรูปแบบของการอนุมัติโครงการแล้ว การทุจริตอีกรูปแบบหนึ่งที่ใกล้เคียงกันนี้ก็คือการใช้เล่ห์เหลี่ยมปิดบังความประพฤติมิชอบของตนเองนับเป็นการทุจริตเช่นกัน ดังที่ปรากฏในเรื่องลือเตอ์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง ที่นอกจากเนื้อหาจะนำเสนอที่มาของการตระเวนซื้อลือเตอ์ที่ถูกรางวัลของนักการเมืองเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานตรวจสอบทรัพย์สินที่มีอยู่แล้ว ในตอนหนึ่งของเรื่องยังได้เสียดสีการคดโกงบ้านเมืองของนักการเมืองด้วยการใช้ห่วยเป็นหลักฐานเท็จโดยขอซื้อลือเตอ์ที่ถูกรางวัลที่ 1 ในราคาที่สูงกว่ามูลค่ารางวัลว่า

“.....ไอ้หลานเอ๋ย! จริงอย่างที่ยายว่า ไม่กี่วันต่อมาหนังสือพิมพ์สองฉบับต่างก็คุยข่าวเรื่องนี้ขึ้นมาแทบพร้อมกัน ที่น่าแปลกก็คือทั้งสองฉบับต่างกล่าวหาผู้ใหญ่สองตัวทำการคดโกงชาติด้วยการใช้ห่วยเป็นหลักฐานเท็จ ที่แรกทั้งสองฉบับใช้อักษรย่อชื่อผู้ใหญ่สองท่านนั้น ต่อมาข่าวนั้นค่อยๆ บานปลายออกไป ถึงตอนนั้นใครๆ ก็รู้ว่าเป็นใคร ที่แท้ทั้งสองตัวนั้นคือผู้ที่ต้องการซื้อห่วยต่อจากข้าพเจ้าเอง ร้อนถึงคณะกรรมการการทุจริตฯ เข้าไป สืบสวน จนได้ความว่าทั้งสองตัวนั้นต่างทุจริตโกงเงินชาติจำนวนมาก กลายเป็นข่าวใหญ่โต ผลก็คือผู้ใหญ่อสองท่านนั้นก็ตกอานาใจไปเพราะห่วยแท้ๆ.....”

ลือเตอ์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง : 187

จากตัวอย่างในเรื่องนี้เป็นการล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมจรรยาบรรณรังหลวของนักการเมือง แต่พยายามหาหลักฐานอ้างอิงแหล่งที่มาของทรัพย์สินทางอื่น เพื่อเก็บไว้พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน ท้ายที่สุดพฤติกรรมซื้อลือเตอ์มือสองนี้ก็ถูกสื่อมวลชนขุดคุ้ย เมื่อนักการเมืองแต่ละฝ่ายพยายามกล่าวหานักการเมืองฝ่ายตรงข้ามว่าซื้อลือเตอ์ไป โดยไม่ทราบความจริงว่าเจ้าของลือเตอ์ไม่ได้ขายลือเตอ์นั้นให้กับใครเลย

ข. การซื้อขายตำแหน่ง

การซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง ถือเป็นการทุจริตรูปแบบหนึ่งที่แม้จะดูเหมือนไม่รุนแรง ไม่เสียหายต่อบ้านเมืองเท่ากับการทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบอื่น แต่ในเบื้องต้นก็ถือเป็นการทุจริตในหน้าที่ และเมื่อพิจารณาโดยรวม หากการเข้าสู่ระบบการเมือง

ตำแหน่ง และ อำนาจทางการเมืองทำได้โดยการใช้อำนาจเงิน การใช้อิทธิพลมืด หรือมาจากการเล่นเกมทางการเมือง เมื่อที่มาของการเข้าสู่ระบบการเมืองเป็นเช่นนี้ จึงทำให้ได้ผู้บริหารบ้านเมือง นักการเมืองที่ไม่ดี และเป็นสาเหตุนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบต่างๆ ต่อมาเพื่อทดแทนเงินที่ต้นทุนซื้อขายตำแหน่งไป

พฤติกรรมการซื้อขายตำแหน่งทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” นี้ ได้แก่ การจ่ายเงินซื้อคะแนนเสียง การซื้อขายตำแหน่งทางการเมืองในกลุ่มนักการเมืองด้วยกัน เช่น ผู้ที่อยากเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อยากเข้าไปเป็นรัฐบาลหรือตำแหน่งอื่นๆทางการเมือง เป็นต้น ผู้เขียนได้สะท้อนความคิดต่อพฤติกรรมนี้ไว้อย่างชัดเจนในเรื่องสั้น 2 เรื่องคือ เรื่องหลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทาน ตลาดหลังอานบุรี เป็นการล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง โดยกำหนดเนื้อเรื่องให้มีลักษณะเป็นประกาศซื้อขายตำแหน่งต่างๆ ทางการเมืองเลียนแบบการประกาศขายบ้าน รับสมัครงาน หรือการซื้อขายสินค้า เช่น ตำแหน่งรัฐมนตรี วุฒิสมาชิก หัวคะแนน มือปืน ฯลฯ อย่างเปิดเผย และในเรื่องข้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว ก็ได้กล่าวล้อเลียนเสียดสี และ สะท้อนให้เห็นบรรยากาศการตระเวนซื้อตัวบุคคลทางการเมือง ด้วยหวังจะได้เป็นฝ่ายรัฐบาล ซึ่งทั้ง 2 เรื่อง ทำให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของเหล่านักการเมืองในหลังอานบุรีว่ามีมาก และ ทุจริตกันอย่างกว้างขวาง ดังตัวอย่างที่ปรากฏในเรื่องหลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทาน ตลาดหลังอานบุรี ซึ่งมีลักษณะเป็นประกาศล้อมกรอบทางหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น

เซ่งด้วน ตำแหน่งรัฐมนตรี
กระทรวงกระดูกแห่งชาติ
สัญญา 1 ปี ราคาต่อรองได้
สนใจติดต่อ e-mail
hungrydog@cx.co.la

สนใจซื้อตำแหน่งสส.
โดยไม่ต้องหาเสียง
ไม่จบปริญญาตรีด้วย
ติดต่อ e-mail
bigshot@lagaan.com

ขายด้วน
ตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี
ราคาถูก พร้อมส้วมประจำตำแหน่ง
เจ้าของร้อนเงิน อยากจะเออร์ลิรีไทร์
โทร. 0 2333-1564

หลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทาน ตลาดหลังอานบุรี : 132

กลวิธีการนำเสนอด้วยประกาศโฆษณาแบบนี้ จึงเสียดสีการซื้อขาย ตำแหน่งทางการเมืองในหลัองานบุรีที่กระทำกันอย่างเป็นธุรกิจ มีการประกาศซื้อประกาศขาย ประกาศแข่งกันอย่างโจ่งแจ้งทางหน้าหนังสือพิมพ์ ตำแหน่งที่ซื้อขายสามารถต่อรองกันได้ ผ่อนส่งได้ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใหญ่ หรือเล็ก รวมทั้งกลุ่มคนที่รับจ้างทำงานทุจริตเป็นแพะหรือผู้รับจ้างรับความผิดแทน มือบหรือ ผู้รับจ้างประท้วง และหัวคะแนน ก็มีการประกาศซื้อขายกันอย่างเปิดเผย ดังตัวอย่างประกาศซื้อขายตำแหน่งวุฒิสมาชิก ประกาศรับซื้อแพะ และ ประกาศขายหัวคะแนนต่อไปนี้

หัวคะแนนคุณภาพ ผ่านงาน
เลือกตั้งมาห้าครั้งแล้ว รับประกัน
การสอบผ่าน เชิญติดต่อ โทษ
โทร. 0 2455-7489

ตำแหน่งวุฒิสมาชิก สภาพเดิม
รายละเอียด 3 ล้านรัฐ ผ่อนส่งได้
ทำสัญญากับธนาคารได้นานถึง
5 ปี สนใจสอบถาม e-mail
richdog@hotmail.co.la

ต้องการแพะจำนวนมาก สำหรับใช้ทางการเมือง
คุณสมบัติอดทน จ่ายงาม โทร. 0 155-5648

หลัองานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทาน ตลาดหลัองานบุรี : 133

นอกจากการล้อเลียนประกาศโฆษณา ซื้อขายสินค้าที่เห็นกันทั่วๆ ไป การสร้างอารมณ์ขันโดยใช้ภาษาเว้นวรรคเนื้อความของประกาศสื่อความคิด ความต้องการในวง การเมืองก็สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการเสียดสีพฤติกรรมนี้ว่า ตำแหน่งทางการเมืองสามารถซื้อขายกันได้ได้อย่างเปิดเผย โดยเฉพาะตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำกระทรวง ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญที่มีอำนาจในการบริหาร ซึ่งผู้ซื้อสามารถใช้แสวงหาผลประโยชน์ถอนทุนคืนได้ ส่วนตำแหน่งเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือคนธรรมดาที่มีการซื้อขายต่อรองกันได้เพื่อไปทำกิจกรรมทางการเมืองเช่นกัน

ค. การให้ และ รับสินบน

การให้และรับสินบนในรูปแบบต่างๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นของขวัญ หรือสิทธิประโยชน์อื่นๆ เช่น การเลี้ยงอาหาร การให้ความบันเทิง การให้ของกำนัล ทرفฟี่สินมีค่า ฯลฯ ถือเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวงรูปแบบหนึ่งที่มีความผิดทางอาญาเช่นกัน ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลัองานบุรี” วินทร์ เลียววาริณ ได้สะท้อนความคิดเสียดสี

พฤติกรรมนี้ผ่านเรื่อง แต่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบท่าน รมต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง ที่มีเหตุการณ์ลอบวางระเบิดบ้านรัฐมนตรี เนื้อหาตอนหนึ่งของเรื่องหลังจากทราบแล้วว่าแรงระเบิดที่เกิดขึ้นผู้วางคือรัฐมนตรีผู้เป็นเจ้าของบ้าน เนื่องจากต้องการกลบข่าวฉ้อราษฎร์บังหลวง และหวังคะแนนเสียงจากประชาชนในสมัยการเลือกตั้งที่จะมาถึง รัฐมนตรีตัวที่ก่อเหตุได้ให้สินบนเป็นเงินจำนวนมากแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเคยเป็นเพื่อนเก่าของตนที่มาสอบสวนเรื่องนี้ เพื่อให้เปิดเผยข้อมูลที่ตนทำผิดให้ผู้อื่นทราบ ความว่า

“.....ก่อนจากกันเขายัดธนบัตรปีกหนึ่งใส่กระเป๋าของผม “เก็บไว้เป็นค่าขนม”

ผมทำท่าพูดอะไร แต่ก็เงียบ.....”

และอีกตอนที่ว่า

“.....ผมจะรายงานเรื่องนี้ให้ผู้บังคับบัญชา

เขาหัวเราะเสียงดัง “เขาก็จะรายงานเรื่องนี้ให้ผม แล้วนี่ผมควรจะทำยังไงดี?”

“เป็นการตัดสินใจที่ยากเอาการนะผมว่า” ผมเอ่ยพลางกระดกเหล้าที่เหลือลงคอ

“ไม่ยากหรอก”

เขายัดธนบัตรปีกหนึ่งใส่กระเป๋าของผม “เก็บไว้เป็นค่าขนม”

ผมทำท่าพูดอะไร แต่ก็เงียบ.....”

แต่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบท่าน รมต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง : 100,104

พฤติกรรมการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของข้าราชการเมืองในรูปแบบการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อแลกกับการไม่เปิดเผยความผิดของตนในเรื่องสั้นชุดนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ข้าราชการเมืองใช้สินบน และ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ยอมช่วยเหลือข้าราชการเมืองที่กระทำผิด ทำให้เกิดความเสียหายต่อราชการ ส่วนข้าราชการเมืองผู้ที่ทำให้ผิดเองก็ไม่รู้สึกเกรงกลัว หรือสำนึกผิดในสิ่งที่ตนทำ เพราะเชื่อว่าสามารถใช้เงินซื้อความถูกต้องได้

ง. การปกปิดทรัพย์สินเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบ และเลี่ยงภาษี

การปกปิดทรัพย์สินเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบและภาษี ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงที่พบกับข้าราชการเมืองในเรื่องสั้นชุดนี้ ผู้เขียนได้ล้อเลียนการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ วินิจฉัยเกี่ยวกับการทุจริตของนักการเมืองก่อนจะส่งเรื่องไปให้ประธานวุฒิสภา และอัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาต่อไป

ผู้เขียนได้สะท้อนความคิดเสียดสีพฤติกรรมการทุจริตรูปแบบนี้ไว้อย่างมากเช่น ในเรื่อง 56,782,375,350.50 ระบุว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา กับเรื่อง ลีोटเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง ผู้เขียนได้กล่าวล้อเลียน เสียดสี

และ สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของนัขการเมืองที่ตระเวนซื้อล็อตเตอรี่ที่ ถูกรางวัลที่ 1 เพื่อเก็บไว้ เป็นหลักฐานกล่าวอ้างว่าทรัพย์สินที่ตนมีได้มาจากการเสี่ยงโชคเมื่อถูกตรวจสอบ ดังตัวอย่างว่า

“.....ไอ้หลานเอ๋ย! บ่ายวันนี้ก็กึ่งเหงาใครตัวหนึ่งนั่งรถคันใหญ่มาถึงบ้านเรา หมาขบรถจอดตรง แล้วรีบไปเปิดประตูให้ใครตัวหนึ่งก้าวลงมา ก็กึ่งโค้งแล้วโค้งอีก ทำทางจะเป็นหมาสำคัญ ข้า กระซิบถามกึ่งเองว่า ใครกัน ก็กึ่งเองว่าท่าน! ข้าถาม ท่านไหน ท่านอะไร ก็กึ่งเองว่า ท่านก็คือ ท่าน ใครๆ ก็เรียกว่าท่าน รู้แต่ว่าท่านใหญ่ วันนี้ท่านตั้งใจมาเยี่ยมชาวบ้านนะ ข้าถาม มาเยี่ยม บ้านอะไร ก็กึ่งเองพยักหน้า ข้าก็เชิญท่านเข้ามาในเรือน หาน้ำหาทำให้ท่าน ท่านว่าไม่เป็นไร ขอโทษที่มารบกวน ท่านมาเยี่ยมชาวบ้านแถวนี้ เพราะเป็นหน้าที่ท่านอยู่แล้วที่ต้องมาพบปะ ประชาชน หลังจากคุยกันสักพักใหญ่ ท่านก็ว่าได้ยินกึ่งเองบอกว่า ฉันขอซื้อล็อตเตอรี่ทั้งชุดต่อ จากข้า ให้มากกว่ามูลค่ารางวัลด้วย โดยจ่ายเงินสดให้เลย เตรียมเอาไว้แล้วในรถ.....”

“.....ไอ้หลานเอ๋ย! ข้านี้กึ่งสงสัยตะหงิดๆ จึงบอกว่าคุณเวลาคิดหนึ่งคืน ท่านบอกตกลง พรุ่งนี้ จะมาฟังคำตอบ แต่อย่าให้ท่านผิดหวังเลยนะ เก็บไว้ก็เป็นภัยกับตัว โจรเยอะนะเดี๋ยวนี้ น่าเสีย ท่านมีอำนาจอย่างบอกไม่ถูก พอท่านพ้นเรือนไม่ทันไร กำนันป่องก็โผล่มาเยือน ทั้งปีทั้งชาติมัน ไม่เคยมาหา แกทำงานเป็นหัวคะแนนให้ผู้ใหญ่ในเมืองกรุงอยู่เนืองๆ กำนันป่องบอกว่าได้ยินเรื่อง ที่ข้าถูกห่วย แกว่าผู้ใหญ่นี้แกทำงานให้ท่านนั้นขอซื้อห่วยชุดนั้นต่อจากข้า โดยยินดีจ่ายค่าป่วย การเพิ่มให้อีกหนึ่งแสนอัฐ บอกว่าเลขนั้นเป็นมงคล ท่านอยากเก็บไว้กับตัว”

ล็อตเตอรี่การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนัขการเมือง : 186-187

ในเรื่องมาตามสองพันล้าน:ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นลักษณะการหลีกเลี่ยงการตรวจสอบ และ เลี่ยงภาษี โดยการถ่ายโอนทรัพย์สินของนัขการเมืองที่ทุจริตเข้าบัญชีคนใกล้ชิดแทน ซึ่งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ มีดังนี้

“....เขาเป็นผู้ที่บอกเองว่าอย่าจดทะเบียนเลย เขาบอกว่าเป็นโรคแพ้ใบทะเบียนสมรส แพ้ก็ แพ้ ดิฉันไม่ว่าอะไร ก็เพราะรักเขามากเลยยอมค่ะ ดิฉันใช้ “นางสาว” นำหน้ามาเสมอ เวลา มี รายได้เข้ามา ก็ใส่ในบัญชีดิฉันตลอด เพิ่งมารู้ทีหลังว่า การที่เขาไม่จดทะเบียนกับดิฉันและให้ ทรัพย์สินทั้งหลายอยู่ในชื่อดิฉันนั้น ก็เพราะเขาต้องการปกปิดทรัพย์สินต่อคณะกรรมการปราบ ประมาทการทุจริตแห่งชาติ และเพื่อเลี่ยงภาษี.....”

มาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง : 165

จะเห็นได้ว่านอกจากผู้เขียนจะแสดงทัศนะล้อเลียน เสียดยี่ พฤติ กรรมการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของนัขการเมืองหลังอาณานิคมในรูปแบบของการปกปิดทรัพย์สินเพื่อเตรียมหลีกเลี่ยงการตรวจสอบและเลี่ยงภาษี ด้วยการตระเวนซื้อล็อตเตอรี่ที่ถูกรางวัลที่ หนึ่งเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานกล่าวอ้างที่มาของเงินทุจริตแล้ว อีกวิธีหนึ่งที่นัขการเมืองจะใช้ปก ปิดบัญชีทรัพย์สินก็คือการถ่ายโอนทรัพย์สินของตนเองไปให้บุคคลใกล้ชิดเป็นเจ้าของ เพื่อกัน

ตัวเองจากการตรวจสอบความผิดในคดีทุจริตคอร์รัปชันและเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีเช่นที่ปรากฏในเรื่อง มาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง ที่นอกจากการล้อเลียนพฤติกรรมทุจริตของนักการเมืองแล้ว ในเรื่องนี้ผู้เขียนยังแฝงอารมณ์ขันผ่าน คำพูดของตัวละครที่ทำให้เหตุผลถึงการไม่จดทะเบียนสมรสว่าเนื่องจากอีกฝ่ายแพ้ใบทะเบียนสมรส เท่ากับเป็นการเสียดสีว่า ในที่สุดแล้วเพราะทะเบียนสมรสที่นักการเมืองไม่ยอมจดทะเบียนต่างหากทำให้เขา “แพ้” ผู้หญิงตัวนั้น ด้วยไม่สามารถเรียกทรัพย์สินที่ได้มาโดยทุจริตประพฤติมิชอบให้กลับมาเป็นของตนได้ และต้อง“แพ้” ต่อความจริงที่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชนในที่สุด

1.2.2 การทำลายคู่แข่งทางการเมือง

ในเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” วินทร์ เลียววาริณ ได้ล้อเลียน เสียดสีและสะท้อนพฤติกรรมกรรมการทำลายคู่แข่งทางการเมือง โดยเฉพาะช่วงหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งพฤติกรรมกรรมการทำลายคู่แข่งทางการเมืองที่พบ จะมีตั้งแต่การจัดหามือปิ่นรับจ้าง เพื่อเตรียมไว้ฆ่าฝ่ายตรงข้าม การขุดคุ้ยประวัติของคู่ต่อสู้มากล่าวในทางที่ไม่ดีไม่ว่าจะเป็นเท็จหรือจริงก็ตาม และวิธีที่ร้ายแรงที่สุดก็คือการฆ่าฝ่ายตรงข้ามซึ่งอาจจะเป็นผู้สมัครหรือผู้ที่เกี่ยวข้องก็ได้ ดังที่ผู้เขียนได้นำเสนอความคิดผ่านเรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ ที่ได้กล่าวถึงการว่าจ้างสุนัขอันธพาลไว้ทำร้ายนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม แต่หากว่างเว้นจากกิจกรรมการเมือง กลุ่มบุคคลที่ถูกว่าจ้างก็จะหันไปก่อความวุ่นวายให้กับผู้อื่นในสังคม ดังนี้

“.....แก๊งกะโหลกหมาแดง แก๊งของนายกว้าง คุณก็น่าจะรู้ พวกนี้เป็นอันธพาลที่นักการเมืองกลุ่มหนึ่งเลี้ยงเอาไว้ก่อวุ่นคู่แข่งช่วงเลือกตั้ง พอหมดหน้าเลือกตั้ง ก็ว่างงาน หันไปก่อเรื่องวุ่นวายไปทั่วเมือง พ่นสิทธชาวบ้าน ทำลายข้าวของ ซ้ำไม่เป็นที่เป็นทาง ไปที่ไหนก็ชอบทำสัญลักษณ์กะโหลกสีแดงกับก้อนซีทึงเป็นที่ระลึก.....”

แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ : 52

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมกรรมการทำลายคู่แข่งทางการเมือง ด้วยการว่าจ้างกลุ่มบุคคลไว้ก่อวุ่น ทำร้ายฝ่ายตรงข้าม

สำหรับในเรื่องหลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทาน ตลาดหลังอานบุรี ได้กล่าวถึงการประกาศรับสมัครมือปิ่นรับจ้างจำนวนมากไว้เพื่อฆ่าฝ่ายตรงข้ามซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมกรรมการทำลายคู่แข่งที่รุนแรง ดังความที่กล่าวไว้ดังนี้

W-alk –in Interview

ต้องการตีพิมพ์จำนวนมาก มีที่ดินดี
 กัดเก่ง ยิงปืนแม่น หากมีประสบการณ์
 การลอบสังหารจะพิจารณาเป็นพิเศษ
 ปืนที่พกมาต้องถูกกฎหมาย ด้วย
 (แต่ถ้าไม่ถูกก็ขังปะไร) โทร. 01125-1511

หลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทาน ตลาดหลังอานบุรี : 134

จากเนื้อหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่มีต่อการทุจริต
 ฉ้อราษฎร์บังหลวงของนักการเมืองหลังอานบุรีว่า มีพฤติกรรมการแข่งขันอย่างรุนแรงระหว่าง
 นักการเมืองด้วยกัน มีการประกาศว่าจ้างกลุ่มบุคคลไว้ทำร้าย ฆ่ากัน อย่างเปิดเผยโดยเฉพาะ
 ช่วงเลือกตั้ง อีกทั้งยังกลุ่มบุคคลที่ถูกว่าจ้างยังหันไปก่อความเดือดร้อนให้กับสังคมอย่างไม่
 เกรงกลัวกฎหมาย

จากการศึกษาวิเคราะห์การนำเสนอทัศนะในลักษณะล้อเลียน เสียดสี และ
 แฝงอารมณ์ขันที่มีต่อนักการเมือง ของวินทร์ เลียววาริณ สรุปได้ว่า บทบาทของนักการเมือง
 ในด้านการใช้อำนาจนิติบัญญัติผู้เขียนมีความเห็นว่า กฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อบังคับใช้ แท้จริง
 ก็เพื่อผลประโยชน์ สนองความต้องการ และเพื่อรักษาสถานภาพของนักการเมืองเอง
 ส่วนกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันก็เห็นว่า กฎหมายไม่สามารถเอาผิดกับ
 นักการเมืองได้ ตรงกันข้ามกลับทำให้ผู้ทำผิดหาช่องทางหลบหลีกหรือระมัดระวังตนมากขึ้น
 อีกด้วย ด้านการใช้อำนาจบริหารก็เห็นว่า การใช้อำนาจไม่ได้เป็นไปตามนโยบายที่ดีและเหมาะสม
 ที่สุด เพราะที่ปรึกษาคณะรัฐมนตรีซึ่งมีจำนวนมากเกือบสองพันตัว ล้วนแล้วแต่ให้คำปรึกษา
 ที่ไม่สมเหตุสมผล หากนำไปปฏิบัติจริงก็จะเกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง ส่วนคณะรัฐมนตรี
 ก็ดำเนินนโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตน และ พวกพ้องไปบริหาร ส่วนด้านการใช้อำนาจฝ่ายตุลาการ
 นั้น เนื่องจากผู้ใช้อำนาจฝ่ายนี้มีใช้นักการเมือง จึงไม่ปรากฏบทบาทของนักการเมืองในการ
 ร่วมใช้อำนาจอธิปไตยในเรื่องสิ้นสุดนี้เช่นกัน แต่ผู้เขียนก็ได้สะท้อนให้เห็นว่า ขั้นตอนการ
 ทำงานของฝ่ายตุลาการจะใช้ระยะเวลายาวนานกว่าจะทราบผล

ส่วนพฤติกรรมของนักการเมืองนั้นผู้เขียนแสดงทัศนะว่า นักการเมืองใน
 หลังอานบุรีมีพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชันทั้งในรูปของค่าคอมมิชชั่นที่ได้จากการอนุมัติ
 โครงการใหญ่ๆ การคดโกงเงินชาติแล้วพยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยการตระเวนซื้อห่วย หรือ
 ล้อตเตอรี่ ที่ถูกรางวัลจากประชาชนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สิน สิ่งเหล่านี้
 ผู้เขียนเห็นว่านักการเมืองด้วยกันย่อมรู้ว่าพวกตนเองคดโกง แต่กลับคิดว่าไม่ใช่ปัญหาเพราะ
 ไม่มีใครจับผิดได้ บางครั้งก็โยนความผิดไปให้คนอื่นรับแทน ดังนั้นการแก้ปัญหาเรื่องนี้จึงแก้ไข

ไม่ได้เพราะแก้ไม่ตรงจุด พฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันแบบที่สองที่พบคือ การซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผู้เขียนสะท้อนความคิดที่มีต่อเรื่องนี้ว่า มีการประกาศซื้อขายกันมาก และทำกันอย่างเปิดเผย ตำแหน่งที่ซื้อขายกันมีตั้งแต่ตำแหน่งสำคัญๆ ที่ผู้ซื้อตำแหน่งสามารถใช้ตำแหน่งนี้แสวงหาผลประโยชน์ก่อนทุนคืนได้ เช่น รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำกระทรวง มาจนถึงตำแหน่งเล็กๆ ก็มีการซื้อขายต่อรองกันเพื่อไปทำกิจกรรมทางการเมือง พฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อแลกกับการไม่เปิดเผยความผิดของตนก็พบเช่นกันในเรื่องสั้นชุดนี้ ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีการปกปิดข้อมูลจริงเพื่อช่วยพวกพ้อง ทำให้เกิดความเสียหายต่อราชการ ส่วนข้าราชการเมืองผู้ที่ทำผิดเองก็รู้สึกเกรงกลัวหรือสำนึกผิดในสิ่งที่ตนทำ เพราะสามารถใช้เงินซื้อความถูกต้องได้ สำหรับพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบของการปกปิดทรัพย์สินเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบและเลียงภาษี ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นว่าข้าราชการเมืองจะให้ข้อมูลกล่าวอ้างที่มาของทรัพย์สินที่เป็นเท็จ อาทิ ได้มาจากการถูกล็อตเตอรี่ เล่นการพนัน หรือไม่กี่ใช้วิธีถ่ายโอนทรัพย์สินที่ตนมีไปยังบุคคลใกล้ชิดแทน

สำหรับพฤติกรรมการทำลายคู่แข่งทางการเมือง ผู้เขียนได้สะท้อนความคิดล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมนี้ว่า การแข่งขันทางการเมืองด้วยหวังชัยชนะจากฝ่ายตรงข้าม หรือระหว่างข้าราชการเมืองด้วยกัน เป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมทำลาย ทำร้ายกันอย่างรุนแรง มีการประกาศว่าจ้าง ตระเวนซื้อกลุ่มบุคคลไว้ก่อวินาศกรรม ทำร้าย ฆ่ากัน อย่างเปิดเผยโดยเฉพาะช่วงเลือกตั้ง นอกจากนี้หากว่างเว้นจากการว่าจ้างทางการเมือง กลุ่มบุคคลที่ถูกว่าจ้างยังหันไปก่อความเดือดร้อนให้กับสังคมอย่างไม่เกรงกลัวกฎหมายอีกด้วย

2. ทักษะที่มีต่อพรรคการเมือง

พรรคการเมือง หมายถึง องค์กรที่สมาชิกขององค์กรนั้นรวมตัวกันเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมาและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ๆ ซึ่งบุคคลตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปสามารถขอแจ้งจดทะเบียนพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองได้¹ โดยพรรคการเมืองจะประกอบด้วยลักษณะสำคัญได้แก่ คณะบุคคลที่มีอุดมการณ์หรือหลักการเกี่ยวกับการปกครองร่วมกันมารวมตัวกันจัดตั้งพรรคเป็นองค์กร มีหน่วยงาน มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งพรรคจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ได้แก่สะท้อนความคิดความต้องการของประชาชน หรือผลักดันให้รัฐบาลนำความคิดเห็นและความต้องการไปปฏิบัติ

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” วินทร์ เลียววาริณ ได้แสดงทักษะที่มีต่อพรรคการเมือง

¹ เดโช สวานานนท์. (2545). *พจนานุกรมศัพท์การเมือง*. หน้า165.

เมืองหลังอานบุรีทั้งในด้านหน้าที่ของพรรคการเมือง อุดมการณ์และนโยบายพรรค และระบบของพรรคการเมือง ด้วยทัศนะเชิงลบ ล้อเลียนเสียดสี ดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้

2.1 ทัศนะที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพรรคการเมือง

โดยกฎหมายพรรคการเมืองหนึ่งๆจะต้องมีสมาชิกพรรคตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป จึงจะสามารถรวมตัวจัดตั้งพรรคการเมืองได้ และภายใน 180 วัน นับตั้งแต่วันที่แจ้งจัดตั้ง พรรคการเมือง พรรคจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกกระจายอยู่ตามภาคต่างๆ และต้องสาขาพรรคทุกภาคด้วย ซึ่งพรรคการเมืองจะมีหน้าที่ให้ข้อมูลทางการเมืองแก่ประชาชน คัดเลือกสมาชิกพรรคเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควบคุมสมาชิกพรรค สำนวณมติมหาชน เพื่อนำมากำหนดนโยบาย กำหนดและเสนอแนะนโยบายแก่ประชาชน ประสานงานองค์กรต่างๆ และเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนและรัฐบาล ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นต่อหน้าที่พรรคการเมืองว่า แต่ละหน้าที่พรรคการเมืองไม่ได้ถือแนวทางปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนหรือต่อบ้านเมืองที่แท้จริง อาทิหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองก็เสนอข้อมูลที่บิดเบือนไปจากความจริง การเลือกเฟ้นผู้สมัครก็มุ่งเลือกผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง การชักชวนโน้มน้าวให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็มุ่งหวังคะแนนเสียงมากกว่าจะเน้นบทบาทหน้าที่ของพลเมือง เป็นต้น ดังการศึกษาวิเคราะห์ต่อไปนี้

ก. การให้ข้อมูลทางการเมืองแก่ประชาชน

การขาดความรู้ ความเข้าใจที่แท้จริงในระบบการเมืองเป็นเหตุทำให้ประชาชนไม่ตื่นตัวทางการเมือง ไม่สนใจต่อระบบการเมือง มองว่าการเมืองเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่ม มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเมือง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อพรรคการเมืองในเรื่องเสียงสนับสนุน เนื่องจากประชาชนไม่เห็นคุณค่าของพรรคการเมือง ความบกพร่องเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดจากพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคซึ่งมีหน้าที่ให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน ไม่ได้ทำหน้าที่ของตนอย่างแท้จริง กล่าวคือไม่ได้ให้ข้อมูลตามที่เป็นจริง เช่นในเรื่อง **ความในใจสี่บรรทัด** : ว่าด้วยกลล่อการเมืองหลังอานบุรี ผู้เขียนได้แสดงทัศนะล้อเลียน เสียดสีพรรคและลูกพรรคว่าได้มาเพราะการซื้อเสียง และการทำงานของพรรคการเมืองที่คงรูปแบบเดิมไม่มีอะไรใหม่ เช่น

ผม	ขอขอบพระคุณพ่อแม่พี่น้องที่เลือกพรรคของผม
ชื่อ	ใจประชาชนด้วยผลงานคืออดีตของพรรคเรา
เสียง	ของประชาชนคือเสียงสวรรค์
มา	ถึงวันนี้ผมจะทำงานเต็มที่ เริ่มที่ลดภาษี ดีใจไหมครับที่เลือกผม

เหล่าเก่า นั้นต้องผ่านการบ่มการเก็บมานานปีถึงได้รสชาติ
 ใน พรรคเราก็เช่นกัน ดินอาชีพทั้งนั้น ไม่ใช่พวก “ยี่” อย่างที่ใครๆ ว่า
 ขวด นะรูปร่างอะไรไม่สำคัญเท่าสิ่งที่บรรจุภายใน
 ใหม่ นะไม่ใช่ของดีเสมอไป

ความในใจสับรัด : ว่าด้วยกล่อการเมืองหลังอาณานิคม : 211

จากตัวอย่างเรื่องนี้มีการล้อเลียน เสียดสีความคิด ความต้องการของ นักการเมืองด้วยวิธีตั้ง “กระทู้” ซึ่งปกติกระทู้ในบทประพันธ์ก็คือข้อความ หรือ ใจความสำคัญของบทนั้นๆ ส่วนถ้อยคำที่แต่งต่อจากกระทู้ จะเป็นเนื้อความอธิบาย ขยายความกระทู้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เขียนนำมาใช้ในเรื่องแต่เปลี่ยนแปลงขอบเดิมคือ กำหนดให้คำกระทู้เป็นความคิดใจหรือความต้องการที่แท้จริงของนักการเมือง ส่วนเนื้อความที่อธิบาย ขยายความกระทู้กลับเป็นสิ่งที่นักการเมืองเสนอต่อประชาชน ทำให้ความทั้งสองส่วนมีเนื้อความขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิง สะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อหน้าที่ของพรรคการเมืองว่า ขณะที่พรรคการเมืองพูด ประชาสัมพันธ์ ตัวเองว่าเป็นพรรคที่มีคุณภาพ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมา เพราะผลงาน กล่าวขอบคุณและยกย่องประชาชนที่สนับสนุนพรรค แต่อันที่จริงแล้วผู้เขียนมีนัยเห็นว่า พรรคการเมืองทำงานอย่างไม่มีคุณภาพ หวังแต่ประโยชน์ส่วนตน มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้มาจากการซื้อเสียง เช่นที่เสนอไว้ในกระทู้ทุกๆ พรรคนั่นเอง

ข. การคัดเลือกบุคคลเข้าพรรคเพื่อหวังชนะการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาล

การคัดเลือกบุคคลเข้าพรรค ถือเป็นหน้าที่หนึ่งของพรรคการเมือง เพราะพรรคไม่อาจดำรงอยู่ได้หากขาดสมาชิกเพราะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของพรรคให้เป็นไปอย่างราบรื่น ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” ผู้เขียนได้สะท้อนความคิดที่มีต่อหน้าที่ของพรรคการเมืองหลังอาณานิคมในการคัดเลือกบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคว่า ไม่ได้มุ่งกลั่นกรองหาคนดีมีฝีมือในการทำงานการเมือง หรือผู้ที่ต้องการเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนโดยแท้จริง แต่จะคัดเลือกบุคคลเข้าพรรค ด้วยมุ่งหวังผลชนะในการเลือกตั้ง เพื่อจะได้เสียงข้างมากในสภา และ การมีสิทธิจัดตั้งรัฐบาล ดังนั้นบุคคลที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคจึงมุ่งเน้นบุคคลที่มีฐานะ มีอิทธิพล สามารถชักนำความคิดของประชาชน แทนการคัดสรรคนดีมีฝีมือเข้าทำงาน ดังเนื้อหาในเรื่อง ซื่อปึงการเมือง : ว่าด้วยเส้นทางค่าน้ำสุดวงดาว ที่ได้เสียดสีความบกพร่องในหน้าที่ของพรรคการเมืองในการคัดเลือกบุคคล โดยได้นำเสนอภาพการตระเวนซื้อตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หัวคะแนน มือปืน และสุนัขโฆษณาของพรรคการเมืองพรรคหนึ่งในหลังอาณานิคม เพื่อจุดประสงค์ข้างต้น ดังปรากฏในเรื่องตอนหนึ่งว่า

“.....ตัวแรกนี่ชื่อคำจาย...” หม่าผู้ทำหน้าที่ประมวลประกาศ “.....ประวัติดี มีประสบการณ์
ทางการเมืองมาก่อนสี่ครั้ง ทุกครั้งสามารถควบคุมชาวบ้านได้มากกว่าเก้าสิบเปอร์เซ็นต์ ไม่เคย
เบี้ยวเงินเข้ากระเป๋ตัวเอง เราจะเริ่มกันที่ตัวเลขหนึ่งแสนอัฐ”.....”

“.....ส.ส. ครบ หัวคะแนนครบ ดินปืนครบ หม่าโฆษณาชวนเชื่อครบ งานนี้เราคงได้สักสาม
ร้อยที่ พอเป็นรัฐบาลเสียงข้างมากได้....”

เราชนกัน “แต่อนาคตของหลังกานบุรี” “ไม่ครับ แต่อนาคตของท่าน.... ว่าที่นายฯ ตัว
ใหม่ของหลังกานบุรี” แล้วเราก็ก่เริ่มดื่ม”

ข้อปึงการเมือง : ว่าด้วยเส้นทางด่วนสู่ดวงดาว : 240, 243

จากคำกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้ล้อเลียน เสียดสีวิถีคัดเลือกบุคคลเข้าพรรค
ด้วยการซื้อตัวมา เมื่อศึกษาเนื้อหาทั้งหมดของเรื่องแล้วทำให้เห็นว่า การเลือกตั้งในแต่ละครั้งที่
จะมีขึ้น พรรคการเมืองได้สรรหาบุคคลที่มีชื่อเสียง ฐานะทางการเงินดี มีอิทธิพลกว้างขวาง
และมีความคิดเห็นที่ตรงกับพรรค เพื่อให้มีโอกาสชนะการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จำนวนมากที่สุด พรรคจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล และจะได้มีอำนาจในการบริหารบ้านเมือง
นอกจากนี้พรรคการเมืองยังต้องมีหัวคะแนน ดินปืน นักโฆษณาชวนเชื่อครบครัน เพื่อให้การ
ต่อสู้ศึกเลือกตั้งได้ชัยชนะ

ค. ความสามารถในการควบคุมสมาชิกพรรค

หน้าที่ของพรรคการเมืองอีกอย่างหนึ่งก็คือ ควบคุมสมาชิกพรรคให้อยู่ใน
ระเบียบวินัย เช่น ควบคุมการออกเสียงในสภาให้เป็นไปอย่างสันติวิธี ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลัง
อานบุรี” ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นว่า พรรคการเมืองไม่สามารถควบคุมสมาชิกพรรคได้ เช่น ใน
เรื่อง เปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ “นู้ด” เพื่อสังคม ผู้เขียนได้ล้อเลียน เสียดสี ความ
บกพร่องต่อหน้าที่ของพรรคที่ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของผู้แทนในพรรคจนเกิดเหตุ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ผ้ากลางสภาขึ้น ซึ่งผู้ที่เป็นหัวหน้าพรรคตัวหนึ่งได้กล่าวถึงอุปสรรค
ของการควบคุมสมาชิกพรรคไว้ว่า

คุณคมกล้าแน่แค่ต้องการประท้วง สส. ที่ไม่ทำตัวเป็นตัวแทนประชาชนและนั่งหลักกลางสภา
ผมไม่รู้หรอกหม่าที่เขาประท้วงเป็นใคร? ห่า! คือสส.ในพรรคผมเองหรือ? แหม!คุณก็รู้ไ้การคุมลูก
พรรคเป็นร้อยๆ นี่มันยากกว่าจับเห็บไล่กระตังอีก อ้อ! นี่ผมต้องแสดงสปิริตลาออกจากตำแหน่ง
หัวหน้าพรรคหรือเปล่า

เปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ “นู้ด” เพื่อสังคม : 40

จากตัวอย่างการเสนอความคิดต่อเหตุการณ์ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้
เป็นการล้อเลียน เสียดสีความบกพร่องต่อการควบคุมสมาชิกพรรคให้อยู่ในความสงบตาม

บทบาทหน้าที่ สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่มีต่อหน้าที่ของพรรคการเมืองในการควบคุมสมาชิกพรรคว่า หากพรรคไม่สามารถควบคุมสมาชิกให้อยู่ในระเบียบหน้าที่อย่างแท้จริงได้ ก็จะทำให้เกิดความวุ่นวายหรือกระทบกระทั่งกันขึ้น ซึ่งสาเหตุหนึ่งก็เกิดจากพรรคมีจำนวนสมาชิกมากเกินไปจนทำให้หัวหน้าพรรคไม่สามารถควบคุมสมาชิกได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นหากเกิดปัญหาขึ้นในพรรคผู้ที่มีบทบาทสำคัญและต้องรับผิดชอบหลักก็คือหัวหน้าพรรคนั่นเอง

จากการศึกษาวิเคราะห์ทัศนะของ วินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพรรคการเมืองในรวมเรื่องสั้นชุด“หลังอานบุรี” สรุปได้ว่า ในด้านการให้ข้อมูลทางการเมืองแก่ประชาชน สะท้อนให้เห็นว่าพรรคการเมืองไม่มีความซื่อสัตย์และจริงใจ ดีแต่พูดโอ้อวด ไม่ได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ส่วนทัศนะที่มีต่อหน้าที่ในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค ก็มองว่า พรรคการเมืองในหลังอานบุรีไม่ได้คัดเลือก ผู้ที่ตั้งใจทำงานการเมืองอย่างแท้จริง แต่มุ่งรวบรวมบุคคลที่มีชื่อเสียง มีอิทธิพลกว้างขวาง มีความเห็นตรงกับพรรค มีฐานะทางการเงินดีเพราะจะได้ช่วยพยุงฐานะทางการเงินพรรค และคำนึงถึงโอกาสชนะการเลือกตั้งแทนเพื่อพรรคจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล และมีอำนาจในการบริหารบ้านเมือง สำหรับหน้าที่ในการควบคุมสมาชิกพรรค ผู้เขียนได้สะท้อนความคิดไว้ว่า สมาชิกในพรรคมีปัญหาขัดแย้งกันเองพรรคหรือหัวหน้าพรรคไม่สามารถควบคุมพรรคได้ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากจำนวนสมาชิกพรรคมากเกินไป

2.2 ทัศนะที่มีต่ออุดมการณ์ และ นโยบายของพรรคการเมือง

พรรคการเมืองทุกพรรคย่อมมีอุดมการณ์ และนโยบายในการทำงานทางการเมือง เช่น การส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการปกครอง กระจายการปกครองสู่ท้องถิ่น การผลักดันสินค้าการเกษตรให้ส่งออกมากยิ่งขึ้น หรือการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามากยิ่งขึ้น เป็นต้น ถ้าพรรคการเมืองใดไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารประเทศ พรรคก็ไม่มีจุดเด่น เพราะไร้กลไกในการสร้างทางเลือกสำหรับประชาชน วินทร์ เลียววาริณ ได้เสนอทัศนะในลักษณะล้อเลียน เสียดสีให้เห็นว่า พรรคการเมืองไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องอุดมการณ์ หรือนโยบายอย่างจริงจัง แต่พรรคจะพยายามเสนอนโยบายที่ถูกใจประชาชนไว้ก่อนเป็นการเน้นจุดขายเพื่อให้ตนและพวกพ้องได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง ส่วนจะสามารถทำตามนโยบายที่วางไว้ได้จริงหรือไม่ พรรคไม่ได้คำนึงถึงมากนัก ดังเช่นที่ปรากฏในเรื่อง ความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกล้อการเมืองหลังอานบุรี เนื้อหาตอนหนึ่งได้กล่าวถึงสัญญาของพรรคที่มีต่อประชาชนด้านปัญหาเศรษฐกิจ แต่แฝงความคิดไว้ในคำกระทุ้งของทุกๆบรรทัดว่า สัญญาหรือแนวนโยบายดังกล่าวเป็นการพูดเพื่อหวังผลชนะการเลือกตั้งเท่านั้น แต่อาจไม่ได้ถือปฏิบัติจริงก็ได้ ดังตัวอย่างที่ว่า

สา มัญชนอย่างเราๆ ถ้าตาไม่บอดก็คงเห็น
 บาน เบอะเลยหนีสินที่รัฐบาลเก่าสร้างไว้
 ไว้ ใจเถอะครับ ผมนายสามัญตัวนี้จะไม่ทำให้ท่านผิดหวัง สาบานได้
 ก่อน อื่นอย่าลืมไปเลือกผมและพรรคของผมนะครับ....."
 สัญญา ที่ผมมอบให้พ่อแม่พี่น้องไม่เคยลืม
 มัน เป็นสัญญาประชาคม สลักไว้ในใจเรา
 ไป นอนหลับให้สบายเถอะครับ เชื่อนายสามัญตัวนี้เถอะครับ
 ก่อน พระอาทิตย์ขึ้นเรากจะได้รัฐบาลใหม่ที่ดีกว่าเก่า....."

ความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อการเมืองหลังอานบุรี : 209,211

หรืออีกตัวอย่างหนึ่งในเรื่อง **สคริปต์การเมือง:ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์** ที่ได้นำเสนอเบื้องหลังการทำงานของพรรคการเมืองหลังอานบุรี ว่าแท้จริงแล้วมีผู้รับจ้างเขียนสคริปต์ คำพูด ประกาศ และนโยบายต่างๆ ให้แก่พรรคแทนสมาชิกพรรค ซึ่งเนื้อหาในสคริปต์ได้กล่าวถึงอุดมการณ์และนโยบายของพรรคเท่าดังอย่างมีลีลาและสีสัน เพื่อนำเสนอต่อประชาชนในเชิงเร่งเร้าและปลุกกระตมว่า

".....กระผมขอสัญญาว่าหากเป็นนายกรัฐมนตรี จักทำทุกอย่างให้ชาวประชาเป็นสุขๆ ชาวหลังอานบุรีทุกตัว(ตะโกน) ไม่ต้องอด เราจะทำทุกอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมาย ชาวหลังอานบุรีทุกตัว(ตะโกน) ต้องไม่จน เราจะทำทุกอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมาย ชาวหลังอานบุรีทุกตัว (ตะโกน) ต้องมีงานท...ต้องจ่ายภาษีน้อยที่สุด เราจะทำทุกอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมาย
 รายละเอียดค่อยว่ากันเมื่อกระผมเป็นนายกแล้ว....."

สคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์ :176 , 177

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการกล่าวล้อเลียน เสียชื่อเสียง อุดมการณ์ นโยบายที่พรรคการเมืองเสนอต่อประชาชนด้วยข้อสัญญาต่างๆ แต่แท้จริงแล้วพรรคไม่ได้คิดจะทำอย่างจริงจัง สะท้อนให้เห็นทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่ออุดมการณ์และนโยบายหรือข้อสัญญาต่างๆ ของพรรคการเมืองที่ให้อำนาจกับประชาชนว่า มุ่งหวังเพียงจะเสนอขายสวาทเพื่อตึงคานเสียงสนับสนุนจากประชาชน และ มีผลทำให้ตน พวกพ้อง และพรรคได้รับการเลือกตั้งเท่านั้น แต่มิได้นำคิดจะนำไปปฏิบัติจริงตามนโยบายที่ได้กล่าวไว้ ดังจะเห็นได้ว่าไม่มีการกล่าวถึงรายละเอียดของอุดมการณ์หรือนโยบาย ทั้งยังกล่าวว่าเมื่อได้เป็นนายกแล้วจึงจะพูดรายละเอียด แสดงว่าพรรคไม่ได้กำหนดแผนที่ชัดเจนในการทำงาน หรือยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่นอน

2.3 ทักษะที่มีต่อระบบพรรคการเมือง

ทฤษฎีระบบการเมือง ได้จำแนกระบบการเมืองออกเป็น 3 ระบบใหญ่ ๆ คือ ระบบพรรคเดียว ได้แก่ พรรคการเมืองที่กฎหมายอนุญาตให้มีพรรคการเมืองที่ชอပ်ด้วยกฎหมายเพียงพรรคการเมืองเดียว และไม่ยอมให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นขึ้นมาแข่งขันระบบสองพรรค ได้แก่ ระบบการเมืองที่ยอมให้มีพรรคการเมืองได้หลายพรรค พรรคแข่งขันกันได้อย่างเสรี แต่ว่าจะมีพรรคการเมืองเพียงสองพรรคเท่านั้นที่สามารถรวบรวมเสียงสนับสนุนจากประชาชนมากพอที่จะเป็นพรรคการเมืองเสียงข้างมากในสภาเพียงพรรคเดียวได้ และระบบหลายพรรค ได้แก่ ระบบพรรคการเมืองที่ประกอบด้วยพรรคเป็นจำนวนมาก และมีการรวมตัวกันอย่างหลวม ๆ

จากระบบพรรคการเมืองข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์สภาพการเมืองในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” กล่าวได้ว่า ระบบการเมืองในหลังอานบุรี จัดอยู่ในประเภทระบบหลายพรรค แบ่งออกเป็นพรรคเล็กพรรคใหญ่ ทั้งนี้แม้ว่าผู้เขียนจะไม่ได้นำเสนอระบบการเมืองของหลังอานบุรีที่ชัดเจน แต่หากพิจารณาเนื้อหาของเรื่องชุดนี้ทั้งหมด ก็จะมีบางส่วนที่กล่าวและสะท้อนให้เห็นว่าเป็นระบบพรรคการเมืองแบบนี้ เช่นในเรื่อง เอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาธิปไตย เนื้อหาของเรื่องบางตอนได้แทรกทัศนะเกี่ยวกับความไม่ปรองดองกันของพรรคการเมืองในหลังอานบุรี ด้วยการใช้คำ “มั่งเล็ก มั่งใหญ่” ในพรรคการเมืองซึ่งหมายถึงในพรรคการเมืองหนึ่งพรรคยังแตกแยกเป็นกลุ่มย่อยๆ อีกหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มก็แข่งขันกันเพื่อช่วงชิงผลประโยชน์จากพรรคให้มากที่สุด ดังตัวอย่างที่ว่า

“.....อนุมูลอิสระคืออะไร?”

“ก็คืออนุมูลที่เป็นอิสระนะ เข้าใจไหม มีอิสระเสรีภาพ ก็เหมือนพวกมั่งเล็กมั่งใหญ่ในพรรคการเมืองนั่นแหละ ถ้าจับคู่กันได้ก็ลงตัว แบ่งผลประโยชน์กันได้ลงตัวก็ไม่ใช่ไร แต่ถ้าไม่ลงตัวพรรคก็แตก”.....”

เอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาธิปไตย :196

โดยปกติคำว่า “อนุมูลอิสระ” เป็นคำศัพท์บัญญัติทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง กลุ่มสารประกอบทางเคมีที่เป็นอันตราย สามารถแปรสภาพตัวเองและเข้าไปในสารเคมีอื่นที่แตกต่างจากโครงสร้างของมันได้ไม่ว่าจะเป็นแอนไซม์ เซลล์ เนื้อเยื่อ นอกจากนี้ยังสามารถขยายเพิ่มทำลายเซลล์ใกล้เคียง แต่ผู้เขียนนำมาใช้ในความหมายล้อเลียนนัยการเมืองที่แสวงหาผลประโยชน์ควบคู่ไปกับใช้คำที่มีนัยทางการเมืองซึ่งใช้กันอยู่คือคำว่า “มั่งเล็ก มั่งใหญ่” มาแทนพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ในแต่ละพรรค สะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนเชิงเสียดพรรคการเมืองในหลังอานบุรีว่าเป็นระบบหลายพรรค และไม่ว่าจะพรรคเล็กหรือพรรคใหญ่ก็จะมีกลุ่มที่แสวงหาผลประโยชน์ อำนาจ จากการเข้ามาร่วมกิจกรรมทางการเมือง หากการจัด

สรรพประโยชน์ในแต่ละพรรคไม่ลงตัว กลุ่มย่อย ๆ เหล่านี้ก็พร้อมจะสร้างความ ปั่นป่วนวุ่นวายให้พรรคได้

จากการศึกษาทัศนะของวินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อพรรคการเมือง ด้านอุดมการณ์ และ นโยบายของพรรค กับ ระบบพรรคการเมืองซึ่งได้กล่าวล้อเลียน เสียดสีโดยตลอด สรุปได้ว่า ในด้านอุดมการณ์และนโยบายเห็นว่า พรรคจะเสนอแนวนโยบายหรือตั้งข้อสัญญาต่างๆ กับประชาชน เพียงผิวเผินเท่านั้นไม่ได้คิดจะถือปฏิบัติจริงตามนโยบายที่ได้กล่าวไว้แต่อย่างใด และจะเสนอเฉพาะสิ่งที่ดึงดูดเสียงสนับสนุนจากประชาชน เพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งเท่านั้น นอกจากนี้ยังเห็นว่าพรรคการเมืองขาดอุดมการณ์ที่ชัดเจน ส่วนทัศนะที่มีต่อระบบพรรคการเมืองก็สะท้อนให้เห็นว่าเป็นระบบหลายพรรค ที่มีการรวมตัวระหว่างพรรค ทั้งพรรคใหญ่ และพรรคเล็กก็เพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้ามาร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งหากรวมแล้วลงตัวก็ไม่มีปัญหา แต่หากรวมแล้วไม่ลงตัวก็แตกแยกกัน เปรียบเสมือนมุ้งเล็กมุ้งใหญ่ตามที่ผู้เขียนได้แสดงทัศนะเสียดสีไว้นั่นเอง

3. ทัศนะที่มีต่อระบบการเมือง

ระบบการเมือง มีคุณลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างจากระบบอื่น ตรงที่มีการใช้อำนาจบังคับให้ปฏิบัติตาม เป็นระบบที่ประกอบด้วยหน่วยย่อย ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และมีผลกระทบต่อกัน กล่าวคือ หากระบบการเมืองการปกครองมีประสิทธิภาพ ก็ย่อมทำให้ระบบอื่น ๆ ในสังคมดีด้วย ตรงกันข้าม หากในสังคมเกิดปัญหาก็จะส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองเช่นกัน ระบบการเมืองการปกครองในประเทศไทย เป็นระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาคู่ คือ มีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเป็นองค์กรหลัก และถือเป็นองค์กรสูงสุดในการใช้อำนาจอธิปไตย ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" วินทร์ เลียววาริณ ได้แสดงทัศนะล้อเลียนระบบการเมืองระบอบประชาธิปไตยของไทย โดยกำหนดให้ระบบการเมืองประเทศหลังอานบุรีมีลักษณะเป็นระบอบประชาธิปไตย ทั้งในด้านรูปแบบ การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และ ปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบจากระบบการเมือง อาทิ ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ในเชิงล้อเลียนเสียดสี ไว้ในชื่อระบอบ "สุนัขาธิปไตย" ดังการวิเคราะห์ต่อไป

3.1 ระบอบการปกครอง

ในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย ประชาชนคือผู้ที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และใช้อำนาจอธิปไตยผ่านการเลือกตั้ง กระบวนการเลือกตั้ง จะจัดตั้งคณะรัฐมนตรีซึ่งใช้อำนาจบริหาร และสภาผู้แทนราษฎรซึ่งใช้อำนาจนิติบัญญัติ ดังนั้นแนวคิดหลักของการปกครองระบอบนี้ ก็คือ อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน โดยประชาชน และ เพื่อประชาชน

ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" ผู้เขียนได้กำหนดให้ประเทศหลังอานบุรีมีระบอบการเมืองการปกครองแบบ "สุนัขาธิปไตย" ล้อเลียนระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือมีการเลือก

ตั้งเพื่อคัดสรรบุคคลเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนในรัฐสภา มุ่งเน้นเรื่องสิทธิ ความเท่าเทียม ดังปรากฏในเรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม ผู้เขียนได้แสดงทัศนะผ่านความคิดของตัวละครที่เป็นบริกรในตอนต้นเรื่องว่า

".....พ่อเคยเล่าให้ฟังว่า แต่อดีตกาลโตะกลมเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองระบอบสุญาธิปไตย ไม่มีหัวโตะ ไม่มีหางโตะ หมาทุกตัวที่นั่นที่มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันหมด ที่นี่คือที่ทำงานของเหล่านักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา ตลอดจนถึงปรีชาของนักการเมืองเหล่านั้น....."

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม : 68

และอีกตัวอย่างหนึ่งในบทนำเรื่อง 37°-53°-21° : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม ที่ผู้เขียนได้แสดงความคิดเสียดสีระบอบการเมืองแบบสุญาธิปไตยผ่านปู ซึ่งเป็นตัวละครที่เล่าเรื่องนี้ว่า

".....ปูจะลงเลือกตั้งมาห้าสมัยแล้วนะ หลานเอ๊ย ปูเชื่อมั่นในระบอบสุญาธิปไตยยังงี้ ๆ มันก็เป็นระบอบการเมืองที่ดีที่สุด สุญาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองซึ่งสุนัขที่เป็นชนชั้นปกครอง มีความเสมอภาคเท่ากับชนชั้นผู้ถูกปกครองทุกประการ แต่... ฮะ! ฮะ!...ไม่ทุกวัน....."

37° - 53° - 21° : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม : 136

จากคำพูดและเสียงหัวเราะของปูเมื่อกล่าวถึงระบอบการปกครอง แสดงถึงการล้อเลียน เสียดสีการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย โดยผู้เขียนเห็นว่าแม้ระบอบจะเน้นเรื่องความเสมอภาค ความเท่าเทียม แต่ในทางปฏิบัติก็ไม่ได้เป็นเช่นนั้นเสมอไป ยังมีความต่างระดับในหมู่มนุษย์

เนื้อหาของเรื่องสั้นชุดนี้โดยรวมจะวิพากษ์ระบอบสุญาธิปไตย ในประเทศหลังอาณานิคม แต่ขณะเดียวกันผู้เขียนก็ได้สะท้อนปัญหาในลักษณะเสียดสีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองภายในประเทศหลังอาณานิคมอีกด้วย ดังที่ผู้วิจัยจะได้กล่าวและนำเสนอในในหัวข้อต่อไป

3.2 กิจกรรมทางการเมือง

กิจกรรมทางการเมือง มีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ และการดำเนินงานของระบบการเมือง เพราะหากเกิดความบกพร่อง ความขัดแย้ง ณ จุดใดจุดหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองโดยรวม ดังนั้นหากกิจกรรมทางการเมืองดำเนินไปอย่างมีแบบแผน และเป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ ก็ย่อมทำให้ระบบการเมืองมีประสิทธิภาพ ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม" ผู้เขียนได้แสดงทัศนะล้อเลียน เสียดสีปัญหาการดำเนินกิจกรรมของระบบการเมืองในหลายๆ

ส่วนด้วยกัน เช่น การเลือกตั้ง การประชุมโดยเฉพาะการประชุมในรัฐสภา กระบวนการตรวจสอบทางการเมือง รวมทั้งสถาบันทางสังคมที่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งแต่ละส่วนผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นลักษณะ รูปแบบ และข้อบกพร่องของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

3.2.1 การเลือกตั้ง

แม้ระบอบ "สุณาธิปไตย" ในหลังอาณานิคม จะอาศัยการเลือกเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ระบบการเมือง แต่กระบวนการเลือกตั้งก็ไม่ได้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ดังผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วบางส่วน ในประเด็นพฤติกรรมของนักการเมือง ที่เข้ามาโดยวิธีซื้อ-ขายตำแหน่ง ซึ่งถือเป็นกระบวนการเข้าสู่ระบบที่ไม่ถูกต้อง เช่นกันที่ปรากฏในเรื่องข้อบ่งชี้การเมืองว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว เนื้อหาของเรื่องเป็นการตระเวนซื้อตัวบุคคลเข้าเป็นสมาชิกของฝ่ายการเมืองหนึ่งด้วยหวังจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล มีการดุด่า ต่อรองราคา นักการเมืองที่ต้องการซื้อตัวเหมือนการซื้อขายสินค้าอย่างหนึ่ง ดังตัวอย่างตอนหนึ่งของเรื่องได้สะท้อนให้เห็นว่า

".....นายหน้าว่า "ทำทางดินะท่าน เวลายกดินตัวตั้งตรง ไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง หัวเขียดขึ้นนิดหน่อยแสดงถึงความมั่นใจ บุคลิกแบบนี้แหละที่ชาวบ้านชอบ น่าจะสอบผ่านไม่ยาก"....."

"...นายหน้าให้สัญญาณ เจ้าหน้าที่ผู้กรมชู้พ้างหลังหมาตัวนั้น เขาได้บันไดขึ้นไปสู่หอคอยสูงลิบอย่างรวดเร็ว เมื่อถึงยอดแล้ว เจ้าหน้าที่โบกธงให้สัญญาณ หมาตัวนั้นกระโดดลงมาจากยอดหอคอยโดยไม่ลังเล อึดใจต่อมาเริ่มก็กางออก ร่างนั้นร่วงลงมาสู่พื้นดินอย่างปลอดภัย

ข้าพเจ้าว่า "ตกลง ผมเอาตัวนี้ โด่ร่มเก่งทีเดียว"

นายหน้าติดนิ้ว เจ้าหน้าที่พาหมาตัวนั้นไปยังโกดังข้าง ๆ

ข้าพเจ้าว่า "ตัวต่อไปเลย เรามีเวลาไม่มาก ผมต้องการอย่างนี้อีกสี่สิบสี่ตัว....."

ข้อบ่งชี้การเมือง : เส้นทางสู่ดวงดาว : 238

ตัวอย่างข้างต้นเสียดสีการซื้อขายตัวผู้จะเข้าสู่การเมือง เพื่อผลประโยชน์ของนักการเมือง แล้วยังประชดประชันวิธีการดูตัวที่เป็นแบบการซื้อขายสัตว์เลี้ยง คือดูลักษณะดูความกล้าหาญ กล้าเสี่ยง สะท้อนความคิดของผู้เขียนว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของนักการเมือง แทนที่จะเป็นเรื่องของการเสียสละ และ คุณธรรม

นอกจากการซื้อตัวผู้สมัครก่อนการเลือกตั้งข้างต้นแล้ว การหาเสียงที่มุ่งสร้างจุดขายเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญในเรื่องการเลือกตั้ง ดังปรากฏในเรื่องสคริปต์การเมืองว่าด้วยประชาหลังอาณานิคมผู้เขียนได้เสนอความคิดถึงวิธีการหาเสียงทางโปสเตอร์โดยเจาะกลุ่มเป้าหมายเพื่อหวังจะชนะใจประชาชนและชนะการเลือกตั้ง ว่า

“.....งานชิ้นแรกที่ผมอยากให้คุณดูเป็นโปสเตอร์และบิลบอร์ดเลือกตั้ง เราทำเป็นชุดมีสิบสองภาพ ทั้งหมดเป็นหมาพันธุ์หน้าตาเหี้ยมเกรียมดุคั่นจ้องหน้าผู้ดู โปสเตอร์ทำพร้อมสี่ เช่น หมาขั้วมวยวัด หมาถ่อมีดชายธง หมาถ่อคมแฝก หมาควงไม้หน้าสาม ฯลฯ โจทย์ที่เราได้มาจากท่านหัวหน้าพรรคคือ ต้องการให้โปสเตอร์นี้แรงและเจาะถึงกลุ่มเป้าหมายของเรา ซึ่งส่วนมากเป็นหมาต่างจังหวัด ดังนั้นภาพที่ทำออกมาจะให้บรรยากาศของลูกทุ่งมากกว่าลูกกรุง เราต้องการภาพการต่อสู้ที่เห็นปั๊กก็เข้าใจทันทีว่าเป็นการต่อสู้แบบหมาใจถึงจริง ๆ.....”

สคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอาสนัมพันธ์ : 172

ตัวอย่างในเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นการวางแผนซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ของการหาเสียงเลือกตั้งด้วยโปสเตอร์ที่มุ่งเจาะตลาดในพื้นที่ต่างจังหวัด สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่มองนักการเมืองว่า เป็นผู้ที่ไม่รู้เท่าทันความคิดความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่มว่าควรหาเสียงด้วยวิธีใดจึงจะได้รับการเลือกตั้ง

นอกจากกิจกรรมการซื้อขายตัวผู้เข้าสู่ระบบการเมือง และการหาเสียงที่มุ่งเสนอจุดขายเจาะกลุ่มเป้าหมายก่อนการเลือกตั้งแล้ว ผู้เขียนยังสะท้อนให้เห็นวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง จนเป็นที่ยอมรับและได้เข้าสู่ระบบอย่างเต็มตัวเช่นเดียวกับการเลือกตั้ง ดังปรากฏในเรื่อง แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ ที่ได้กล่าวถึงผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เพื่อทำให้ตนมีอำนาจในภายหลัง และเรื่องแต่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำนรต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง ก็ได้นำเสนอภาพของผู้ที่เข้าสู่ระบบการเมืองจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง จนกลายเป็นผู้หนึ่งที่มีอำนาจทางการเมือง ซึ่งปรากฏในข้อความที่ว่า

“.....ผมมองหน้าเสธ. เจียบ ๆ น้อยตัวจะรู้ว่าเขากับผมเรียนชั้นเดียวกันในโรงเรียนตำรวจ แต่เขาก้าวหน้าในอาชีพเร็วกว่าใคร ๆ ในห้อง ด้วยสายตาที่มองการณ์ไกล เขาใช้การเมืองให้เป็นประโยชน์อย่างชัดเจน เราเห็นเขาชุลกกับพรรคการเมืองพรรคหนึ่งเสมอ ร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ไม่มีใครสนใจแล้ววันหนึ่งเขาก็กลายเป็นผู้บังคับบัญชาของเรา.....”

แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ : 55

และเนื้อความในเรื่องต่อไปนี้

“.....สงครามกลางเมืองสิ้นสุดลงพร้อมใบหน้าของเขาปรากฏบนหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ และฉายา “วีรบุรุษสุนัขขี้นา”
หลังจากนั้นเขาก็ยุ่งกับกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ โดยตลอด เมื่อเจอกันอีกครั้งในวันหนึ่ง เขาบอกผม “กูจะเล่นการเมือง”.....”

แต่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำน รต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง : 98

เนื้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้เป็นช่องทางในการเข้ามาสู่ระบบการเมืองเพื่อแสวงหาอำนาจ ผลประโยชน์นอกเหนือจากการเลือกตั้ง

กล่าวโดยสรุปกิจกรรมการเลือกตั้งที่นำเสนอในรวมเรื่องสั้นชุด“หลังอานบุรี” ผู้เขียนสะท้อนว่าการเลือกตั้งแต่ละฝ่ายจะมุ่งชัยชนะทางการเมือง ต่างเสนอนโยบายหรือปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายระหว่างประชาชนในต่างจังหวัดกับในเมือง ซึ่งก่อนการเลือกตั้งก็มีการตระเวนซื้อตัวบุคคลดังที่ได้เสนอผ่านพฤติกรรมของกลุ่มสุนัขการเมืองฝ่ายหนึ่งในเรื่อง และนอกจากกิจกรรมการเลือกตั้งเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ระบบการเมืองแล้ว ผู้เขียนได้เสนอวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นช่องทางเข้าสู่ระบบการเมืองเพื่อแสวงหาอำนาจให้กับตนเองอีกด้วย

3.2.2 การประชุม

การประชุมในระบบการเมืองจะมีทั้งการประชุมกลุ่มย่อย เช่น การประชุมระหว่างสมาชิกพรรค การประชุมเฉพาะเรื่อง และการประชุมกลุ่ม โดยส่วนใหญ่การประชุมแบบนี้จะจัดขึ้นในรัฐสภา ซึ่งที่ถือเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญที่สุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ในรูปแบบสภาผู้ดำเนินการประชุมพิจารณาาร่างต่างๆ ที่จะเกิดประโยชน์กับบ้านเมือง ในแต่ละสภาจะมีประธาน และ รองประธานสภาเป็นอิสระต่อกัน จะประชุมร่วมหรือแยกกันก็ได้ แต่หากประชุมร่วม รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานสภา และให้ถือว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาด้วยเช่นกัน

สำหรับระบบการเมืองระบอบ “สุนัขาธิปไตย” ในหลังอานบุรี ได้กำหนดให้รัฐสภาเป็นสถาบันหลักทางการเมืองที่มีบทบาทในด้านการจัดประชุมปรึกษาของเหล่าข้าราชการเมือง และที่ปรึกษาเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศ แต่จะกล่าวและนำเสนอในลักษณะล้อเลียน เสียดสี ความบกพร่องของข้าราชการเมือง คณะที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่ในรัฐสภา ทั้งในด้านการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา การให้ความเห็นชอบต่อความคิดใดๆ เช่น มีการประชุมสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อต้องแก้ปัญหาบ้านเมืองอย่างเร่งด่วน ดังปรากฏในเรื่อง เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม และ ต่อเนื่องรวมไปถึงเรื่อง โปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ) ว่ามีคณะรัฐมนตรีและที่ปรึกษาจำนวนมากมาร่วมประชุมกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหลังอานบุรี เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ เหล่าที่ปรึกษาก็ร่วมเสนอความคิดเห็นต่างๆ นานา อาทิ ให้นายกเข้าพบผู้นำเกรย์ฮาวด์ พร้อมรูปปั้นเสือ เพื่อเจรจาขอยืมเงิน เสนอให้ทุกตัวปลอมตัวเป็นขอทาน แนะนำให้เปิดบ่อนในประเทศ ฯลฯ ดังเนื้อความตอนหนึ่งของเรื่องที่กำลังกล่าวไว้ว่า

รัฐมนตรี 1 : "เราทั้งหลายมารวมตัวกันในวันนี้ เพื่อหาทางแก้ปัญหาปากท้องของชาวหลัง
อานบุรี ขอให้พวกเราหาคำตอบที่เป็นความหวังใหม่ ๆ ที่ประชาชนอยากได้ยิน"

ที่ปรึกษา 1 : "คำโกหกสวย ๆ จั๊นหรือ?"

ที่ปรึกษา 2 : "ที่ประเทศหลังอานบุรีเราเรียกว่า โครงการ"

ที่ปรึกษา 7 : "เราต้องการแผนแก้ปัญหาของชาติโดยด่วน ผมคงไม่ต้องพูดว่าเศรษฐกิจมัน
ย่ำแย่ยังไง พ่อค้าเจ้าของกิจการฆ่าตัวตายด้วยการแย่งกระดุกติดคอตายไปกี่ตัว หรือสุนัขตกงาน
ไปกี่แสนตัว เราไม่ต้องการแบกหน้ายาว ๆ ของเราไปขอความช่วยเหลือจากพวกสุนัขตะวันตก
หากเราไม่มีแผนที่ดีภายในเวลาอันสั้น ที่ปรึกษาอย่างพวกเราก็จะต้อง เตะฝุ่น"

ที่ปรึกษา 9 : "น่าเป็นห่วงอนาคตของเรา เอ๊ย! ของชาติ"

ที่ปรึกษา 5 : "งั้นเราต้องมา เบรนสตอร์ม เรื่องนี้ด่วน....."

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม : 69

จากเนื้อหานี้ สะท้อนความคิดของผู้เขียนที่ได้ล้อเลียน เสียดสีการจัดประชุม
ในรัฐสภา โดยใช้ความคิด พฤติกรรม คำพูดของนักการเมืองในเรื่องเป็นตัวนำเสนอความคิดทั้งใน
ด้านการจัดประชุม ที่จัดขึ้นเมื่อเกิดเหตุเร่งด่วนจนตัว ต้องแก้ไขปัญหามันจริง ๆ แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้ทำ
ไปเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน หรือส่วนรวมโดยแท้จริง แต่จะทำเพื่อกันปัญหาหรือ
ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่ทำหน้าที่ในรัฐสภาเท่านั้นเอง ส่วนนโยบายของการทำงานก็มี
ลักษณะไม่จริงจัง มุ่งที่จะสรรหาความคิด คำตอบดี ๆ ที่คิดว่าเมื่อเสนอออกไปแล้วประชาชนจะ
พอใจ แต่แท้จริงแล้วก็คือการโกหก สำหรับการเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่แต่ละฝ่ายเสนอ และ
เป็นอารมณ์ขันที่เกิดขึ้นในเรื่องได้นั้น แต่ละความคิดก็เป็นแนวทางที่เป็นไปไม่ได้หากนำไปปฏิบัติ

นอกจากนั้นผู้เขียนยังเสนอให้เห็นวุ่นวายในสมัยประชุมอภิปรายทั่วไป
ดังปรากฏในเรื่อง เปลือยปาร์ลียเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ "นูด" เพื่อสังคม ที่ได้สื่อให้เห็นความ
บกพร่องต่อการควบคุมสมาชิกขณะประชุมสภาว่า ทั้งประธานสภา หัวหน้าพรรคหรือผู้ที่เกี่ยว
ข้องไม่สามารถควบคุมบรรยากาศการประชุมให้สมาชิกทำตามบทบาทหน้าที่และอยู่ในความ
สงบได้ กล่าวคือ มีทั้งผู้ที่ไม่ฟังการอภิปราย หลับขณะประชุม หรือมีเหตุการณ์แก่ฉากกลางสภา
ของสมาชิกเกิดขึ้น จนมีเสียงวิพากษ์ วิจารณ์จากฝ่ายต่างๆ นอกจากนี้ยังเห็นว่าการแก้ปัญหา
ความบกพร่องของเรื่องที่เกิดขึ้นในรัฐสภา เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ดังความว่า

ประธานสภา "ผมเกือบตกเก้าอี้ไปแล้วเมื่อไอ้หมอนั่นแกล้งผ้า หนอย! แก่ที่ไหนไม่แก่ ดันมาแกล้ง
ผ้าในสภา นี่ไม่ใช่ชาวธรรมดา มีการถ่ายทอดสดด้วย ตอนนี่เรื่องนี้เป็นข่าวใหญ่ไปทั่วโลก นำชาย
หน้าม้ายี่สิบ ผมอายแทนเขาและสถาบันทรงเกียรติจริง ๆ เอ้อ! นี่ผมต้องแสดงสปิริตลาออกจาก
ตำแหน่งประธานสภาหรือเปล่า?....."

เปลือยปาร์ลียเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ "นูด" เพื่อสังคม : 41

เนื้อเรื่องดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียนเสียดสีเหตุการณ์ความวุ่นวายของการประชุมสภา ซึ่งหลังจากเกิดเหตุขึ้น สิ่งที่ประธานสภา กล่าวอ้างถึงแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าเป็นการแก้ที่ปลายเหตุ หรือพูดเพื่อให้พ้นๆ ตัว เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น และ สื่อให้เห็นความบกพร่องในการควบคุมสมาชิกขณะประชุมว่าไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ หวังแต่ว่าปัญหานั้นจะเกี่ยวพันมาถึงตนเองเกรงว่าตนเองจะพ้นจากตำแหน่งหรือไม่

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการประชุมสภาว่าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะประชุม เพื่อวางแผน หรือกำหนดนโยบาย เมื่อเกิดเหตุจวนตัว แม้จะมีที่ปรึกษาจำนวนมาก แต่สิ่งที่เสนอให้พิจารณาล้วนแล้วแต่ไม่ตรงประเด็น และเมื่อการทำงานถูกเร่งรัดด้วยเวลาอันจำกัด ทำให้ได้บทสรุปหรือแนวนโยบายที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งในด้านประธานสภา ก็ไม่สามารถควบคุมการประชุมของสมาชิกในสภาให้แสดงบทบาทหน้าที่ตามอำนาจที่มีอยู่อย่างแท้จริงได้

3.2.3 การตรวจสอบทางการเมือง

การตรวจสอบในระบบการเมือง หรือ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ด้วยหลักการสำคัญไว้เป็นส่วน ๆ อย่างชัดเจน คือ ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน ส่วนที่ 2 ว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อันมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้ อำนาจจริง ส่วนที่ 3 ว่าด้วยการถอดถอนผู้ใช้อำนาจรัฐออกจากตำแหน่ง ซึ่งได้กำหนดให้ประชาชนมีอำนาจด้วย และส่วนที่ 4 ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง¹ โดยมีวุฒิสภาซึ่งถือเป็นองค์กรของรัฐสภาเป็นสภาตรวจสอบ ในกระบวนการตรวจสอบนี้ อาจจะมีการตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการกฤษฎีกา หรือใช้วิธีทำประชาพิจารณ์เพื่อลงมติส่วนรวมด้วยเสียงข้างมากก็ได้

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ได้สะท้อนให้เห็นกระบวนการตรวจสอบระบบการเมืองไว้ 2 รูปแบบใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ การตั้งคณะกรรมการป้องกัน และ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กับการทำประชาพิจารณ์ เพื่อตรวจสอบนักการเมือง ระบบการเมืองสำหรับรูปแบบการตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ จะเน้นการตรวจสอบเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น ในเรื่อง 56,782,375,350.55 อัฐ :ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา ซึ่งเนื้อหาได้นำเสนอรายการสัมภาษณ์รัฐมนตรี 5 ตัว เกี่ยวกับที่มาที่ไปของจำนวนทรัพย์สิน หลังจากเป็นรัฐบาลและรายงานต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ เนื้อความตอนหนึ่งได้กล่าวถึงรูปแบบการตรวจสอบลักษณะนี้ว่า

¹ เดโช สวานนท์. (2545). พจนานุกรมศัพท์การเมือง. หน้า 21.

โฆษก....“ประเด็นที่เราจะกั้ดตดตดในวันนี้คือ เป็นรัฐมนตรีอย่างไรถึงร่ายกันนัก ก็เรื่องบัญชีทรัพย์สินส่วนตัวที่คณะกรรมการป้องกันการทุจริตฯ ประกาศออกมานั้นแหละครับ ตามกฎหมายของรัฐธรรมนูญประเทศหลังอานบุรี รัฐมนตรีทุกตัวต้องแจกแจง ทรัพย์สินก่อน และ หลังรับตำแหน่ง ในบรรดารัฐมนตรีสี่สิบท่าน ยอดทรัพย์สินส่วนตัวของรัฐมนตรีแต่ละท่านและครอบครัว รวมกันเท่ากับ 56,782,375,350.55 อัฐ ห้าหมื่นกว่าล้าน! ในจำนวนนี้กว่าครึ่งของคณะรัฐมนตรี และครอบครัวมีทรัพย์สินเกินหนึ่งพันล้านอัฐ ตัวเลขนี้ น่าตกใจ”.....

56,782,375,350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา : 26

เนื้อความดังกล่าวเป็นการล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมความร่ำรวยของนักการเมืองภายหลังจากที่มีการตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยสร้างสถานการณ์การสัมภาษณ์ผ่านรายการโทรทัศน์ ความคิด คำพูดทั้งทำถาม และ คำตอบที่นักการเมืองนำเสนอนอกจากจะสร้างอารมณ์ขันแบบประชดประชัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกตัวล้วนแต่ร่ำรวยผิดปกติแล้ว ผู้เขียนยังสะท้อนความคิดด้วยว่า แม้กฎหมายรัฐธรรมนูญจะกำหนดให้รัฐมนตรีทุกตัวแจกแจงทรัพย์สิน ทั้งก่อนและรับตำแหน่ง ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ แต่กระบวนการตรวจสอบดังกล่าวยังไม่สามารถใช้ได้ไม่สมบูรณ์ เพราะไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำผิดได้ เช่นที่การนำรัฐมนตรีที่ร่ำรวยผิดปกติมาชี้แจงให้รับรู้โดยทั่วกันผ่านรายการสัมภาษณ์ เพื่อเปิดเผยที่มาของทรัพย์สินที่มีอยู่จริงเป็นจำนวนมาก รัฐมนตรีที่ให้การสัมภาษณ์แต่ละตัวก็จะชี้แจงที่มาของทรัพย์สินแตกต่างกันออกไป โดยพยายามเลี่ยงคำตอบว่าได้จากการทุจริตให้มากที่สุดแต่ก็โกหกจนดูเหลือเชื่อและน่าขัน เช่นรัฐมนตรีสินทวิบอกว่าเป็นทรัพย์สินมรดกของภรรยา และส่วนหนึ่งได้มาจากการถูกลีดเดอร์ ส่วนรัฐมนตรีบุญดีก็โกหกว่าได้มาจากการขายตามหาสมบัติที่เมืองลับแล นับเป็นการเสียดสีคำตอบแบบแก้ตัวน้ำขุ่น ๆ ด้วยเหตุผลที่ไร้สาระ ทำให้เกิดอารมณ์ขันพร้อมกับเสียดสีวิธีการตอบคำถามของนักการเมืองไปด้วย

ส่วนการตรวจสอบด้วยวิธีทำประชาพิจารณ์ มีปรากฏในเรื่อง เอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาพิจารณ์ เนื้อหาได้กำหนดให้รัฐมนตรีตัวหนึ่งในหลังอานบุรี ถูกอภิปรายเรื่องข้อปริญญญา เป็นเหตุให้ต้องมีการทำประชาพิจารณ์ เพื่อลงประชามติตัดสินด้วยเสียงข้างมากจากประชาชนที่ร่วมตรวจสอบ โดยการตอบคำถามเกี่ยวกับศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งในเรื่องแม้ว่าผู้เขียนจะไม่ชี้ข้อดี ข้อเสียของการตรวจสอบรูปแบบนี้โดยตรง แต่ก็ได้แฝงความคิด ผลลัพธ์ไว้กับตัวละครรัฐมนตรีในเรื่องที่ถูกตรวจสอบว่า ฝ่ายที่ถูกตรวจสอบย่อมไม่เห็นด้วยกับการตรวจสอบแบบนี้ ดังปรากฏในเนื้อความที่ว่า

“.....พวกนั้นกั้ดดันให้มีประชาพิจารณ์ ต้องทดสอบความรู้ท่านต่อหน้าสาธารณะเป็นเอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ”

"ถ้าเป็นความต้องการของประชาชนจริงผมก็ยินดี แต่จะทดสอบทำเอ็กซเพอริเมนต์ไปทำไม
เล่า เสียเวลาผมน่าจะไม่ว่า แต่เสี่ยงประมาณของชาติเปล่า ๆ"

"เรื่องนั้นไม่เป็นไรครับ"

"ได้เลย ผมพร้อมเสมอ"

"จะมีการตั้งคำถามท่านในสาขาวิชาต่าง ๆ สืบสาขา วิทยาศาสตร์ ชีววิทยา ภูมิศาสตร์ ประวัติ
ศาสตร์ คณิตศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์..."

"เมื่อไหร่เมื่อไหร่ ผมพร้อมเสมอ ทองแท้ย่อมไม่กลัวไฟ แต่จะทดสอบทำประชาพิจารณ์ไป
ทำไมเล่า เสียเวลาผมน่าจะไม่ว่า แต่เสี่ยงประมาณของชาติเปล่า ๆ ผมทนไม่ได้....."

เอ็กซเพอริเมนต์ในชั้นสาธารณะ : ว่าด้วยประชาพิจารณ์ : 198

เนื้อความดังกล่าว ผู้เขียนใช้ความคิด คำตอบ บุคลิกภาพของตัวละครเป็น
สื่อสะท้อนความคิดของนักการเมืองเมื่อถูกตรวจสอบ และแม้ผู้เขียนจะไม่ได้เสนอทัศนะที่มีต่อ
การตรวจสอบแบบนี้ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร แต่ก็ชี้ให้เห็นว่าฝ่ายที่ถูกตรวจสอบย่อมไม่เห็นด้วยกับ
วิธีนี้ เพราะตนเป็นฝ่ายเสียหาย แต่เมื่อหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็อ้างเหตุผลว่าไม่จำเป็นต้องทำแบบนี้
เพราะเห็นว่าเป็นการ สูญเสียงบประมาณของชาติ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่ากระบวนการตรวจสอบทางการเมืองที่พบ
ในหลังอาณานิคมมี 2 รูปแบบที่ชัดเจน คือ ตั้งแต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติขึ้น โดยมุ่งตรวจสอบประเด็นการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงที่เกิดกับระบบและนักการเมือง
เป็นหลัก ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า กระบวนการตรวจสอบยังไม่สมบูรณ์ เพราะแม้จะมีผู้กระทำผิด
และจับได้ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถเอาผิดหรือลงโทษผู้ทำผิดได้ ส่วนรูปแบบการตรวจสอบโดย
ทำประชาพิจารณ์ เพื่อลงประชามตินั้น แม้ผู้เขียนจะไม่ได้แสดงทัศนะออกมาโดยตรงว่าได้ผล
หรือไม่ แต่จากการศึกษาเนื้อหาโดยรวมทั้งหมด ก็แฝงผลสรุปของการตรวจสอบว่า ประชาชน
หรือทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมกระบวนการตรวจสอบการเมืองและร่วมตัดสินใจด้วย อนึ่งลักษณะการ
ตรวจสอบระบบการเมืองที่พบในเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม" จะเน้นกระบวนการตรวจสอบบุคคล
มากกว่าการตรวจสอบระบบ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นจากจุดย่อมนี้ก็ส่งผล และ มีผลกระทบต่อการเมือง
โดยรวมเช่นกัน

3.2.4 สถาบันทางสังคมที่มีส่วนร่วมทางการเมือง

ระบบการเมืองถือเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของสังคม เพราะสังคมหนึ่ง ๆ
จะประกอบด้วยระบบหลาย ๆ ระบบร่วมกัน และมีบทบาทหน้าที่ที่สัมพันธ์กัน ดังนั้น ระบบการ
เมืองจะดำรงและพัฒนาขึ้นได้ ก็ต้องอาศัยโครงสร้างอื่น ๆ ในสังคมประกอบกัน ได้แก่ สถาบัน
ครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา กลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน ฯลฯ ซึ่งทั้งหมด
ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อกันและกัน โดยสถาบันดังกล่าวอาจเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการเมือง

ได้ทั้งทางตรง และทางอ้อม ส่วนระบบการเมืองเองก็มีอิทธิพลต่อสถาบันทางสังคมเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะการกำหนดนโยบาย กฎหมายขึ้นใช้ในสังคมแล้วแต่มาจากระบบการเมือง

ในรวมเรื่องสั้นชุด"หลังอานบุรี"ผู้เขียนได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสถาบันทางสังคมเฉพาะด้านสื่อมวลชนเท่านั้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างชัดเจน แต่เป็นสถาบันที่ถูกมองในด้านลบ เช่นที่ปรากฏในเรื่องสคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์ ผู้เขียนได้แสดงทัศนะต่อสื่อมวลชนว่า หากสื่อตกอยู่ที่อำนาจของนักการเมืองตัวใดตัวนั้นก็มิมีสิทธิชนะการเลือกตั้ง เนื่องจากสามารถใช้สื่อเป็นเครื่องมือของตนได้ ดังความตอนต้นเรื่องที่ว่า

"...สื่อก็คือเครื่องมือที่ทรงอำนาจที่สุด ใครกำสือในอุ้งตีนได้เมื่อไหร่ ก็ชนะเลือกตั้งได้ง่าย ๆ
โธ่! ชาวหลังอานบุรีนะชอบลองของใหม่อยู่แล้ว..."

สคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์ : 168

ข้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่มีสื่อมวลชนว่า ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง เพราะถ้าสื่ออยู่ข้างฝ่ายใดฝ่ายนั้นก็จะได้เปรียบ ถือเป็นสถาบันทางสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง แต่ถูกมองในด้านลบ

จากการศึกษาวิเคราะห์ทัศนะของ วินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อระบอบการเมืองการปกครองและกิจกรรมทางการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" สรุปได้ว่า ด้านระบอบการเมืองสะท้อนให้เห็นว่าระบอบการเมืองประเทศหลังอานบุรี ใช้หลักการปกครองระบอบ "สุณัธิปไตย" ซึ่งมีหลักการปกครองในเชิง เสียดสี ล้อเลียนระบอบประชาธิปไตยทั้งในด้านหลักการและแนวปฏิบัติ คือ ยึดหลักความเสมอภาค เสรีภาพ มีรัฐธรรมนูญที่ถือเป็นกฎหมายสูงสุดของการปกครองเช่นเดียวกัน แต่มีข้อต่างกันที่กระบวนการ และแม้ระบอบการปกครองนี้จะเหมาะกับประเทศหลังอานบุรี แต่ผู้เขียนก็แฝงปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในระบอบนี้ไว้เช่นกัน กล่าวคือ ในส่วนของกิจกรรมการเลือกตั้ง ผู้เขียนเห็นว่า แม้จะใช้กระบวนการเลือกตั้ง เพื่อคัดสรรบุคคลเข้าสู่ระบบ แต่ก็ไม่ได้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เพราะมีการซื้อขายตำแหน่ง หรือกระเวนซื้อตัวบุคคลเข้าสู่ระบบ อีกส่วนหนึ่งก็เข้ามาโดยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในช่วงต้นๆ โดยมีเป้าหมายหลักที่เข้ามา เพื่อหวังผลประโยชน์จากระบบให้กับตนเอง ส่วนกิจกรรมการประชุมเพื่อพิจารณาแก้ปัญหา กำหนดนโยบาย ผู้เขียนก็ได้สะท้อนความบกพร่องของการประชุมว่า จะดำเนินการในคราวที่ต้องแก้ปัญหาเร่งด่วนจนตัวที่เกิดขึ้นในประเทศ แนวนโยบายหรือความคิดเห็นที่เสนอในที่ประชุมก็ขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งได้สะท้อนความบกพร่องของสภาซึ่งเป็นสถานที่ประชุมใหญ่ว่าไม่สามารถควบคุมสมาชิกให้อยู่ในหน้าที่อย่างราบรื่นได้ สำหรับประเด็นการตรวจสอบทางการเมือง ผู้เขียนได้นำเสนอรูปแบบการตรวจสอบระบบการเมืองที่ชัดเจน 2 รูปแบบด้วยกัน คือ

การตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และวิธีการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งทั้ง 2 วิธีนี้ ผู้เขียนได้แฝงความเห็นว่ามีทั้งข้อดีและข้อบกพร่องไว้ ส่วนสถาบันทางสังคมกับการมีส่วนร่วมในระบบการเมือง ผู้เขียนสื่อให้เห็นว่า สื่อมวลชน เป็นสถาบันที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง แต่ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือทางการเมืองที่สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับนักการเมือง

3.3 ปัญหาต่าง ๆ ที่สืบเนื่องมาจากระบบการเมือง

แม้ประสิทธิภาพของระบบการเมืองจะไม่ใช่ว่าผลลัพธ์ หรือความสำเร็จของระบบการเมืองทั้งหมด แต่ก็หมายถึงความคล่องตัวในการปฏิบัติงานการเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์ได้ผลลัพธ์ในทางบวกต่อระบบต่าง ๆ ในสังคมเช่น เกิดความมั่นคงภายในประเทศ เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความคล่องตัวในการจัดการศึกษา ฯลฯ และแม้ว่าระบบการเมืองจะเป็นเพียงระบบย่อยระบบหนึ่งในสังคม แต่หากระบบการเมืองขาดประสิทธิภาพ แน่หนอว่าระบบอื่น ๆ ในสังคมก็จะได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน

ในเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอ และแสดงทัศนะที่มีต่อประสิทธิภาพของระบบการเมืองอันจะมีผลทำให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมในประเทศหลังอานบุรี ดังที่ผู้วิจัยจะได้ศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอต่อไปนี้

3.3.1 ด้านการปกครอง

การอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน ระบบการเมืองการปกครอง ถือว่ามีอิทธิพลสูงมาก เพราะหากระบบการปกครองมั่นคง มีประสิทธิภาพ ก็ย่อมทำให้ทั้งผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองอยู่ด้วยกันได้อย่างมีความสุข แต่ทั้งนี้ การปกครองจะมั่นคงได้ สถาบันก็ต้องทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ด้วย เช่น สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ มีกฎหมายที่สนองต่อการกิจการบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน มีระบบการตัดสินใจวางแผน ประสานนโยบาย และโครงการที่ดี รักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศได้ ฯลฯ

ในเรื่องสั้นชุดนี้ ผู้เขียนได้เสนอความคิดต่อประสิทธิภาพการปกครองไว้ว่า องค์การด้านการเมืองไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่หมักหมมในระบบการเมืองการปกครองได้นั้นก็คือปัญหาทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ความคิดนี้ผู้เขียนได้เสนอผ่านเรื่องสั้นหลายเรื่อง เช่น ในเรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาเรื่องนี้ที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองในเนื้อหาที่ว่า

ที่ปรึกษา 999 : "ผมว่าที่เราออกความคิดทั้งหมดนี้ไม่ตรงจุด แค้ก! แค้ก! ผมจะบอกให้ ปัญหาใหญ่ที่สุดของบ้านเราคือปัญหาคอร์รัปชัน เป็นเชื้อโรคร้ายที่ทำลายสังคมเรามาเนิ่นนาน แค้ก! แค้ก! ก็เหมือนเสมหะทางการเมืองต้องขากออกให้หมด ไม่งั้นเราอาจตายเพราะหายใจไม่ได้ เราต้องแก้ปัญหานี้ก่อนที่จะทำโครงการใดโครงการหนึ่ง"

รัฐมนตรี 7 : "เห็นด้วยครับพี่"

ที่ปรึกษา 10 : "ดีครับผม"

ที่ปรึกษา 12 : "เหมาะสมครับท่าน"

นายกรัฐมนตรี : "แล้วไง?"

รัฐมนตรี 13 : "เห็นด้วยกับท่านนายกฯ"

ที่ปรึกษา 999 : "แถ่! แถ่! ขอโทษผมเป็นหวัดลงคอ แถ่! แถ่! เราต้องขจัด
คอร์ปชั่นออกไปจากแผ่นดินหลังอาณานิคมอย่างสิ้นเชิง"

ที่ปรึกษา 543 : "ไซโย เป็นปณิธานที่นายกอง..."

ที่ปรึกษา 1222 : "ถ้าทำได้"....."

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้รูปธรรม : 80

เนื่อหาดังกล่าวผู้เขียนได้เสียสละปัญหาการทุจริตว่าเป็นสมมติฐานทางการเมืองที่ต้องขับหรือแก้ปัญหาให้หมดไป สะท้อนความคิดต่อปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงว่าเป็นปัญหาที่น่ารังเกียจของประเทศ ที่มีมานานและเรื้อรัง นอกจากนั้นยังแฝงความคิดไว้ตอนท้ายด้วยว่า การคิดแก้ปัญหาเรื่องนี้เป็นสิ่งดีถ้าสามารถทำได้ สื่อให้เห็นว่าการคิดแก้ปัญหาทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงที่นักการเมืองเสนอเป็นเพียงหลักการที่ไม่สามารถแก้ไขได้จริงในทางปฏิบัติ เช่นเดียวกับสมมติที่ยังติดคอที่ปรึกษา 999 อยู่ตลอด

ในส่วนของกฎหมายที่ใช้ปกครองประเทศนั้น ผู้เขียนได้แสดงทัศนะและเสนอให้เห็นว่า กฎหมายไม่มีบทลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง เพื่อให้เข็ดหลาบ เช่นที่ปรากฏในเรื่อง เปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ "นู้ด" เพื่อสังคม ผู้เขียนได้เสนอความคิดผ่านตัวละครที่เป็นตำรวจในเรื่องต่อคดีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ผ้ากลางสภาว่า

.....ตำรวจ

"...โถ! คดีแบบนี้ก็แค่ปรับไม่กี่อัฐเท่านั้น ประเทศนี้ยังหมาตายยังไม่ต้องเข้าคุกเลย ประโยคหลังนี้ห้ามเอาไปลงข่าวนะ".....

เปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ "นู้ด" เพื่อสังคม : 43

ข้อความข้างต้นเป็นการกล่าวเสียสละให้เห็นความไม่ศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายจนทำให้ชีวิตของประชาชนไม่มีค่า และนอกจากความคิดที่ว่าระบบการเมืองไม่สามารถแก้ไขปัญหาฉ้อราษฎร์บังหลวงซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญด้านการปกครอง และ ความไม่ศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเพราะขาดบทลงโทษอย่างจริงจังแล้ว ผู้เขียนยังสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะของกฎหมายที่ตราขึ้นบังคับใช้ยังขัดกับรัฐธรรมนูญที่ถือเป็นกฎหมายสูงสุด ดังปรากฏในเรื่อง 37°-53°-21° : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม ได้กล่าวถึงข้อบังคับต่างๆในกฎหมายเกี่ยวกับการขับถ่ายซึ่งขัดแย้งกับหลักสิทธิสุขนันทในรัฐธรรมนูญว่า

".....กฎหมาย-ยเรารัดกุมไม่มีช่องโหว่ในเรื่องมลพิษ กลิ่น เสียง เรื่องเสียง? มาตรา 69 ห้ามผายลมขึ้นในที่สาธารณะ หากจำเป็นต้องผายลม เสียงที่ผายต้องไม่ดังเกิน 45 เดซิเบล ความดันลมไม่เกิน 35 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว หากเกินกำหนด ต้องโทษปรับไม่เกิน 500 อัฐหรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 70 ห้ามเห่าเวลาขี่ ผู้ฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ ปรับตามระดับเสียงที่เกินมาตรฐานที่กำหนดเดซิเบลละ 500 อัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ส่วนเรื่องสุขลักษณะนั้นแล้ว มาตรา 71 ห้ามรับประทานข้าวของสุนัขอื่นนอกจากได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ฝ่าฝืนอาจถูกฟ้องร้องทั้งคดีแพ่งและอาญา.....".....

"ดังนั้นจะเห็นว่า เจ้าโศกโครกของคุณนี้ไม่จัดว่าเป็นสุนัขและในเมื่อไม่เป็นสุนัข ผู้ใดก็ตามที่ใช้โศก...โศก..."

"โศกโครกครับท่าน"

"ผู้ใดก็ตามที่ใช้โศกโครกชี้ ย่อมผิดกฎหมาย"

"แต่ท่านครับ รัฐธรรมนูญบรรทัดแรกของเราเขียนชัดเจนว่าเป้าหมายสำคัญที่สุดของรัฐคือการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของประชาชน กระผมในฐานะประชาชนตัวหนึ่งของประเทศหลังอานบุรี ย่อมมีสิทธิสร้างสรรค์งานอะไรก็ได้ที่เป็นการดีต่อสังคมสุนัขมิใช่หรือครับท่าน"

37° - 53° - 21° : ว่าด้วยการชี้ยถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม : 147-148

เนื้อหาในเรื่องสั้นข้างต้น สะท้อนลักษณะกฎหมายที่ตราออกมาบังคับใช้ในเรื่องที่แม้จะมองดูว่าไม่ใช่สาระสำคัญ กล่าวคือใช้เพื่อควบคุม ลงโทษผู้ฝ่าฝืนเรื่องการขับถ่ายอย่างเคร่งครัด ปิดกั้นเสรีภาพเบ็ดเสร็จในดับบทกฎหมาย ซึ่งแม้จะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล แต่ก็โยงโยจนทำให้เกิดปัญหาน่าขันเกี่ยวกับข้อบังคับในกฎหมาย สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนในลักษณะเสียดสีกฎหมายที่บังคับใช้ว่าไม่สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความต้องการใช้อำนาจ สิทธิขาดของนักรบการเมืองในการควบคุมสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย และ ไม่ต้องการอนุมัตินั่นเอง

ทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้เห็นทัศนะของผู้เขียนต่อปัญหากฎหมายปกครองที่ได้รับผลกระทบระบบการเมืองในหลังอานบุรีว่า มีความบกพร่องมากกว่าจะเป็นผลลัพธ์ทางด้านบวก ทั้งนี้เพราะระบบการปกครองไม่สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อาทิ ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในระบบการเมืองที่นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศหลังอานบุรีและยังแก้ไขไม่ได้ แม้จะมีการกำหนดแนวทางแก้ไข แต่ก็ไม่ตรงจุด ในด้านดับบทกฎหมายเองก็ไม่ศักดิ์สิทธิ์ ขาดบทลงโทษผู้กระทำผิดที่จริงจัง รวมทั้งดับบทกฎหมายที่บังคับใช้จริง เน้นสิทธิขาดในอำนาจบริหารสนองต่อความต้องการของนักรบการเมือง และปิดกั้นสิทธิเสรีภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญกฎหมายสูงสุดของบ้านเมือง

3.3.2 ด้านเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจจะเกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่าย และการบริโภค เป็นระบบที่พยายามตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม ทั้งนี้ระบบเศรษฐกิจแต่ละประเทศมักจะผูกพันอยู่กับระบบและอำนาจทางการเมือง กล่าวคือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มักจะขึ้นอยู่กับสภาพการเมือง และแนวนโยบายของรัฐบาล ที่จะแก้ไขหรือผลักดันระบบเศรษฐกิจให้พัฒนา หรือตกต่ำลง

ในรวมเรื่องสั้นชุดนี้หลายเรื่อง ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นสภาพเศรษฐกิจในประเทศหลังอาณานิคมว่าประสบปัญหาเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เช่น เรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เปิดรูปธรรม ได้กล่าวถึงที่มาของปัญหาเศรษฐกิจว่า สืบเนื่องมาจากปัญหาหนี้สินต่างชาติ การทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาระบบธนาคาร การเงินรั่วไหลออกนอกประเทศ ดังตัวอย่างในตอนต่อไปนี้

ที่ปรึกษา 7 : "เราต้องการแผนแก้ปัญหาของชาติโดยด่วน ผมคงไม่ต้องพูดว่าเศรษฐกิจมันแย่อย่างยิ่ง พ่อค้าเจ้าของกิจการฆ่าตัวตายด้วยการแย่งกระดุกติดคอตายไปกี่ตัว หรือสุนัขตกงานไปกี่แสนตัว เราไม่ต้องการแบกหนายาว ๆ ของเราไปขอความช่วยเหลือจากพวกสุนัขตะวันตก หากเราไม่มีแผนที่ดีภายในเวลาอันสั้น ที่ปรึกษาอย่างพวกเราก็คงต้องเตะฝุ่น"

ที่ปรึกษา 1300 : "การที่ไม่มีเงินไม่มีงานในประเทศก็เพราะมีไอ้เจ้านัชนัชนัเงินตัวหนึ่งมาทำให้เศรษฐกิจเราปั่นป่วนจนเป็นอย่างนี้ใช่ไหม?"

ที่ปรึกษา 1301 : "ใช่ก็ได้"

ที่ปรึกษา 1300 : (วางรูปถ่ายใบหนึ่งบนโต๊ะ เป็นรูปของชาวเกรย์ฮาวด์ ตัวหนึ่ง) : "แพะ...เอ้ย! เอ้ย! ... หมาสักตัวต้องรับผิดชอบต่อการทำให้เศรษฐกิจเราเป็นแบบนี้ เศรษฐกิจเราพินาศก็เพราะนัชนัชนัเงินตัวนี้ ถ้าเจ้านัชนัเงินนี้ตายไป ชาวหลังอาณานิคมจะระเริงมาก"

นายกรัฐมนตรี : "แล้วไง?"

ที่ปรึกษา 1300 : "เมื่อเกิดความสะใจก็เกิดความสบายใจตามมา เมื่อใจสบายก็เกิดสมาธิ เมื่อมีสมาธิก็เกิดปัญญา"

ที่ปรึกษา 1302 : "ตรงตามหลักธรรมเปี่ยม"

นายกรัฐมนตรี : "แล้วไง?"

ที่ปรึกษา 1300 : "เมื่อเกิดปัญญา การแก้ไขปัญหาก็ง่ายขึ้นมาก....."

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม : 78

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้ความคิด คำตอบของนักการเมืองเป็นสื่อล้อเลียน เสียดสีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังส่งผลกระทบต่อระบบอื่นๆ ในสังคม ซึ่งรัฐบาลเองก็ไม่ยอมรับว่าเกิดจากความผิดพลาดในการบริหารของตน แต่กลับโยนความผิดให้กับผู้อื่น เช่น กล่าวโทษนัชนัชนัเงินว่าเป็นตัวต้นเหตุของปัญหา และแม้จะมีความพยายามในการประชุม

ปรึกษา เพื่อวางแนวทางแก้ไข แต่ก็ยังเป็นแนวนโยบายที่เลื่อนลอยไม่ตรงจุด เช่น เสนอให้กำจัดน้ำมันเงินเพื่อสนองความพอใจของตน และนอกจากความบกพร่องของการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแล้ว ผู้เขียนยังแสดงความเห็นว่า วิธีแก้ไขปัญหาของประเทศยังขาดการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน เพราะเป็นเพียงการมองปัญหา และหาแนวแก้ไขในระยะสั้นเท่านั้น ขาดการวิเคราะห์ปัญหาในระยะยาว การศึกษาปัญหาและทางแก้ไขก็เลื่อนลอย ขาดตรรกะในการใช้เหตุผลโดยสิ้นเชิง

3.3.3 ด้านสังคม

ระบบทุกระบบในสังคมมีความสัมพันธ์ และมีผลกระทบต่อกันและกัน ดังนั้น หากจะมองความก้าวหน้าในสังคม จึงต้องพิจารณาปัจจัยแวดล้อมของสถาบันต่าง ๆ ในสังคมเป็นองค์ประกอบด้วย ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" สภาพสังคมที่พบในเรื่องสะท้อนให้เห็นว่าสังคมได้รับผลกระทบจากปัญหาทางการเมือง ปัญหาเศรษฐกิจ อาทิ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน ดังที่ผู้เขียนได้เสนอภาพปัญหาการว่างงานผ่านเรื่อง เวิร์กช็อปแห่งชาติ: ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม และเรื่อง สดริปต์การเมือง: ว่าด้วยประชาลังอานสัมพันธ์ ได้กล่าวถึงปัญหาความยากจนในชนบท ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจดังปรากฏในโปสเตอร์ข้อความหาเสียงเลือกตั้ง ว่า

"...เศรษฐกิจหลายปีนี้อาจทำให้มึงเป็นอย่างนี้ หาเช้าแตกคำ หาไม่พอแตก อด ๆ ยาก ๆ แต่กูรู้ว่ามึงก็ยังห้อยในศักดิ์ศรีชาวหลังอานบุรี มึงสู้แม้จนตรอก มึงสู้จนตาย แต่หลังเลือกตั้งครั้งนี้ มึงอาจต้องทำใจใหม่ เพราะพวกกู พรรคเห่าดัง มีหนทาง มึงและครอบครัวจะไม่ต้องเป็นหมาจนตรอกอีกต่อไป เพื่ออนาคตของลูกหลานของมึง เพื่อจะได้มีแดก มีใช้วันที่ 22 พฤษภาคมนี้ จงเลือกพรรคเห่าดัง....."

สดริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาลังอานสัมพันธ์ : 178

ข้อความข้างต้น ผู้เขียนใช้ภาษาที่กระแทกอารมณ์ในโปสเตอร์หาเสียงเลือกตั้ง เสียดสีปัญหาสังคมที่มีการเมืองเป็นตัวแปรสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตของ คนในสังคมชนบทว่า ประสบกับปัญหาความยากจนอย่างหนัก ระบบการเมืองเองก็จะนำเอาปัญหาเหล่านี้มากล่าวอ้างเพื่อหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่หลังจากนั้นก็ไม่ได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด ทำให้เห็นว่าระบบการเมืองหลังอานบุรีไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ผู้เขียนยังสะท้อนให้เห็นว่า สังคมเมืองในประเทศหลังอานบุรี กำลังจะเปลี่ยนไปเป็นสังคมวัตถุนิยม ที่เน้นความอยากบริโภคเกินความสามารถในการบริโภค

เช่นที่ปรากฏในเรื่อง เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน ในตอนที่ปลัดกระทรวงกล่าว รายงานต่อรัฐมนตรีตัวใหม่ที่เข้ามาประจำกระทรวง เกี่ยวกับสภาพทั่วไปในสังคมว่า

".....chart ที่ท่านเห็นบน screen ขณะนี้ เป็น graph ที่ show ตัวเลขการใช้สินค้านอกของ teenager ชาวหลังอานบุรีก่อนหน้าที่เราจะ launch campaign ส่งเสริมการใช้สินค้าหลังอานบุรี จะเห็นว่าเป็นตัวเลขที่สูงมาก teenager ส่วนใหญ่ชอบใช้สินค้าต่างประเทศ หรือสินค้าที่มี brand name ต่างประเทศ นับเป็น consumer behaviour ที่น่า worry อย่างยิ่ง taste การแต่งกายของเด็ก สมัยนี้จะ follow ตาม fashion ใหม่ ๆ ที่มาจากประเทศเกรย์ฮาวด์ ประเทศค็อคเกอร์ ส่วนมาก นิยมใส่เสื้อผ้าที่มี brand name สวมกางเกง jeans ชอบกินอาหารประเภท fast foodทั้งหลายไม่ใช่เพราะความอร่อยเป็นสิ่งแรก หากเป็น trend ใหม่ของวัยรุ่น....."

เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน :111

ตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นว่า ปลัดกระทรวงผู้เสนอรายงานพยายามใช้วิธีการพูด ที่ดูมีหลักวิชาการลอมๆ โดยนำภาษาต่างประเทศมาใช้ปนภาษาไทย ล้อเลียนการพูดของผู้นำใน วงการเมือง และสร้างอารมณ์ขันจากความบกพร่องของการใช้ภาษาให้เกิดในเรื่อง อนึ่งเนื้อหา ที่นำเสนอก็สะท้อนให้เห็นว่าสังคมเมืองมีค่านิยมแบบวัตถุนิยม มีการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยเกิน ความจำเป็นและเกินความสามารถในการบริโภค นิยมใช้และบริโภคสินค้าที่มาจากต่างประเทศ

ภาพสะท้อนของสังคมที่ปรากฏในเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" จึงเสนอปัญหา ที่เกิดกับสังคมเมือง และสังคมชนบทแตกต่างกัน กล่าวคือ สังคมชนบทจะประสบปัญหาความ ยากจน ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบมาจากปัญหาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเช่นที่ปรากฏใน โปสเตอร์หรือข้อความที่ใช้หาเสียงเลือกตั้งในเรื่อง สคริปต์การเมือง :ว่าด้วยประชาหลังอาน สัมพันธ์ ที่ได้ให้ข้อมูลความยากจนของประชาชนในชนบทได้เป็นอย่างดี ขณะที่สังคมเมืองกลับ เป็นสังคมวัตถุนิยม ประชาชนใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย มีค่านิยมในการบริโภคเกินความจำเป็น ซึ่ง การเมืองเองก็ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือแนวทางแก้ไขปัญหาของทั้งสองสังคมให้ลงตัวได้ แม้บางส่วน จะพยายามแก้ไข เช่นที่รัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรมตัวใหม่ในเรื่องเกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน คิดและทำแต่ก็เป็นระยะเวลาสั้นๆ ตามนโยบายของผู้นำการเมือง หรือบรรยากาศ ทางการเมืองเท่านั้นไม่ได้แก้ไขในระยะยาวอย่างจริงจัง

จากการศึกษาวิเคราะห์ทัศนคติในเชิงล้อเลียน เสียดสีของ วินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อปัญหาต่างๆ อันเนื่องมาจากระบบการเมืองในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" พบว่าระบบ การเมืองหลังอานบุรีส่งผลกระทบต่อด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมในประเทศ ด้วย สรุปได้ว่า ในด้านด้านการปกครอง ระบบไม่สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาการปกครอง ที่เกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ที่นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ ก็ยังแก้ไขไม่ได้ แม้จะมีการกำหนดแนวทางแก้ไขแต่ก็ไม่ตรงจุด ในส่วนของรัฐธรรมนูญที่ถือเป็นกฎหมายสูงสุดของการปกครองประเทศ ก็สะท้อนให้เห็นว่ามีลักษณะเน้นสิทธิเด็ดขาดใน

การบริหาร ขาดความยืดหยุ่นและขาดสาระสำคัญ ตัวบทกฎหมายเองก็อ่อนแอ ขาดบทลงโทษ ผู้กระทำผิดที่จริงจัง นอกจากนี้ผู้เขียนยังชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ไม่เป็นอิสระมักถูกแทรกแซงโดยอำนาจทางการเมือง

ส่วนในด้านเศรษฐกิจ ก็ชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจในหลังอาณานิคม มีปัญหาและได้รับผลกระทบจากการเมืองหลายด้าน รัฐเองก็ไม่ยอมรับว่าเกิดจากความผิดพลาดในการบริหาร ตรงกันข้ามกลับโยนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้กับผู้อื่น เช่นที่โทษว่าเป็นเพราะน้ำมันเงิน และแม้จะพยายามประชุมปรึกษาเพื่อวางแผนทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ก็ยังเป็นแผนนโยบายที่ไม่ชัดเจน เป็นไปได้ยากหากนำไปปฏิบัติ รวมทั้งไม่ปรากฏการนำไปแก้ไขจริงๆ นอกจากนี้ผู้เขียนยังแฝงความคิดไว้ว่า การวางแผนทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของฝ่ายการเมืองมักขาดการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน เป็นเพียงการมองปัญหาและหาทางแก้ไขในระยะสั้นๆ เท่านั้น ไม่ได้วิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในระยะยาว

สำหรับในด้านสังคมสะท้อนให้เห็นว่า สภาพทางสังคมในหลังอาณานิคม ทั้งสังคมชนบท และ สังคมเมืองต่างก็ประสบปัญหา กล่าวคือ ในชนบทประสบปัญหาความยากจน ขณะที่สังคมเมืองกลับมีปัญหาทางวัตถุนิยม มีค่านิยมบริโภคเกินความจำเป็น ระบบการเมืองเองก็ยังไม่มียุทธศาสตร์กับปัญหาที่ชัดเจน บางส่วนแม้จะมีแก้ไข แต่ก็เป็นระยะเวลาสั้นๆ ตามนโยบายของผู้บริหารเมือง หรือบรรยากาศทางการเมืองเท่านั้น

4. ทศนะที่มีต่อประชาชน

ประชาชนก็มีส่วนสำคัญยิ่งในทางการเมือง โดยเฉพาะในระบอบประชาธิปไตย เพราะผู้ที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยคือ ประชาชน รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองก็ต้องอาศัยประชาชนในประเทศเป็นฐานเสียงสนับสนุน นักการเมือง หรือ พรรคการเมือง หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนทั้งในด้าน เสียง กำลัง ทุนทรัพย์ ฯลฯ นักการเมือง พรรคการเมือง ก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้ ดังนั้นการให้ความรู้ทางการเมืองจึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการเมือง และตื่นตัวที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ส่วนค่านิยมของประชาชนนั้นในแต่ละสังคมย่อมไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมทางสังคมเป็นตัวกำหนด แต่ทั้งนี้นโยบาย และอุดมการณ์ทางการเมือง ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประชาชน และระบบอื่นๆ ในสังคม

ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม" วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอทัศนคติที่มีต่อประชาชนประเทศหลังอาณานิคมไว้เช่นกันแม้จะไม่มากเท่าทัศนคติที่มีต่อนักการเมือง พรรคการเมือง และระบบการเมือง แต่ก็ได้แทรกทัศนคติที่มีต่อประชาชนซึ่งอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองระบอบสุญาธิปไตยไว้เช่นกัน ทั้งในด้านทัศนคติต่อการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ค่านิยม

ซึ่งในแต่ละด้านผู้เขียนได้ให้ความคิดเห็นทั้งในด้านบวก ด้านลบที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังผู้วิจัยจะได้ศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอต่อไป

4.1 ทศนคติทางการเมือง

ทัศนคติ เป็นความรู้สึกนึกคิด ความสนใจ และการรับรู้ของแต่ละบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สำหรับทัศนคติทางการเมือง ก็คือ ความรู้สึกนึกคิด ความสนใจของบุคคลที่มีต่อการเมืองทั้งในมุมมองที่เหมือนหรือต่างกัน อาจมองในด้านลบ หรือด้านบวกก็ได้

ในรวมเรื่องสั้นชุดนี้ ผู้เขียนได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนในประเทศหลังอาณานิคมไว้ทั้งในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ ที่ประชาชนซึ่งเป็นสุนัขหลังอาณานิคมพึงได้รับตามที่รัฐธรรมนูญ กฎหมายสูงสุดของประเทศกำหนดให้ และด้านความสนใจ ความรู้สึกที่มีต่อวิถีทางการเมือง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐบาล การบริหารจัดการ กิจกรรมทางการเมือง ฯลฯ ไว้ในแต่ละประเด็น ดังนี้

4.1.1 ด้านสิทธิ เสรีภาพ

สิทธิ หมายถึง สิทธิของบุคคล ประชาชนในแต่ละด้านที่ได้รับจากสังคมผ่านข้อบัญญัติในกฎหมาย ส่วนเสรีภาพ ก็คือ ภาวะที่ปลอดจากการถูกครอบงำหรือการถูกกักขัง แทรกแซงสิทธิและเสรีภาพ เป็นคำที่ถูกกล่าวถึงควบคู่กันมาตลอด และเป็นเรื่องสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะถือเป็นรากฐานการปกครอง ดังจะเห็นได้ว่าในรัฐธรรมนูญกฎหมายสูงสุด ได้บัญญัติเน้นเรื่องนี้ไว้มาก อาทิ มาตราว่าด้วยสิทธิส่วนบุคคล สิทธิอันพึงได้รับจากการเป็นสมาชิกในสังคม สิทธิทางการเมือง เป็นต้น

ในหลังอาณานิคมแม้ระบอบการปกครองแบบ สุนัขขีปไคย จะมีรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศบัญญัติเรื่อง สิทธิ เสรีภาพ ของประชาชนไว้เช่นเดียวกับระบอบประชาธิปไตย มีการกล่าวอ้างจากประชาชนในกรณีถูกกีดกันการแสดงออก ซึ่งสิทธิ เสรีภาพ ดังเช่นที่ปรากฏในเรื่อง 37-53-21: ว่าด้วยการขยับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม ที่ผู้คิดประดิษฐ์ผลิตภณณ์ในห้องน้ำ ถูกคัดค้านจากสภาวัฒนธรรมไม่ให้ประดิษฐ์ขึ้น โดยอ้างว่าขัดต่อวัฒนธรรม และ รัฐธรรมนูญกฎหมายสูงสุดของประเทศ ตอนหนึ่งของเนื้อหาเรื่องได้สะท้อนทัศนคติของผู้ที่จะประดิษฐ์เพื่อแย้งกับข้ออ้างดังกล่าวว่า

“.....แต่ท่านครับ รัฐธรรมนูญบรรทัดแรกของเราเขียนชัดว่า เป้าหมายสำคัญที่สุดของรัฐคือการพิทักษ์สิทธิสุขสันต์ของประชาชนทุกตัว กระผมในฐานะประชาชนตัวหนึ่งของประเทศหลังอาณานิคมมีสิทธิสร้างสรรค์งานอะไรก็ได้ที่เป็นการดีต่อสังคมสุนัขมิใช่หรือครับท่าน”
ท่านหลังอาณานิคม 2 พยักหน้าหงิก ๆ

“ อ้อ! พูดอย่างนี้ค่อยเป็นคลื่นเดียวกันหน่อย คุณกำลังชี้ว่ากฎหมายชี้ของเรายังกับหลักสิทธิชุมชน? อ้อ! มีเหตุผลบรรพบุรุษคุณนี่เป็นแม่ค้าหรือเปล่า เกียงเก่ง พูดกับคุณแล้วเหนื่อย.....”

37-53-21: ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม : 148

เนื้อความในเรื่องนี้ผู้เขียนได้ใช้ ความคิด วิธีพูดของตัวละครเสียดสีเรื่องสิทธิ เสรีภาพและสะท้อนทัศนคติที่มีต่อประชาชนในเรื่องนี้ว่า ประชาชนหลังอาณานิคมมีความตื่นตัว เข้าใจในเรื่องเรื่องสิทธิ เสรีภาพนี้เป็นอย่างดี และตระหนักที่จะใช้สิทธิที่มีในทางสร้างสรรค์ แม้ถูกคัดค้านจากฝ่ายการเมืองไม่ทำให้ทำในสิ่งที่คิดโดยอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ และ วัฒนธรรมในประเทศ แต่ประชาชนตัวดังกล่าวก็ได้ใช้หลักกฎหมายที่ระบุเรื่องนี้ไว้มาเป็นเหตุผลประกอบได้อย่างเหมาะสม

4.1.2 ด้านวิถีทางการเมือง

หากประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวิถีทางการเมือง เห็นประโยชน์ และติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมือง รู้จักรับผิดชอบ ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ของบ้านเมืองไม่ปล่อยให้ป็นหน้าที่ของนักการเมืองเพียงอย่างเดียว ย่อมบ้านเมืองเจริญ และ พัฒนาขึ้น แต่ทั้งนี้วิถีทางการเมืองต้องมีคุณภาพ ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติโดยแท้จริง สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลดีต่อประชาชนทั้งในแง่ทัศนคติและคุณภาพชีวิต

สำหรับวิถีทางการเมืองของประเทศหลังอาณานิคมที่ปรากฏในเรื่องสั้นชุดนี้ ผู้เขียนได้สื่อให้เห็นว่า ภายในเนื้อหาที่กำลังดำเนินไปอย่างขบขัน ล้อเลียน เสียดสี การเมืองทั้งตัวนักการเมือง การบริหารจัดการ ฯลฯ อีกด้านหนึ่งคือประชาชนที่อยู่ในปกครองที่เฝ้าสังเกตความเป็นไปทางการเมืองอยู่ ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นโดยตลอดว่าพวกเขามีความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสภาพการเมืองที่เป็นอยู่อย่างน่าสนใจ เช่นในบทนำเรื่อง ลีตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง ได้นำเสนอความคิดของประชาชนที่มีต่อการเมืองว่า

“.....โถ! ชาวบ้านอย่างเราไม่โง่หรอก คอร์ปชั่นนี่ไม่ใช่แค่ว่าใครโกงกินอะไร แต่เป็นข้ออ้างของพรรคฝ่ายค้าน เพื่อให้มีการเปลี่ยนรัฐบาล และ ข้ออ้างของพรรครัฐบาลในการปรับคณะรัฐมนตรี แล้วขอทำงานต่อไป....”

ลีตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง : 182

และอีกตัวอย่างหนึ่ง ซึ่งปรากฏในบทนำเรื่อง โปรเจกต์ตุณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ) ที่มองกระบวนการทางการเมืองในเชิงเสียดสี ว่า

“.....ใครนะที่บอกว่าการเมืองเป็นเรื่องเลวร้าย การเมืองนั้นเป็นการมองโลกในแง่ดีแท้ๆ เป็นไปสิทีป/ริงค์กิ้ง เขียวนะ ขอถามหน่อย มีระบบไหนบ้างที่พยายามทำเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ให้เป็นไปได้ อย่างการเมืองบ้าง ช่วยตอบผมหน่อย ตอบผม...”

โปรเจกต์ตฤณเมย์ : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ) :218

คำศัพท์ทางการเมือง ความคิด ความเข้าใจของตัวละครดังกล่าว ถูกนำมาสื่อความเข้าใจในวิถีทางการเมืองของประชาชน สะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนว่า ประชาชนรู้ทันพฤติกรรมของนักการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดจากความต้องการอำนาจ ตำแหน่งทางการเมืองเป็นปัจจัยหลัก รวมทั้งมองกระบวนการทางการเมืองในเชิงเสียดสีว่า อะไรก็เกิดขึ้นได้กับระบบการเมือง นอกจากนี้ยังมีเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” อีกหลายเรื่องได้เสนอทัศนคติของประชาชนที่บ้างก็มองว่า การเมืองเป็นเรื่องวุ่นวายหากผลประโยชน์ไม่ลงตัว ความวุ่นวายที่เกิดกับนักการเมือง เช่นวาทะทางการเมืองนำเรื่อง หลังอาน คลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทานตลาดหลังอานบุรี ที่ได้กำหนดให้ “ขุนแผน” บ้านกระดุกใหญ่เสนอความเห็นที่มีต่อกลุ่มผลประโยชน์ในพรรคการเมืองที่ขาดสามัคคีกันดังนี้

“ผมมีหลายมุ้งก็จริง แต่เมียทุกตัวปรองดองกันดี ไม่เห็นมันยุ่งเหมือนมุ้งเล็กมุ้งใหญ่ในพรรคการเมือง....”

ขุนแผน บ้านกระดุกใหญ่ จังหวัดหลังอานธานี

หลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทานตลาดหลังอานบุรี : 128

วาทะทางการเมืองนำเรื่อง เกรย์ฮาวด์โกโฮม:ว่าด้วย Policy ท่าน สิ่งที่น่าเสนอผ่านความคิดประชาชนเกี่ยวกับเรื่องนโยบายทางการเมืองมีดังนี้

“นโยบายก็คือยาแก้ปวดชนิดหนึ่ง....”

นายยาหอม ร้านหลังอานเภสัช จังหวัดหลังอานบุรี

“นโยบายก็คือจุดขายทางการตลาดของนักการเมืองละพรรคการเมือง....”

นายอัฐ พ่อค้าในตลาดหมาใหญ่ จังหวัดทอนบุรี

“นโยบายก็คืองานของผมนะซี.....”

ดร. เก่ง ที่ปรึกษาพรรคเห่าดัง

เกรย์ฮาวด์โกโฮม:ว่าด้วย Policy ท่าน : 106

วาทะที่กล่าวมา สื่อให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่เห็นว่า ประชาชนเข้าใจสภาพความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยมีขอบเขตจากมุมมองตามอาชีพของตน สะท้อน

ทัศนะของผู้เขียนว่าแท้จริงประชาชนมีความรู้ ความสนใจ เข้าใจความเป็นไปทางการเมืองเป็นอย่างดี แม้จะไม่ได้แสดงออกให้ฝ่ายการเมืองทราบโดยตรงก็ตาม

จากการศึกษาทัศนะทางการเมืองของ วินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อประชาชนสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนมักจะมองการเมืองในด้านลบ ประชาชนมีความเข้าใจเรื่องสิทธิ เสรีภาพอย่างดี แต่ไม่ได้รับสิทธิ เสรีภาพตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง เนื่องจากถูกจำกัดสิทธิจากนักการเมือง และ ผู้ที่มีอำนาจทางกฎหมายที่มักนำข้อกำหนดในตัวกฎหมายมากล่าวอ้างเพื่อยับยั้งสิทธิ และ ปิดกั้นความคิดที่ฝ่ายตน ไม่เห็นด้วย ในด้านวิถีทางการเมือง ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนจะเป็นผู้สังเกต เข้าใจ นักการเมือง วิถีทางการเมืองเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องเหตุการณ์การยุบสภา พฤติกรรมทุจริตของนักการเมือง กฎหมายที่เอื้อประโยชน์ต่อนักการเมือง ผลประโยชน์ที่อยู่เหนืออุดมการณ์ ฯลฯ จึงทำให้เห็น และ เข้าใจว่าแม้ในเรื่องสั้นชุดนี้ประชาชนจะมีบทบาททางการเมืองน้อยเมื่อเทียบกับนักการเมือง และ พรรคการเมือง แต่ผู้เขียนก็สื่อให้เห็นว่า ประชาชนมีความเห็นต่อการเมืองในด้านลบ โดยสังเกตได้จากการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ทางการเมืองในเรื่อง

บทที่ 4

กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม"

กลวิธีการนำเสนอทัศนะของผู้เขียน คือ วิธีการที่ผู้เขียนนำมาใช้เพื่อนำเสนอความคิดเห็นในงานเขียนของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งจะปรากฏอยู่ในองค์ประกอบของวรรณกรรมนับตั้งแต่ชื่อเรื่อง โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร การเล่าเรื่อง ฯลฯ

จากการศึกษาเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม" พบว่า วินทร์ เลียววาริณ ได้ใช้กลวิธีในการนำเสนอทัศนะทางการเมือง ดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่อง
2. กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่อง
3. กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้แก่นเรื่อง
4. กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้การเล่าเรื่อง
5. กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ตัวละคร และ บทสนทนา
6. กลวิธีการนำเสนอทัศนะผ่านวาทะนำสู่เรื่อง

1. กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่องในงานเขียนทุกประเภทรวมทั้งเรื่องสั้นมีความสำคัญ เพราะเป็นส่วนแรกที่จะกระตุ้นให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่ายากอ่านเรื่อง ชื่อเรื่องจะมีผลต่อการเปิดเรื่อง กล่าวคือชื่อเรื่องทำให้เกิดความรู้สึกน่าสนใจ ท้าทายชวนให้ติดตามและตัดสินใจอ่านตั้งแต่ต้นจนจบ มีผลต่อเนื้อเรื่อง เพราะบางครั้งหากตั้งชื่อเรื่องได้ครอบคลุมเนื้อหา ก็จะเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจแก่นของเรื่องได้ดีขึ้น นอกจากนี้ชื่อเรื่องยังมีผลต่อผู้เขียน เนื่องจากชื่อเรื่องจะสะท้อนความสามารถ ความพิถีพิถันของผู้เขียน และ ที่สำคัญชื่อเรื่องบางเรื่องผู้เขียนยังได้ใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอด นำเสนอทัศนะในเรื่องนั้นๆ ไว้อีกด้วย

ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม" วินทร์ เลียววาริณ ใช้เทคนิคในการตั้งชื่อเรื่องลักษณะเป็นวลี มีความแปลกใหม่ เป็นปริศนาอยู่ในที่ รวมทั้งแฝงทัศนะทางการเมืองบางอย่างไว้ในชื่อเรื่อง เนื่องจากผู้เขียนจะใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่องด้วยคำที่แสดงแนวคิดหลักของเรื่อง คั่นด้วยเครื่องหมาย "จุดคู่" และตามด้วยการขยายความคิดหลัก จึงเท่ากับว่าทัศนะทางการเมืองของผู้เขียนจะปรากฏตั้งแต่ในชื่อเรื่องนี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะล้อเลียน เสียดสีประเด็นที่จะนำเสนอหรือสาระสำคัญของเรื่อง ดังผู้วิจัยจะได้ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีนำเสนอทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในชื่อเรื่องทั้ง 15 เรื่อง ดังต่อไปนี้

เรื่อง 52, 782, 375, 350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา

เรื่องนี้ผู้เขียนได้ใช้หน่วยจำนวนเงิน “อัฐ” แทนบาท ทำให้มูลค่าของเงินดูน้อยลง เพื่อเสียดสีเงินจำนวนมากที่ได้จากการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของข้าราชการเมือง ส่วนคำว่า “ร่ำรวยแบบไม่เจตนา” เป็นศัพท์เฉพาะในเรื่องที่ล้อเลียนมาจากคำว่า “ร่ำรวยผิดปรกติ” ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่านักการเมืองนั้นๆ มีทรัพย์สินมากเกินจริง

จากชื่อเรื่องสะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียน เสียดสี ข้าราชการที่ทุจริตจนมีฐานะร่ำรวย มีเงินทองจำนวนมาก

เรื่องเปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ ‘หลุด’ เพื่อสังคม

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะสำคัญของตัวละคร มีการใช้คำศัพท์ “ปาร์ลิมেন্ট” ที่หมายถึงรัฐบาล ใช้คำว่า “โพลล์” ซึ่งหมายถึงการสำรวจ และคำว่า “หลุด” ที่ในแง่ศิลปะก็คืองานศิลปะชิ้นหนึ่ง แต่หากใช้ในความหมายทั่วไปก็คือ ภาพเปลือย มาประกอบเป็นชื่อเรื่อง

สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการเสียดสีพฤติกรรมของข้าราชการเมืองที่ แก้วกลางสภาว่าได้รับความสนใจจากสังคมมากน้อยแค่ไหน

เรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อตามลักษณะสำคัญ และสมญานามของตัวละครในเรื่องคือ “แก๊งกะโหลกหมาแดงของนายกร่าง” ซึ่งเมื่อนำมารวมกับวลี “ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ” จึงทำให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการสื่อ เชื่อมโยงกลุ่มบุคคลดังกล่าวกับผู้ที่อยู่ในระบบ การเมืองว่ามีส่วนสัมพันธ์กับการใช้อำนาจ และ อิทธิพล

เรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม

เป็นเรื่องที่ผู้เขียนตั้งชื่อตามแก่นเรื่อง หรือ แนวคิดสำคัญของเรื่อง มีการใช้คำว่า “เวิร์กช็อป” ที่ซึ่งหมายถึงการระดมความคิด ดังปรากฏในเรื่องเป็นการระดมความคิดของข้าราชการเมืองเพื่อกำหนดนโยบายต่างๆ สำหรับแก้ปัญหาบ้านเมือง

ชื่อเรื่องนี้ทำให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการเสียดสี สร้างจุดขัดแย้งในเนื้อหา เพราะแท้จริงแล้วนโยบายที่เหล่านักการเมืองกำหนดในเรื่องไม่มีความเป็นรูปธรรมเลย

เรื่อง“แค่ระเบิดขวด” : ว่าด้วยแนวรบทำนรรมต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อโดยใช้คำบอกเวลาเป็นนัยแสดงถึงแก่นเรื่อง และ เหตุการณ์สำคัญ ที่ต้องการสื่อทศนะเสียดสี สิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องว่าแท้จริงแล้วไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงจากเดิม เนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการสร้างสถานการณ์ของรัฐมนตรีผู้เสียหายนั่นเอง

เรื่องเกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน

ผู้เขียนใช้คำศัพท์เฉพาะ “เกรย์ฮาวด์” ซึ่งเป็นพันธุ์สุนัขชนิดหนึ่งที่ผู้เขียนนำมาใช้แทนตัวละครชาติตะวันตกในเรื่อง และ คำว่า “Policy” หมายถึง “นโยบาย” ส่วน “ท่าน” เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนรัฐมนตรีในเรื่อง มาประกอบเป็นวลีตั้งชื่อเรื่อง

สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ล้อเลียนนโยบายของรัฐมนตรีในเรื่อง ซึ่งต้องการระบอบอิทธิพลของตะวันตก “เกรย์ฮาวด์” ให้หมดไปจากหลังอานบุรีแต่ไม่สำเร็จ

เรื่องหลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลาดหลังอานบุรี

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อโดยใช้สัญลักษณ์ ใช้คำศัพท์ต่างประเทศ “คลาสสิฟายด์” หมายถึง การแยก จำแนก และคำศัพท์ทางการค้า “อุปสงค์ อุปทาน” หมายถึง การตอบสนองความต้องการซื้อ-ขาย ซึ่งในที่นี้ก็คือ การซื้อขายตำแหน่งทางการเมืองในหลังอานบุรี

จากชื่อเรื่องสื่อความคิดของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียน เสียดสีการซื้อขายตำแหน่งทางการเมืองว่าสามารถทำได้ และสนองต่อผู้ต้องการได้เช่นเดียวกับสินค้า

เรื่อง 37° - 53° - 21° : ว่าด้วยการขบถอย่างมีวัฒนธรรม

ผู้เขียนตั้งชื่อโดยใช้คำที่แสดงถึงแก่นเรื่อง สิ่งที่เป็นประเด็นโต้แย้งในเรื่อง และถือได้ว่าเป็นการตั้งชื่อแบบเปิดเรื่องแฝงนัยสิ่งที่จะนำเสนอ นั่นก็คือ กฎหมาย และลักษณะการขบถภายในหลังอานบุรีที่ถือเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิม

แม้ชื่อเรื่องนี้จะไม่ได้แสดงทัศนะของผู้เขียนไว้อย่างชัดเจน แต่ก็แฝงไว้กับคำ “อย่างมีวัฒนธรรม” ที่ต้องการให้ตระหนักว่าสำคัญ ย้ำให้คิดว่าเป็นสิ่งดีงาม

เรื่องมาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง

เรื่องนี้ตั้งชื่อด้วยวลีบ่งบอกนัยที่เกี่ยวข้องกับโครงเรื่อง ลักษณะของตัวละครสำคัญ แต่ไม่ระบุชื่อ แต่แท้จริงแล้ว “มาตาม” ก็คือตัวละครดำเนินเรื่องซึ่งเป็นภรรยาของนักการเมืองตัวหนึ่งที่มีพฤติกรรมทุจริต ส่วนคำว่า “โรแมนซ์” ก็คือคำย่อของ “โรแมนติก” หมายถึง ความสุข

จากชื่อเรื่องทำให้เห็นความคิดของผู้เขียนล้อเลียนบุคคลทางการเมือง ซึ่งมีเหตุการณ์เชื่อมโยงระหว่าง ความรัก และ นำไปสู่การเปิดเผยพฤติกรรมทุจริต ดังที่ปรากฏในเรื่อง

เรื่องสคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อด้วยวลี บ่งบอกถึงนัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หลักและตัวละครในเรื่อง ถือเป็นการตั้งชื่อแบบเปิดประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง

ทัศนะของผู้เขียนที่ปรากฏในชื่อเรื่องนี้ ก็คือ ขมวดปมหลักซึ่งเป็นเรื่องของข้อมูล การประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง ทำให้ผู้อ่านต้องติดตามเนื้อเรื่องต่อไป

เรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง

ผู้เขียนตั้งชื่อด้วยวลีที่บ่งบอกถึงนัยที่เกี่ยวข้องกับโครงเรื่อง หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวละครในเรื่อง โดยนำคำที่เป็นมูลเหตุของเรื่องคือ “ลือตเตอร์” มาประกอบการตั้งชื่อและเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวละครในเรื่อง

ดังนั้นชื่อเรื่องจึงเป็นปมที่ผู้เขียนขมวดไว้ และสื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างเส้นทางการเมืองของนักการเมืองนั่นเอง

เรื่องเอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาพิจารณา

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อโดยใช้คำและวลีที่เป็นนามธรรมแสดงถึงประเด็นสำคัญของเรื่อง ใช้คำศัพท์เฉพาะทางการเมืองมาประกอบชื่อเรื่อง คือคำว่า “เอ็กแซมมิเนชัน” หมายถึง การสอบ และคำว่า “ประชาพิจารณา” ซึ่งหมายถึงการประชุมลงประชามติ ดัดสินหาข้อสรุปในเรื่องนั้นๆ

สะท้อนความคิดของผู้เขียนที่ต้องการชี้ให้เห็นว่า จะต้องมีการสอบเพื่อลงประชามติจากประชาชนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งในเรื่องก็คือการทำประชาพิจารณาของนักการเมืองกรณีข้อบัญญัติ

เรื่องความในใจสีบรรทัด : ว่าด้วยกมลการการเมืองหลังอานบุรี

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อแบบแฝงนัยสำคัญของเรื่องไว้เป็นสัญลักษณ์ทั้งในคำว่า “ความในใจ” และ “กมล” ที่สื่อถึงภาพความเคลื่อนไหว หมุนเวียน แต่มีลักษณะไม่ต่างจากเดิม

ทำให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการจะบอกประเด็นหลักในเรื่องเกี่ยวกับวิถีทางการเมืองว่ามีการเคลื่อนไหว หมุนเวียน แต่เป็นตามวงจรแบบเดิมๆ เพราะสิ่งที่ปรากฏให้เห็น ได้ยินกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจของผู้ที่อยู่ในระบบนี้ไม่ตรงกัน

เรื่องโปรเจกต์ถกถามัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ)

เรื่องนี้ก็เป็นอีกเรื่องที่ตั้งชื่อตามประเด็นหลักของเรื่อง ผู้เขียนได้นำคำศัพท์เฉพาะในเรื่อง “โปรเจกต์ถกถามัย” คือโครงการใช้หญ้าแทนข้าว และคำว่า “เวิร์กช็อป” คำศัพท์ที่นิยมใช้กันช่วงหนึ่ง หมายถึง การระดมความคิด มาประกอบการตั้งชื่อเรื่อง

จากชื่อเรื่องสะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียนนโยบายที่นัขการเมืองร่วมกันระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจด้วยการกำหนดโครงการลดค่าใช้จ่ายเรื่องอาหารโดยวิธีใช้หญ้าเป็นอาหารแทนข้าว ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง

เรื่องข้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว

เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งชื่อแบบสัญลักษณ์โดยใช้คำว่า “ข้อปึง” ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึงการเลือกซื้อสินค้าและใช้คำว่า “ดวงดาว” เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งที่คิดว่าดี มาประกอบเป็นวลีในการตั้งชื่อเรื่อง

สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียน เสียดสีการซื้อขายตำแหน่งเพื่อเข้าสู่ระบบการเมืองที่ถูกมองว่าเป็นระบบหรือหนทางที่สวยงาม

จากการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่องทั้ง 15 เรื่อง ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” ของวินทร์ เลียววาริณ สรุปได้ว่า ผู้เขียนใช้วิธีการตั้งชื่อได้น่าสนใจ น่าติดตาม ซึ่งชื่อโดยส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับการเปิดเรื่อง ครอบคลุมเนื้อเรื่อง เป็นตัวช่วยให้เข้าใจแก่นเรื่อง ที่สำคัญชื่อเรื่องทุกเรื่องผู้เขียนยังใช้เป็นสื่อในการนำเสนอทัศนะทางการเมืองทั้งในลักษณะล้อเลียนเสียดสีเหตุการณ์ ความคิด พฤติกรรมตัวละครอาทิ เรื่อง 52,782,375,350.55 อัฐ:ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา ก็ได้สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียนเสียดสีนัขการเมืองที่ทุจริตจนมีฐานะร่ำรวย มีเงินทองจำนวนมาก เรื่องเปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ ‘นูด’ เพื่อสังคม ก็เป็นชื่อเรื่องที่เสียดสีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนัขการเมืองในสภาที่ได้รับความสนใจจากทุกฝ่ายในสังคม เรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ ก็สื่อและเชื่อมโยงกลุ่มอิทธิพลกับผู้ที่อยู่ในระบบการเมืองที่มีส่วนสัมพันธ์กัน ฯลฯ ชื่อเรื่องบางชื่อยังสื่อถึงการเปิดประเด็นของเรื่อง เช่น เรื่องสคริปต์การเมือง:ว่าด้วยประชาหลังอาณานิคมสัมพันธ์ ผู้เขียนได้ขมวดบมสำคัญของเรื่องไว้ที่ชื่อเรื่องให้ผู้อ่านต้องติดตามเนื้อเรื่องต่อไป นอกจากนี้ยังมีชื่อเรื่องที่ใช้สัญลักษณ์แฝงนัย ให้ตีความทัศนะที่ปรากฏด้วยเช่น เรื่องข้อปึงการเมือง:ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว ผู้เขียนได้ใช้สัญลักษณ์ล้อเลียน เสียดสีการซื้อขายตำแหน่งเพื่อเข้าสู่ระบบการเมืองที่ถูกมองว่าเป็นระบบหรือหนทางที่สวยงาม จึงกล่าวได้ว่าชื่อเรื่องเป็นกลวิธีอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนใช้นำเสนอทัศนะทางการเมืองให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

2. กลวิธีนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่อง

โครงเรื่อง คือ การนำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นมาลำดับตั้งแต่เปิดเรื่อง ดำเนินเรื่องให้ปัญหาลึกลาย แล้วจึงปิดเรื่อง โครงเรื่องจึงเป็นเสมือนกรอบที่วางทิศทางการดำเนินเรื่อง และกำหนดขอบเขตของเรื่อง นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการ การนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่อง ทัศนะนั้นจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาหรือข้อขัดแย้งในเรื่อง

การนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่องในเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” เกือบทุกเรื่องยกเว้นเรื่องหลังอานคลาสสิกฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลาดหลังอานบุรี และเรื่อง ความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อการเมืองหลังอานบุรี เพราะไม่ได้ลำดับเรื่องราวจากปัญหาหรือข้อขัดแย้ง อนึ่งการปิดเรื่องเป็นส่วนสำคัญของโครงเรื่องที่จะแสดงทัศนะทางการเมืองของวินทร์ เลียววาริณ ซึ่งโครงเรื่องที่ปิดเรื่องแบบหักมุมจะนำเสนอทัศนะทางการเมืองได้ชัดเจนกว่าโครงเรื่องที่ปิดเรื่องแบบอื่นที่ผู้อ่านต้องตีความและคิดต่อเอง

โครงเรื่องที่น่าเสนอทัศนะทางการเมือง และ แสดงทัศนะของ วินทร์ เลียววาริณ ที่มีต่อนักการเมือง พรรคการเมือง ระบบการเมืองและกฎหมายในเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” มีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 โครงเรื่องที่สะท้อนทัศนะเกี่ยวกับนักการเมือง ได้แก่

โครงเรื่อง 52, 782, 375, 350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา สืบเนื่องจากข้อบังคับในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ข้าราชการเมืองต้องแจกแจงทรัพย์สินทั้งก่อนและหลังรับตำแหน่งต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำให้มีการเปิดเผยยอดทรัพย์สินจำนวนมากของรัฐมนตรีทั้งคณะ เป็นเหตุให้รายการโทรทัศน์ช่องหนึ่งเชิญตัวรัฐมนตรีทั้ง 5 ตัวมาสัมภาษณ์ เพื่อชี้แจงที่มาของทรัพย์สินให้ประชาชนได้รับรู้ แต่แล้วทุกคำตอบที่รัฐมนตรีตอบกลับมาก็ไม่ได้ทำให้ข้อสงสัยกระจ่างชัดเลย แม้จะยกเหตุผลต่าง ๆ นานามากกล่าวอ้าง จนกระทั่งจบรายการก็ไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน

การสร้างโครงเรื่องนี้ ผู้เขียนนำเสนอแบบรายการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์ สะท้อนพฤติกรรมการปกปิดทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตของนักการเมือง และ การลำดับเรื่องราวโดยใช้คำถาม คำตอบ สะท้อนทัศนะที่ผู้เขียนมีต่อนักการเมืองว่า นักการเมืองพยายามหลบเลี่ยงปัญหา และ พยายามทำให้ตัวเองบริสุทธิ์แม้จะต้องสร้างเรื่องโกหก ซึ่งลักษณะของนักการเมืองเช่นนี้ก็ยังคงมีอยู่ไม่สิ้นไปจากสังคมการเมือง

โครงเรื่อง เปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์ 'หลุด' เพื่อสังคม

เหตุการณ์ความวุ่นวายที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแก้ผ้ากลางสภา จนเป็นเหตุให้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลอาชีพต่างๆ ต่อพฤติกรรมที่เขาแสดงออกในมุมมองทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป จนท้ายที่สุดก็ได้เปิดเผยถึงสาเหตุที่เขาต้องแก้ผ้าว่า ไม่ใช่เหตุผลทางการเมือง แต่เป็นเพราะอาการคันของโรคผิวหนังต่างหากที่ทำให้เขาต้องแก้ผ้ากลางสภา

การสร้างโครงเรื่องนี้ ผูกเรื่องโดยนำคำพูดวิจารณ์ของบุคคลฝ่ายต่างๆ มาเรียงลำดับต่อเนื่องกันในแต่ละวันแทนการบรรยายเรื่อง สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการเมืองในลักษณะล้อเลียนว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลในวงการเมืองจะได้รับความสนใจ และมักมองว่ามีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมือง นักการเมืองแต่ละคนมีความคิดที่ไม่เป็นตัวของตัวเอง พร้อมจะเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสความคิดของคนส่วนใหญ่ ส่วนการจบเรื่องแบบหักมุม สะท้อนความคิดที่มีต่อนักการเมืองว่า การกระทำที่ดูเสมือนเป็นวีรบุรุษนั้นแท้จริงแล้วไม่ได้หวังผลเพื่อส่วนรวมแต่อย่างใด

โครงเรื่อง แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ

จากการที่มีผู้ประสบเหตุถูกแก๊งอันธพาลที่มีนักการเมืองอยู่เบื้องหลังทำร้ายครั้งแล้วครั้งเล่า ความพยายามปิดคดีของผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุผลทำให้ตัวเอกซึ่งเป็นตำรวจนิกรย้อนกลับไปเหตุการณ์ในอดีตซึ่งเคยเกิดขึ้นกับเพื่อตำรวจของเขาที่พยายามปราบกลุ่มอันธพาลนี้แล้วกลับพลิกผันเพราะผู้ถูกลงโทษกลายเป็นเพื่อนของเขา พฤติกรรมของแก๊งอันธพาลเขาได้ประสบยิ่งทำให้เขาอยากปราบกลุ่มบุคคลเหล่านี้ให้หมดไป จนโอกาสมาถึงวันที่นายกรัฐมนตรีต้องมาเปิดงาน เขาและผู้บังคับบัญชาได้สวมรอยเป็นแก๊งอันธพาลทำลายรถของนายกฯ เพื่อจำตัวแก๊งดังกล่าวมาลงโทษ

การสร้างโครงเรื่องนี้ นำเหตุการณ์มาลำดับเรื่องโดยดำเนินสลับระหว่างเหตุการณ์ในอดีตกับปัจจุบัน สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการใช้อำนาจของนักการเมืองและผลของการใช้อำนาจครั้งแล้วครั้งเล่า ส่วนการจบเรื่องแบบพลิกความคาดหมาย สะท้อนให้เห็นว่าในที่สุดการสยบอำนาจของอันธพาลที่มีนักการเมืองหนุนหลังก็ต้องใช้อำนาจของนักการเมืองที่เหนือกว่า เข้าทำนอง "หนามยอกเอาหนามบ่ง"

โครงเรื่อง "แต่ระเบิดขวด": ว่าด้วยแนวรบทำนรต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง

เริ่มจากการย้อนเหตุการณ์ลอบวางระเบิดบ้านของรัฐมนตรีตัวหนึ่ง จนเป็นเหตุให้ตัวละครเอกซึ่งเป็นตำรวจได้เข้าไปรับผิดชอบคดีนี้ เขาได้พยายามหาสาเหตุของแรงระเบิดที่เกิดขึ้น จนในที่สุดก็พบข้อสรุปว่า รัฐมนตรีเจ้าของบ้านเป็นผู้วางระเบิดบ้านตนเอง เพราะ

ต้องการสร้างสถานการณ์กลบข่าวทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง และต้องการเรียกร้องคะแนนเสียงจากประชาชน เมื่อเรื่องคลี่คลายเขาได้มอบเงินให้จำนวนหนึ่งให้กับตัวละครเอก เป็นสินบนให้ปกปิดสิ่งที่เขาทำแต่ท้ายที่สุดตัวละครเอกก็นำเงินนั้นไปให้ขอทานไป และตัดสินใจจะเปิดเผยความผิดของรัฐมนตรีดังกล่าวต่อสื่อมวลชน

การสร้างโครงเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ผูกปมปัญหาทำนองเรื่องแนวสืบสวน ให้ตัวละครเอกค้นหาว่าใครเป็นผู้วางระเบิด และลำดับเรื่องแบบตัดสลับกับเหตุการณ์ในอดีต ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของนักการเมืองเมื่อมีอำนาจได้อย่างชัดเจน สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการใช้อำนาจของนักการเมืองว่า ไม่สามารถใช้อำนาจที่มีอยู่ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้ตลอดไป เพราะเรื่องจบลงแบบพลิกความคาดหมายให้ตัวเอกนำเงินที่ได้รับจากสินบนไปให้ขอทาน แล้วเลือกที่จะเดินไปยังสถาบันสื่อมวลชนเพื่อเปิดเผยความจริงที่เกิดขึ้นแทน สะท้อนให้เห็นว่าในที่สุดความผิดที่ของนักการเมืองถูกเปิดเผย รวมถึงการใช้อำนาจของนักการเมืองก็มีที่สิ้นสุดเช่นกัน

โครงเรื่อง มาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง

จากเหตุที่นักการเมืองยื่นฟ้องศาลให้พิจารณาทรัพย์สินของภรรยาให้เป็นสินสมรส ทำให้ภรรยานำเรื่องไปปรึกษาทนายความเพื่อขอสูติ ด้วยอารมณ์โกรธกรรยาของนักการเมืองได้เปิดเผยเบื้องหลังของทรัพย์สินที่ได้มาจากการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงกับทนายจนหมด แต่แล้วเหตุการณ์นี้ก็กลับพลิกผัน เมื่อสามีโทรศัพท์มาขอคืนดีด้วยเนื่องจากรู้ว่าภรรยามีสิทธิในทรัพย์สินทั้งหมด เพราะไม่ได้จดทะเบียนสมรส ทำให้ภรรยายกเลิกการสูติและยอมคืนดีกับสามีเพราะรู้ว่าถึงอย่างไรตนเป็นฝ่ายได้เปรียบทางกฎหมาย

การสร้างโครงเรื่องนำเสนอเป็นบทพูดเดี่ยวที่ไม่ปรากฏตัวละครคู่สนทนา (Monologue) แสดงทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อนักการเมืองว่า ปัญหาภายในครอบครัวเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การเปิดเผยพฤติกรรมทุจริตของนักการเมืองที่ปกปิดไว้ให้เปิดเผยออกมา

โครงเรื่อง ลีोटเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง

เริ่มจากการบอกที่มาของลีोटเตอร์ จากนั้นก็มีเหตุการณ์ข้อซื้อลีोटเตอร์หลังถูกรางวัลของนักการเมืองสองฝ่ายเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานพิสูจน์ที่มีความบริสุทธิ์ของทรัพย์สินความเบื้อหนายและกดดันจากนักการเมือง ทำให้เจ้าของลีोटเตอร์กล่าวอ้างว่าได้ขายให้กับฝ่ายตรงข้ามไปแล้ว ทำให้นักการเมืองทั้งสองฝ่ายเข้าใจผิดกล่าวโจมตีกันเอง จนในที่สุดก็ถูกจับไปลงโทษทั้งคู่

การสร้างโครงเรื่องนี้ ใช้บทพูดเดี่ยวที่ไม่ปรากฏตัวละครคู่สนทนาเสนอเหตุการณ์ที่มีนักการเมืองพยายามช่วงชิงลีोटเตอร์ที่ถูกรางวัลเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างการได้มาซึ่ง

ทรัพย์สินที่ที่ร่ำรวยผิดปกติ สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อนักการเมืองว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวงที่ก่อขึ้นและปกปิดไว้ท้ายที่สุดก็ต้องถูกเปิดเผยเพราะการร้อนตัว และ กลัวโทษกันเอง

2.2 โครงเรื่องที่สะท้อนทัศนะเกี่ยวกับการทำงานในระบบการเมือง และ การใช้ อำนาจ มีดังนี้

โครงเรื่อง เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม

การประชุมปรึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาบ้านเมืองแต่ละด้าน โดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจของเหล่าคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีที่ปรึกษาที่ตั้งขึ้นเป็นจำนวนมากมีบทบาทหลักในการร่วมกันเสนอความคิดเห็น กำหนดนโยบายและแนวทางแก้ปัญหาบ้านเมือง ซึ่งเริ่มตั้งแต่เปิดเรื่องจนปิดเรื่องการประชุมก็ยังไม่ยุติลง

โครงเรื่องนี้ผู้เขียนผูกเรื่องโดยนำบรรยากาศการประชุม การเสนอความคิดเห็นของที่ปรึกษาแต่ละตัวดำเนินเรื่อง นำเสนอความคิดเห็นต่อการแก้ปัญหาต่างๆในบ้านเมืองที่ล้นแล้วแต่ไร้สาระ และไม่ได้คิดแก้ปัญหาอย่างจริงจัง สะท้อนทัศนะของผู้เขียนล้อเลียน เสียดสีการจัดประชุมของนักการเมืองว่า ผู้ที่มีบทบาทหลักในการประชุม กำหนดแนวทางแก้ปัญหา รวมถึงวางนโยบายไม่ใช่รัฐมนตรี แต่กลับเป็นที่ปรึกษาที่ตั้งขึ้นเป็นจำนวนมากมีบทบาทแทน และที่ปรึกษาเหล่านั้นก็ล้นแล้วแต่ทำหน้าที่อย่างไม่มีประสิทธิภาพ

โครงเรื่อง เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ทำน

เริ่มเรื่องจากกระทรวงวัฒนธรรมมีนักการเมืองมารับตำแหน่งรัฐมนตรี นำเสนอแนวนโยบายแบบอนุรักษนิยม เป็นเหตุให้บุคลากรประจำกระทรวงต้องร่วมกันเปลี่ยนแปลงตนเองทั้ง การแต่งกาย การใช้ภาษา ค่านิยมในการบริโภค ฯลฯ ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐมนตรี แต่เมื่อรัฐมนตรีผู้นี้พ้นตำแหน่ง นโยบาย แนวปฏิบัติของกระทรวงก็กลับไปเป็นแบบเดิม

การสร้างโครงเรื่องนี้ ผู้เขียนลำดับเรื่องราวโดยนำเหตุการณ์ในกระทรวงวัฒนธรรมตั้งแต่รัฐมนตรีตัวใหม่เข้ามาบริหารงานจนพ้นตำแหน่ง ที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงเพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐมนตรีตัวดังกล่าว ที่ดูเอาจริงเอาจังแข็งขันแต่แล้วก็เลิกราไปในที่สุด สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียน เสียดสี นโยบายการทำงานของระบบการเมืองว่าขาดเอกภาพ ไม่ยึดถือแนวปฏิบัติอย่างจริงจัง แต่จะเปลี่ยนแปลงตามความคิดของผู้นำทางการเมืองเป็นวาระๆ ไป

โครงเรื่อง 37° - 53° - 21° : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม

เริ่มด้วยการให้รายละเอียดของกฎหมายว่าด้วยการขับถ่าย และ สิ่งประดิษฐ์ซึ่งเป็นอุปกรณ์ขับถ่ายที่ตัวเอกสร้างขึ้นอย่างตั้งใจจนประสบความสำเร็จเนื่องจากเขาคิดว่าเป็นทางเลือกใหม่ให้แก่ประเทศหลังอาณานิคม แต่เมื่อเขานำไปเสนอต่อคณะกรรมการสำนักมาตรฐานอุตสาหกรรม คณะกรรมการการกฤษฎีกา และ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ เขาไม่ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่สิ่งประดิษฐ์ใหม่นี้ เพื่อให้แทนการขับถ่ายบนลานแบบเดิมได้ โดยอ้างเหตุผลว่าขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่ท้ายที่สุดเขาก็ไม่ล้มเลิกความคิดที่จะประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ อย่างอื่นขึ้นมาแม้ว่างานชิ้นแรกจะไม่ได้รับอนุมัติแล้วก็ตาม

การสร้างโครงเรื่องนี้ ผู้เขียนใช้ฉากของเหตุการณ์ที่ตัวละครเอกเข้าไปอยู่ร่วมด้วยเป็นหลักเพื่อลำดับเรื่องให้เห็นสภาพปัญหา สภาพแวดล้อม และความอดทน ความมั่นคงในความคิดของตัวเอกจนกระทั่งยอมรับการตัดสินใจของคณะกรรมการทุกฝ่าย แต่อย่างไรก็ตามกฎต่างๆ ก็ไม่สามารถปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลได้ สะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการใช้อำนาจของนักการเมือง และ อำนาจกฎหมายว่าพยายามปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล

โครงเรื่อง โปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ)

สืบเนื่องจากความพยายามที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศของคณะที่ปรึกษาทำให้เหล่าที่ปรึกษาให้ความเห็นว่าการลดค่าใช้จ่ายเรื่องอาหารจะทำให้แก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ นำไปสู่ที่เสนอโปรเจกต์ตฤณมัย หรือโครงการใช้หญ้าเป็นอาหารแทนข้าว มีการเชิญวิทยากรมาสาธิตการทำอาหารจากหญ้าให้คณะที่ปรึกษาชมตลอดการประชุม

การสร้างโครงเรื่องนี้ ดำเนินเหตุการณ์ในเรื่องโดยใช้ฉากการประชุมของคณะที่ปรึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยมีผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมให้ความเห็น และสาธิตการประกอบอาหารด้วยหญ้า สะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการเสียดสีการทำงานของนักการเมืองว่า การจัดการประชุมเป็นไปเพื่อสนับสนุนความคิดหนึ่งๆ ที่พยายามทำให้เห็นว่าเป็นความคิดที่ดีที่สุด แต่ไม่ได้มุ่งแก้ปัญหาบ้านเมืองอย่างแท้จริง และไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ

2.3 โครงเรื่องที่สะท้อนทัศนะเกี่ยวกับพรรคการเมือง มีเรื่องที่โครงเรื่องสะท้อนด้านนี้ไว้อย่างชัดเจน คือ

โครงเรื่อง สคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอาณานิคม

เริ่มจากนักประชาสัมพันธ์ผู้คิดแผนโฆษณาหาเสียงให้กับพรรคการเมือง เสนอความเห็นต่อพรรคในแง่มุมต่างๆ บรรยายและยกตัวอย่างการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของ

พรรคๆ หนึ่งในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่โปสเตอร์ สปอตวิทยุ หนังสือพิมพ์ บิลบอร์ด คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงผลตอบรับจากกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก ในตอนท้ายจากคำพูดของนักประชาสัมพันธ์อ้างว่าพรรคการเมืองดังกล่าวไม่ได้รับเลือกตั้ง เป็นเพราะงบประมาณ ทั้งนี้ได้เสนอตัวที่จะทำแผนเลือกตั้งให้กับพรรคการเมืองอื่น

การสร้างโครงเรื่องนี้ ดำเนินเรื่องด้วยบทพูดของผู้ทำแผนประชาสัมพันธ์หาเสียงเลือกตั้งสลับกับงานเขียนประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ เพื่อให้หาเสียง จบเรื่องลงที่คำพูดของนักประชาสัมพันธ์ตัวเดิมที่กำลังเสนอแผนงานต่อพรรคการเมืองอีกพรรคหนึ่ง สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อพรรคการเมืองว่ามีผู้ทำงานประชาสัมพันธ์ให้อยู่เบื้องหลัง เพื่อมุ่งชัยชนะทางการเมือง ขณะเดียวกันฝ่ายบุคคลที่ทำงานเบื้องหลังพรรคการเมืองก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปทำงานให้กับพรรคการเมืองอื่นตามสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองเช่นกัน

โครงเรื่อง ซื่อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว

เสนอภาพการตระเวนซื้อตัวบุคคลเข้าพรรคการเมืองตามความต้องการแต่ละตำแหน่ง ตั้งแต่ตำแหน่งสำคัญๆ จนถึงตำแหน่งเล็กๆ แต่มีอิทธิพลต่อพรรค การดูตัว การต่อรองราคา การคัดเลือกตามคุณสมบัติที่พรรคต้องการ จนในที่สุดก็ได้บุคคลครบตามความต้องการพร้อมสำหรับการเลือกตั้ง และมุ่งหวังจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล

การสร้างโครงเรื่องนี้ ลำดับเหตุการณ์การคัดเลือกเพื่อเฟ้นหานักการเมือง และผู้ที่เข้าสู่ระบบการเมืองจนได้ครบ สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการคัดเลือกบุคคลเข้าพรรคหรืออำนวยการโยกย้ายให้กับพรรคว่าเป็นไปเพื่อมุ่งชัยชนะในการเลือกตั้ง ไม่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแม้แต่น้อย

จากการศึกษากลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้โครงเรื่องในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม" ของ วินทร์ เลียววาริณ ที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า ผู้เขียนใช้โครงเรื่องเป็นสื่อนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยพิจารณาได้ว่ามีโครงเรื่องที่สะท้อนทัศนะต่อนักการเมือง โครงเรื่องที่สะท้อนทัศนะต่อพรรคการเมือง และโครงเรื่องที่สะท้อนทัศนะต่อระบบการเมือง ส่วนทัศนะทางการเมืองที่มีต่อประชาชน ไม่ปรากฏชัดเจนว่านำเสนอโดยใช้โครงเรื่องเหมือนสามทัศนะแรก แต่จะแทรกอยู่เฉพาะบางส่วนของโครงเรื่อง อาทิเช่น ช่วงเปิดเรื่อง ช่วงดำเนินเรื่อง หรือช่วงปิดเรื่อง นำเสนอให้ผู้อ่านรับรู้ความคิดของประชาชนที่มีต่อการเมือง

3. กลวิธีนำเสนอทัศนะโดยใช้แก่นเรื่อง

แก่นเรื่อง (Theme) หรือแนวคิด สาระสำคัญของเรื่อง หมายถึง ความคิดรวบยอดของเรื่องที่คุณเขียนต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้รับรู้ โดยอาจจะบอกตรงๆ ผ่านโครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉากและบรรยากาศ ฯลฯ เป็นสื่อ แต่บางเรื่องผู้อ่านต้องต้องค้นหาหรือตีความจาก

เรื่องด้วยตนเอง และนอกจากจะเป็นความคิดรวบยอดของเรื่องแล้ว แก่นเรื่องยังสะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อเรื่อง เหตุการณ์นั้นๆ ด้วย เช่นเดียวกันในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” วินทร์ เลียววาริณ ได้ใช้แก่นเรื่องแต่ละเรื่องสะท้อนทัศนะทางการเมืองในแง่มุมต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยจะได้ศึกษาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

3.1 แก่นเรื่องที่สะท้อนพฤติกรรมทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง

แก่นเรื่องที่สะท้อนพฤติกรรมทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของนักการเมืองที่พบในหลังอานบุรี ผู้เขียนได้นำเสนอแก่นเรื่อง สะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนดังนี้

3.1.1 แก่นเรื่อง 56,782,375,350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา

ทรัพย์สินจำนวนมากมีอาจได้มาโดยง่ายในระยะเวลาอันสั้นหากไม่ทุจริต ทัศนะที่ปรากฏในแก่นเรื่องนี้ ผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็นว่า นักการเมืองที่ทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงจะพยายามปกปิด เลี่ยงความผิดของตนทุกรูปแบบเท่าที่จะทำได้ รวมถึงการให้ข้อมูลเหตุผลที่ไร้น้ำหนัก เช่นในเรื่องที่ผูกเรื่องให้เป็นรายการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์ นักการเมืองจะมีวิธีให้สัมภาษณ์ชี้แจงเรื่องความร่ำรวย แต่ละตัวก็มีเทคนิคการตอบเพื่อเลี่ยงความผิดแตกต่างกันออกไป

3.1.2 แก่นเรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง

การทำความผิด การทุจริต แม้จะพยายามปกปิด แต่ท้ายที่สุดก็ต้องถูกเปิดเผย

ทัศนะที่ผู้เขียนนำเสนอผ่านแก่นเรื่องนี้ก็คือ การแก่งแย่งเพื่อมุ่งผลประโยชน์แห่งตน และ ต้องการปกปิดความผิด ท้ายที่สุดก็นำความเดือดร้อนมาให้ทุกฝ่าย ดังที่ปรากฏในเรื่อง นักการเมืองทั้ง 2 ฝ่ายแย่งชิงซื้อลือตเตอร์เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สิน แต่แล้วกล่าวโจมตีกันเอง ในที่สุดก็ถูกจับไปลงโทษทั้ง 2 ฝ่าย

3.1.4 แก่นเรื่องมาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง

ปัญหาจากจุดเล็กๆ ในครอบครัว บางครั้งการคลั่งคลายก็ทำให้พบข้อมูลสำคัญที่ผู้ทำผิดปกปิดไว้ก็ได้

ส่วนทัศนะของผู้เขียนที่นำเสนอในแก่นเรื่องนี้ก็คือ การนำเงินเข้าบัญชีผู้ใกล้ชิดเป็นวิธีการหนึ่งที่นักการเมืองใช้ในการปกปิดทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริต แต่ทั้งนี้หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียผลประโยชน์ก็พร้อมที่จะเปิดเผยความผิดให้รู้โดยทั่วกัน เช่นที่ภรรยา นักการเมืองทำในเรื่องนี้

3.2 แก่นเรื่องที่สะท้อนพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักการเมือง

แก่นเรื่องที่สะท้อนพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักการเมือง เป็นแก่นเรื่องและทศนะที่มีผลมาจากโครงเรื่อง ตัวละคร ท่วงทำนองการเขียนที่ผู้เขียนได้กล่าวล้อเลียน เสียดสี และประชดประชัน ซึ่งมีปรากฏในเรื่องต่อไปนี้

3.2.1 แก่นเรื่องเปลือยปาร์ลิมেন্ট : ว่าด้วยโพลล์“หูด”เพื่อสังคม

ผู้ที่อยู่ในระบบการเมืองย่อมเป็นที่สนใจจากบุคคลฝ่ายต่างๆ แม้ว่าเรื่องบางเรื่องจะไร้สาระหรือไม่เหมาะสมก็ตาม

ทศนะของผู้เขียนที่นำเสนอผ่านแก่นเรื่องนี้ ก็คือ ผู้ที่เป็นนักการเมืองไม่ว่าจะทำอะไรก็ต้องถูกวิพากษ์วิจารณ์ โดยเฉพาะพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งในเรื่องก็ได้นำเสนอบทวิจารณ์ของฝ่ายต่างๆ ต่อนักการเมืองที่แก้ผ้ากลางสภา

3.2.2 แก่นเรื่องเอ็กแซมมิเนชั่นสาธารณะ : ว่าด้วยประชานิยม

นักการเมืองสามารถใช้เหตุผลสนับสนุนการพูดของตนให้สิ่งที่ผิดกลายเป็นที่ยอมรับได้

ทศนะที่นำเสนอผ่านแก่นเรื่องนี้ ผู้เขียนต้องการล้อเลียนพฤติกรรมการซื้อปริญญาบัตรของนักการเมือง และ ไม่มีความรู้จริง แต่เมื่อถูกตรวจสอบก็สามารถพลิกแพลงคำตอบจากผิดให้เป็นถูกจนเป็นที่ยอมรับได้

3.2.3 แก่นเรื่องความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อหลังอานบุรี

นักการเมืองจะพูดสิ่งที่ดีๆ ต่อหน้าสาธารณชนเพื่อภาพลักษณ์ของตนเอง แต่ความรู้สึก ความต้องการที่แท้จริงย่อมขัดแย้งกับสิ่งที่นำเสนอ

ทศนะของผู้เขียนที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นว่า ขณะที่นักการเมืองเสนอคำพูดที่ดีต่อประชาชนแท้จริงแล้วความคิดตรงกันข้ามกับสิ่งที่นำเสนอ ดังเช่นที่ปรากฏในคำ “กระทุ้ง” ทุกๆ บรรทัดของเรื่องนั่นเอง

3.3 แก่นเรื่องที่สะท้อนเรื่องอำนาจกฎหมาย และ อำนาจนักการเมือง

แก่นเรื่องและทศนะในประเด็นนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอด้วยวิธีการล้อเลียน เสียดสี ประชดประชันจากพฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์ในโครงเรื่อง ซึ่งจะพบในเรื่องสั้นดังต่อไปนี้

3.3.1 แก่นเรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดงว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ

อำนาจของแต่ละฝ่ายเมื่อถูกแทรกแซง อีกฝ่ายย่อมต้องใช้วิธีการที่เหนือกว่าเพื่อยับยั้ง

ทัศนะของผู้เขียนที่นำเสนอผ่านแก่นเรื่องนี้ ก็คือ การจะปราบปรามผู้มีอิทธิพลที่มีนักการเมืองอยู่เบื้องหลังต้องใช้อิทธิพลหรือเล่ห์เหลี่ยมที่เหนือกว่าจึงจะสามารถปราบปรามได้ เช่นที่ตำรวจในเรื่องใช้วิธีสวมรอยเป็นนายกร่างเพื่อนำตัวมาลงโทษตามกฎหมาย

3.3.2 แก่นเรื่องแต่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำนรต.เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง

ในวิถีทางการเมือง นักการเมืองทำได้ทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

ทัศนะที่นำเสนอผ่านแก่นเรื่องนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า นักการเมืองมักใช้อำนาจของตนแทรกแซงอำนาจข้าราชการด้วยการอ้างอิทธิพลอำนาจที่เหนือกว่า แม้ว่าสิ่งนั้นจะผิดก็ตาม ดังที่นักการเมืองในเรื่องทำผิดแต่ไม่ต้องการให้ตำรวจนำเรื่องของตนไปเปิดเผย จึงให้สินบนเพื่อปกปิดความลับ

3.3.3 แก่นเรื่อง 37°53'21 : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม

กฎหมายมีส่วนทำให้สังคมล้าหลัง เพราะปิดกั้นไม่ส่งเสริมสิ่งใหม่ๆ จึงไม่ส่งผลดีต่อการพัฒนาบ้านเมือง

ทัศนะของผู้เขียนที่สื่อผ่านแก่นเรื่องนี้ ก็คือ นักการเมืองหากไม่เห็นด้วยในเรื่องใดก็มักจะอ้างข้อกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มิชอบกับการออกกฎหมายก็จะพยายามรักษาอำนาจและผลประโยชน์ของตนให้มากที่สุด

3.4 แก่นเรื่องที่สะท้อนการทำงาน และ นโยบายของนักการเมือง

ผู้เขียนได้นำเสนอแก่นเรื่องและแสดงทัศนะเกี่ยวกับการทำงาน การกำหนดนโยบายของนักการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสั้นชุด “หลังอาณบุรี” ซึ่งเป็นแก่นเรื่องที่เป็นผลมาจากความคิด บทสนทนาของตัวละครในเรื่อง มีดังนี้

3.4.1 แก่นเรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม

การแก้ปัญหาบ้านเมืองเป็นเรื่องสำคัญ หากยึดความคิดส่วนตัวเป็นหลักในการแก้ไขปัญหา อาจเกิดความเสียหายและไม่ประสบผลสำเร็จ

ทัศนะของผู้เขียนที่นำเสนอผ่านแก่นเรื่องนี้ ก็คือ นักการเมืองซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองโดยตรงขาดความรับผิดชอบ ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง เสนอแนวความคิดแก้ไขปัญหาที่ไร้สาระ นำไปปฏิบัติจริงไม่ได้

3.4.2 แก่นเรื่องเกรย์ฮาวด์โกโฮม:ว่าด้วย Policy ท่าน

ในการปฏิบัติงานหากไม่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเอกภาพ แต่ต้องเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา งานย่อมไม่บรรลุผลสำเร็จ

ทัศนะที่นำเสนอผ่านแก่นเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่า ลักษณะการทำงานในกระทรวงจะเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบาย คำสั่งของรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงที่เข้ามารับตำแหน่งตามวาระ เมื่อเปลี่ยนรัฐมนตรีนโยบายก็เปลี่ยน ทำให้ไม่เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่นที่ปรากฏในเรื่องนโยบาย คำสั่ง การดำเนินการของรัฐมนตรีตัวแรกก็จบลงเมื่อมีรัฐมนตรีตัวใหม่เข้ามาดำรงตำแหน่งแทน

3.4.3 แก่นเรื่องโปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ)

ในการทำงานหากไม่ทำเต็มความสามารถ วางแผนแก้ไขปัญหาไม่ตรงจุด ก็ย่อมไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมา

ทัศนะที่ปรากฏในแก่นเรื่องนี้ผู้เขียนต้องการล้อเลียน เสียดสีการทำงานของนักการเมืองที่ไม่ได้ประชุมวางแผนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม ดังปรากฏเป็นข้อดกลงของที่ประชุมในเรื่องที่กำหนดให้มีโครงการให้หญ้าเป็นอาหารแทนข้าวได้ นอกจากนี้ยังให้มีผู้มาสาธิตทำอาหารขณะประชุมไปด้วย

3.5 แก่นเรื่องที่สะท้อนปัญหาการซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง

การนำเสนอทัศนะผ่านแก่นเรื่องลักษณะนี้ มีปรากฏในเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” เพียงสองเรื่องคือ เรื่องหลังอานคลาสสิฟายด์:ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลอดหลังอานบุรี และ เรื่องซื้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว

แก่นเรื่องทั้งสองเรื่องต้องการสื่อให้เห็นว่า ตำแหน่งทางการเมืองก็เหมือนสินค้าชนิดหนึ่งที่สามารถซื้อขายกันได้ และนักการเมืองก็เป็นสินค้าด้วยเช่นกัน

ทัศนะของผู้เขียนที่แทรกอยู่ในแก่นเรื่องนี้ก็คือ ตำแหน่งต่างๆทางการเมือง ตั้งแต่ตำแหน่งเล็กๆ จนถึงตำแหน่งใหญ่ มีการซื้อขายกันได้ไม่ต่างอะไรกับสินค้าทั่วไป เช่นในเรื่องหลังอานคลาสสิฟายด์:ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลอดหลังอานบุรี มีการประกาศซื้อขายตำแหน่งกันอย่างเปิดเผย ส่วนในเรื่องซื้อปึงการเมือง:ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว การตระเวนซื้อตัวบุคคลสามารถทำได้ตามความต้องการของผู้ซื้อ

3.6 แก่นเรื่องที่สะท้อนการทำงานของพรรคการเมือง

ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นว่าภายในกระบวนการทำงานของพรรคการเมืองที่เป็นระบบ แท้จริงแล้วมีผู้อยู่เบื้องหลัง เช่นที่ปรากฏในเรื่องเดียวคือ

แก่นเรื่องสคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ

ผลงานของพรรคการเมืองที่ปรากฏอาจไม่ได้เกิดจากความสามารถของพรรคหรือสมาชิกพรรคเสมอไป

ทักนะที่สื่อผ่านแก่นเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่า เบื้องหลังการทำงานของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะเป็นข้อความหาเสียง คำปราศรัย คำพูดเพื่อแก้ไขสถานการณ์ ฯลฯ ไม่ได้เป็นผลงานของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง เพราะมีผู้คอยรับจ้างทำงานอยู่เบื้องหลังซึ่งหากสถานภาพของพรรคไม่เอื้อประโยชน์ให้พวกเขาก็พร้อมจะเปลี่ยนผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ยังเห็นว่าพรรคการเมืองก็เหมือนสินค้าประเภทหนึ่ง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในประเด็นกลวิธีนำเสนอทัศนะโดยใช้แก่นเรื่อง ที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ทั้ง 15 เรื่อง ซึ่ง วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอทัศนะทางการเมืองแฝงไว้กับแก่นเรื่องโดยใช้การล้อเลียน เสียดสี ประชดประชัน สรุปได้ว่า แก่นเรื่องที่สะท้อนพฤติกรรมทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ผู้เขียนได้เสนอความคิดล้อเลียน เสียดสีการพยายามให้เหตุผลยืนยันความบริสุทธิ์ในทรัพย์สินด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานาของนักการเมือง และเห็นว่าช่องทางการปกปิดทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตนั้นท้ายที่สุดแล้วก็ต้องถูกเปิดเผยไม่ด้วยวิธีใดก็วิธีหนึ่ง แก่นเรื่องที่สะท้อนพฤติกรรมของนักการเมือง ผู้เขียนได้ล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไร้สาระของนักการเมืองในสภา การซื้อปริญญาบัตรที่แม้ขณะตรวจสอบจะตอบคำถามได้แต่ก็ไม่ตรงกับศาสตร์ รวมทั้งคำพูดที่เสนอต่อสาธารณชนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ไม่ตรงกับความคิด ความรู้สึกที่แท้จริงของนักการเมือง แก่นเรื่องที่สะท้อนอำนาจกฎหมาย และ อำนาจนักการเมือง ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นว่า นักการเมืองจะมีอำนาจเหนือฝ่ายอื่นๆ ซึ่งแม้แต่ตัวบทกฎหมายก็ยังเอื้อประโยชน์ และสนองความต้องการของนักการเมือง ดังนั้นการจะเอาชนะอำนาจนี้จึงต้องใช้อิทธิพล เล่ห์เหลี่ยมที่เหนือกว่าจึงจะชนะได้ ส่วนแก่นเรื่องที่สะท้อนการทำงาน การวางนโยบาย แสดงให้เห็นว่า การไม่ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างจริงจัง ต่อเนื่องให้เป็นระบบ ทำให้ขาดเอกภาพและงานก็ไม่ประสบผลสำเร็จ ด้านนโยบายแก้ปัญหาบ้านเมืองหากกำหนดทำในสิ่งที่ไปไม่ได้ยึดความคิดของตนเป็นหลัก แก้ปัญหาไม่ตรงจุดย่อมไม่เกิดประสิทธิภาพ แก่นเรื่องที่สะท้อนปัญหาซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่าตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้แตกต่างไปจากสินค้าเพราะสามารถซื้อขายกันได้ ส่วนแก่นเรื่องเกี่ยวกับพรรคการเมือง ผู้เขียนก็เสนอความคิดว่า แท้จริงแล้วมีผู้รับทำงานอยู่เบื้องหลัง ไม่ใช่ผลงานของพรรคอย่างแท้จริง

4. การนำเสนอทัศนะโดยใช้วิธีการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องเป็นวิธีที่ผู้เขียนใช้เป็นสื่อให้ผู้อ่านรับรู้ เห็นเหตุการณ์ และพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องโดยผ่านสายตาของผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นตัวละครตัวหลัก ตัวละครรอง หรือ ไม่ปรากฏผู้เล่าเรื่อง แต่ทำเหมือนเป็นผู้รู้เหตุการณ์ทั้งหมดก็ได้ ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" วินทร์ เลียววาริณ ได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องนำเสนอทัศนะทางการเมืองในลักษณะล้อเลียน เสียดสี ซึ่งบางครั้งก็แฝงอารมณ์ขันไว้ด้วยนั้น จะนำเสนอผ่านทางการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 ที่มีทั้งตัวละครหลัก และ ตัวละครรองเป็นผู้เล่า การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 แบบผู้รู้แจ้งตลอดเรื่อง และ ผู้รู้แบบจำกัด การเล่าเรื่องแบบประสม และการเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์ ซึ่งในแต่ละรายละเอียดของวิธีการเสนอทัศนะโดยการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยจะได้ศึกษาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

4.1 การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1

วิธีการนำเสนอทัศนะ โดยใช้ผู้เล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 นี้ ผู้เขียนจะกำหนดให้ตัวละครตัวใดตัวหนึ่งในเรื่องเป็นผู้เล่า ซึ่งตัวละครที่เล่าเรื่องจะเป็นตัวละครหลัก หรือ ตัวละครรองก็ได้ แต่จะใช้คำว่า ผม, ฉัน, ดิฉัน, ข้าพเจ้า ฯลฯ ซึ่งเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตัวผู้เล่า ในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" ผู้เขียนใช้วิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองผ่านผู้เล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 ดังนี้

4.1.1 ผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครหลัก

ทัศนะทางการเมืองที่นำเสนอโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องของตัวละครหลักเป็นวิธีที่พบมากที่สุดในเรื่องสั้นชุดนี้ จำนวน 6 เรื่อง ด้วยกัน คือ เรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ เรื่องแค้นระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำนรต.เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง และ เรื่องสคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์ ทั้ง 3 เรื่องนี้ผู้เล่าซึ่งเป็นตัวละครหลักใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 "ผม" เป็นผู้เล่าเรื่อง เรื่องมาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรมแมนซ์การเมือง ใช้ตัวละครหลัก "ดิฉัน" เป็นผู้เล่าเรื่อง เรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง ผู้เล่าเรื่องคือตัวละครหลัก "ข้า" เรื่องซ้อปบึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว "ข้าพเจ้า" ตัวละครหลักในเรื่องเป็นผู้เล่า ซึ่งสิ่งที่ผู้เล่าถ่ายทอดออกมาใน 6 เรื่องนี้บางเรื่องก็สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่ล้อเลียน เสียดสีนักการเมืองอย่างมีอารมณ์ขันจากการใช้ภาษา เช่น ในเรื่องมาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรมแมนซ์การเมือง เรื่องราวที่ตัวละครหลักเล่าเสมือนเป็นการพูดกับทนายแต่ไม่ปรากฏตัวในเรื่อง ทำให้เห็นพฤติกรรมการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของนักการเมือง แล้วนำทรัพย์สินไปไว้กับผู้อื่น แต่ในที่สุดความลับก็ถูกเปิดเผยโดยผู้เก็บทรัพย์สินซึ่งเป็นภริยานั่นเอง ดังตัวอย่างที่ตัวละครได้เล่าว่า

"...ดิฉันบอกทนายของเขาว่าเขาคงไม่อยากให้เป็นข่าว รู้ดีว่าหากเรื่องนี้เป็นข่าว คณะกรรมการปราบปรามการทุจริต คงต้องยื่นต้นเข้ามาสอบสวนแน่ เมื่อนั้นเองที่เขารู้ว่าพลาดไปที่ให้ทรัพย์สินส่วนใหญ่ใส่ในชื่อดิฉัน เลยกลับลำยื่นฟ้องต่อศาลให้ตัดสินให้ทรัพย์สินทั้งหมดเป็นสินสมรสแทน เพื่อขอให้แบ่งสมบัติเป็นสองส่วนเท่ากัน ได้ครั้งหนึ่งก็ยังดีกว่าไม่ได้เลยสักอัฐเดียว การที่เขายื่นฟ้องก็เพราะว่าเขาไม่มีเงินแล้ว น่าชานะคะ..."

มาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง : 166

ในเรื่องนี้ใช้วิธีนำเสนอทัศนะผ่านทางความคิด คำพูดของผู้เล่า "ดิฉัน" ซึ่งเป็นการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เล่าเรื่องจากประสบการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งส่วนหนึ่งทำให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่จะล้อเลียนพฤติกรรมกรรมการปกปิดทรัพย์สินจากการทุจริตและทำให้เห็นอารมณ์ขันที่แฝงไว้กับภาษาของผู้เล่าเรื่องด้วย

นอกจากนี้ ผู้เล่าซึ่งเป็นตัวละครหลักในเรื่องก็จะพยายามเปิดเผย อธิบาย ทุกสิ่งทุกอย่างให้เห็นตาม เช่น ในเรื่องสคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์ ผู้เล่าเรื่อง ที่ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า "ผม" นอกจากจะใช้ภาษาเล่าเรื่องตามปกติแล้ว ยังใช้คำพูดเสียดสี แสดงอารมณ์ มีการยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบเรื่อง จนทำให้เห็นบรรยากาศการหาเสียงเลือกตั้ง โดยมีผู้ทำงานอยู่เบื้องหลังทุกอย่าง เนื้อหาตอนต้นเรื่อง สิ่งที่ผู้เล่า "ผม" เล่าสะท้อนความคิดที่มีต่อพรรคการเมืองว่าเหมือนสินค้าอย่างหนึ่ง ดังนี้

"...ผมรู้ครับ ผลงานของผมมีไม่หลากหลายนักก็จริง แต่ผมก็ทำงานทุกชิ้นด้วยไฟสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ เป่เล่า! ผมไม่ได้จับคอนบูเมอร์ โปรดัคส์ ไม่ได้ถือสินค้าประเภทรถยนต์ บัตรเครดิต รองเท้า แชมพูสระผม ยิ่งไม่ได้จับงาน "เพื่อสังคม" หลายปีนี้ผมถือลูกคำเพียงรายเดียว เป็นพรรคการเมือง ผมจะบอกให้ ข่ายพรรคการเมืองก็ไม่ต่างจากการขายน้ำปลาหรือผ้าอนามัย ต้องมีรีเสิร์ช มีเทสต์ ต้องจับกลุ่มเป้าหมายให้ถูก เคียวนี่พรรคการเมืองไหน ๆ ก็ต้องใช้โฆษณาทั้งนั้น คุณเห็นป้ายหาเสียงสมัยนี้ใช่ไหม ถ่ายรูปในสตูดิโอ ไฟท์ติ้ง แต่งหน้าด้วยระบบดิจิทัล มีนักรการเมืองสมัยไหนที่คุณคิดว่าสมัยนี้บ้าง

"ผมเป็นนักเขียนคำโฆษณาครับ สิ่งที่ผมเขียนก็มีสื่อพิมพ์ทั้งหลายไปจนถึงคำปราศรัยของหัวหน้าพรรค เมื่อท่านได้เป็นนายกฯ แล้ว ผมก็กลายเป็นผู้เขียนคำปราศรัยต่าง ๆ ให้ท่าน ติดตามท่านไปที่ต่าง ๆ..."

สคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์ : 172

ตัวอย่างในเรื่องนี้ "ผม" ผู้เล่าเรื่อง นอกจากสะท้อนเป้าหมาย การทำงานของพรรคการเมืองแล้ว ยังได้บอกเล่าผู้ที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการทำงานด้วย ซึ่งเป็นการใช้กลวิธีนำเสนอความคิดทางการเมืองโดยใช้ความคิดของผู้เล่าเรื่องเป็นสื่อแสดงความคิด

ในเรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักรการเมือง ที่ผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นตัวละครหลักของเรื่องได้นำเหตุการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาแล้ว โดยมีลือตเตอร์เป็น

ประเด็นหลักมาแล้วตั้งแต่การได้มา เหตุการณ์หลังจากถูกล็อตเตอรี่ ที่มีนักรการเมืองมาแย่งกันซื้อต่อ จนถึงบทสรุปของเรื่อง เนื้อหาตอนหนึ่งของการเล่าได้สะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่มองคุณค่าของล็อตเตอรี่ว่ามีค่ามากกว่ามูลค่าจริง เพราะเป็นเหตุให้ผู้มาขอซื้อหมดอำนาจลงได้ ซึ่งปรากฏในความคิด คำพูดของตัวละครที่ว่า

"...ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ซื้อล็อตเตอรี่จากข้า ก็ในวันที่นัดกันนั้น ข้าเป็นผู้บอก ทั้งสองฝ่ายเองว่า ข้าขายล็อตเตอรี่ทั้งคู่ให้อีกฝ่ายหนึ่งไปแล้วเพราะได้ราคาดีกว่าผู้ใหญ่ทั้ง สองฝ่ายต่างไม่พอใจที่อีกฝ่ายซื้อห่วยดัดหน้าไป แต่ก็ไม่รู้จะทำอะไร นอกจากใช้หนังสือพิมพ์โจมตีอีกฝ่าย จนตกอำนาจไปด้วยกันทั้งคู่ นี่จึงผลประกาศล็อตเตอรี่ชุดที่พวกนั้นอยากซื้อ ข้ายังเก็บไว้เป็นที่ระลึกจนบัดนี้ หิ! หิ! ข้าว่ารางวัลของล็อตเตอรี่ชุดนี้สูงกว่ามูลค่าจริงของมันเสียอีกนะ ไซ้ใหม่ ไอ้หลานอ๋อ..."

ล็อตเตอรี่การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักรการเมือง : 188

การนำเสนอทัศนะเสียดสีพฤติกรรมของนักรการเมือง โดยใช้ตัวละครหลัก "ข้า" เป็นผู้เล่า เป็นวิธีการเสนอความคิดจากความรู้สึก เหตุการณ์ที่ผู้เล่าประสบมานำเสนอ เรื่องตลกขบขัน ซึ่งในขณะที่เล่าแม้จะมีการเอ่ยถึงตัวละครอีกฝ่ายว่า "ไอ้หลาน" หากพิจารณาอีกมุมหนึ่ง ก็อาจหมายถึง ผู้อ่าน ที่ผู้เขียนต้องการให้รับรู้เรื่องราวเหล่านี้ก็เป็นได้

ในเรื่องข้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว ผู้เขียนกำหนดให้ "ข้าพเจ้า" ตัวละครหลักในเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่อง นำเสนอทัศนะการซื้อตัวบุคคลเข้าฝ่ายก่อนการเลือกตั้ง ผู้เล่า "ข้าพเจ้า" จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม การตัดสินใจ และเป็นฝ่ายเดียวกับที่ผู้เขียนต้องการเสนอความคิด แต่ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ให้รายละเอียดในเรื่องเป็นช่วงๆ ไปด้วย เช่น

"...ไซ้ ร้อนจริง ข้าพเจ้าพิมพ์ขานพะยอมทอดสายตาไปทั่วท่าเรือ เหมงาน สิบกว่าตัวของเขากำลังรีบเร่งทำงาน บางตัวทำความสะอาดลานไม้ขนาดสามคูณสี่เมตรที่จะใช้เป็นแท่นดู "สินค้า" เสียงตะโกนโหวกเหวกสลับเสียงคำของหมาผู้คุมงาน"

เป็นภาพปกติของที่นี่ พลุกพล่าน สกปรก เต็มไปด้วยหมาหยาบคาย ผูกแมลงวันบินว่อน ข้าพเจ้าไม่ชอบที่นี่เลย แต่ทุก ๆ สองปีข้าพเจ้าจะต้องแวะมาที่นี่เสมอ ครั้งสุดท้ายที่มาเมื่อสองปีก่อน ข้าพเจ้าสัญญากับตัวเองว่าจะไม่มาใช้บริการที่นี่อีกแล้วแต่ข้าพเจ้าก็ต้องกลับมาอีกจนได้..."

ข้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว : 236

จะเห็นว่าในเรื่องนี้ผู้เล่า "ข้าพเจ้า" เป็นทั้งผู้เล่า ผู้ให้รายละเอียดในเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินไป และ เป็นทั้งผู้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์คือ มีส่วนร่วมในการตระเวนซื้อตัวผู้ที่ จะเข้ามาสู่ระบบการเมืองก่อนการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ในรวมเรื่องสั้นชุดนี้ยังปรากฏกลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้การเล่าเรื่องผ่านตัวละครหลักอีก 2 เรื่อง คือ เรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ ที่กำหนดให้ "ผม" เป็นผู้เล่าเรื่อง และมีส่วนร่วมเป็นตัวดำเนินเรื่องที่ สำคัญ และเรื่องแตรระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำนรต.เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง ได้ กำหนดให้ "ผม" ตัวละครหลักของเรื่องเป็นผู้เล่าเช่นกัน ซึ่งทั้ง 2 เรื่อง จะนำเสนอความคิด เสียตสีระหว่างอำนาจนักรการเมือง อำนาจปกครอง ความถูกต้องยุติธรรม และอำนาจเงิน ผ่านผู้เล่าที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในใจ

จึงกล่าวได้ว่า กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้การเล่าเรื่อง ที่กำหนดให้ ผู้เล่าเป็นตัวละครหลักในเรื่อง ส่วนใหญ่จะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ดิฉัน, ผม, ข้า, ข้าพเจ้า ในการ เล่า และพบว่ามีเรื่องสั้นชุดนี้ 6 เรื่องด้วยกันที่ใช้วิธีเสนอเรื่องความคิดทางการเมืองในแง่มุม ต่างๆ ซึ่งในบางเรื่องผู้เล่าจะใช้วิธีเล่าและนำเสนอความคิดจากเหตุการณ์ที่ตนถูกกระทำ บาง เรื่องเล่าจากประสบการณ์ที่ตนมีส่วนร่วม หรืออยู่เบื้องหลังความสำเร็จนั้น ๆ แต่ขณะเดียวกันผู้ เล่าที่อยู่ในสถานการณ์บางเรื่อง กลับอยู่ในสภาวะที่ต้องลำบากใจในสิ่งที่นำเสนอ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้เล่าเรื่องก็ถือเป็นส่วนหนึ่งในการถ่ายทอดทัศนะของผู้เขียนให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ

4.1.2 ผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครรอง

ตัวละครรอง นอกจากจะมีบทบาทเสริมหรือสนับสนุนให้ตัวละครหลัก มีความโดดเด่นในการดำเนินเรื่องแล้ว ตัวละครรองยังผู้ที่รับรู้เหตุการณ์ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นกับ ตัวละครหลัก และสามารถนำเรื่องนั้นๆ มาบอกเล่าราวให้เข้าใจเรื่องได้เช่นกัน ในรวมเรื่องสั้น ชุด "หลังอานบุรี" จะปรากฏการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้ตัวละครรองเพียงเรื่องเดียว คือ เรื่องเปลือยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์"นูด"เพื่อสังคม ที่ใช้ตัวละครรองจำนวนมากเป็นผู้ เล่าเหตุการณ์ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงมติเปลือยกลางสภา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...แม่ค้า

"สนุกมากค่า ตั้งแต่ดูถ่ายทอดมา ละครรัฐสภาชุดนี้สนุกที่สุด ไม่เคยรู้ว่าสนุกกว่ารายการละคร ตอนค่าเสียอีกค่า"

ประธานสภา

"ผมเกือบตกเก้าอี้ไปแล้วเมื่อไอ้หมอนั่นแก้ม้า หนอย! แก่ที่ไหนไม่แก่ ดันมาแก้ม้าในสภา นี่ไม่ใช่ ขาวธรรมดา มีการถ่ายทอดสดด้วย ตอนนี่เรื่องนี้เป็นข่าวใหญ่ ไปทั่วโลก นำชายหน้าม้ายละ ผมอายุ แทนเขาและสถาบันทรงเกียรติจริง ๆ เอ้อ! นี่ผมต้องแสดง สปริตลาออกจากตำแหน่งประธานสภา หรือเปล่า?"

เปลือยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ "นูด" เพื่อสังคม : 40-41

การเล่าเรื่องโดยใช้ตัวละครรองจำนวนมากเป็นผู้เล่าเรื่องนี้ นอกจากจะทำให้เรื่องน่าสนใจ ความคิด คำพูดที่เล่าถ่ายทอดออกมา ยังเป็นการแทรกความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ สะท้อนให้เห็นว่าแต่ละคนแต่ละฝ่ายย่อมมีความคิดไม่เหมือนกัน และโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในระบบการเมือง ย่อมเป็นที่สนใจของผู้อื่นอยู่แล้ว เช่นเดียวกับความวุ่นวายในสภาที่ปรากฏในเรื่องนี้

4.2 การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3

การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 นี้จะไม่ปรากฏว่าเป็นตัวละครใดในเรื่อง แต่ผู้เล่าจะเป็นผู้ที่รู้ความเป็นไปของตัวละคร รู้ว่าจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นกับตัวละครตั้งแต่ต้นจนจบ ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” วินทร์ เลียววาริณ ใช้การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 นำเสนอทัศนะทางการเมือง 2 ลักษณะ และปรากฏใน 2 เรื่องด้วยกัน คือ

4.2.1 ผู้เล่าเป็นผู้รู้แจ้งตลอดเรื่อง

วิธีนี้ผู้เล่าเรื่องจะแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ ตีความ และสามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ทั้งในในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของตัวละคร ทำให้เข้าใจความคิดความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งการเล่าแบบนี้จะไม่ปรากฏตัวผู้เล่า แต่จะสัมผัสตัวตนผู้เล่าได้จาก “เสียง” วิธีการนำเสนอความคิดโดยใช้การเล่าเรื่องแบบนี้มีปรากฏในเรื่อง **เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน** ตัวอย่างตอนหนึ่งในเรื่อง ผู้เล่าได้เล่าถึงความเปลี่ยนแปลงในกระทรวง ทุกด้านเพื่อสนองนโยบายใหม่ของผู้บริหาร ซึ่งผู้เล่าได้ให้รายละเอียดของเรื่องอย่างชัดเจน ดังนี้

ท่านรัฐมนตรีเดินผ่านห้องต่างๆ สวนทางกับข้าราชการหลายตัว ทุกตัว แต่งชุดหลังอานบุรีดั้งเดิมมาทำงานโดยพร้อมเพรียงกัน ท่านก้าวขึ้นชั้นสอง เสียงวิทยุเพลงฝรั่งถูกปิดลงทันทีโดยคืนใครบางตัว ในที่สุดท่านมาหยุดอยู่ที่หน้า ป้ายชื่อถูกเปลี่ยนเป็นภาษาหลังอานบุรีเรียบร้อยแล้ว ช่างว่องไวจริงท่านคิดในใจ เชื่อว่าเมื่อคืนหลายตัวคงไม่ได้หลับนอนเพื่อทำป้ายนี้ให้เสร็จทันเข้านี้ ก่อนท่านจะมาทำงานในวันนี้สอง

ครั้นถึงเวลา 08.30 น. ท่านเรียกหาปลัดกระทรวง ข้าราชการประจำเดินเข้ามาช้าๆ เหมือนเด็กเพิ่งหัดเดิน ผ้าโจงกระเบนรัดพุงใหญ่ทำให้ปลัดกระทรวงเกือบสะดุด ตัวเองล้มหลายครั้ง

เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน : 114

ตลอดทั้งเรื่อง **เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน** นี้จะไม่ปรากฏตัวผู้เล่าเรื่อง ผู้อ่านจะทราบเหตุการณ์ ความคิด เกี่ยวกับตัวละครที่ผู้เขียนนำเสนอได้จากผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นผู้ออกเล่า ขยายความในส่วนที่บทสนทนาไม่ได้กล่าวถึง รวมทั้งวิจารณ์ อธิบาย

ในสิ่งที่ตัวละครคิด และกระทำตลอดเรื่อง เพื่อสะท้อนให้เห็นเหตุการณ์และความคิดในกระบวน วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของรัฐมนตรีที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง

4.2.2 ผู้เล่าเป็นผู้รับรู้จำกัด

ผู้เล่าแบบนี้จะไม่ปรากฏตัวผู้เล่าเรื่องเช่นเดียวกับการเล่าแบบผู้รู้แจ้ง แต่จะ จำกัดกรอบความคิด ความรู้สึกหรือความเป็นไปของตัวละครน้อยลง กล่าวคือ จะนำเสนอ ความคิดโดยยึดตัวละครตัวเดียวเป็นหลัก กลวิธีนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้ผู้เล่าเรื่อง แบบรับรู้จัดนี้ มีปรากฏในเรื่อง 37-53-21: ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม ผู้เล่าจะรับรู้ ให้ความสำคัญทั้งความคิด พฤติกรรมกับตัวละครหลักในเรื่องเพียงผู้เดียว ผู้เล่าจะใช้สรรพนาม บุรุษที่ 3 เรียกตัวละครหลักว่า “เขา” ผู้พยายามจะนำเสนอโกชักรอกซึ่งเป็นสิ่งที่เขาคิด ประดิษฐ์ขึ้น แต่กลับไม่ผ่านความเห็นชอบจากกระทรวงไว้ตลอดเรื่อง เช่น

เขายืนอยู่กลางห้องส้วมของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ยืนสองขามานานกว่าสองชั่วโมงแล้ว ความคิดของเขาหมุนตัวเหมือนใบไม้ที่ถูกกระชากไปมาในวังน้ำวน... มาตรา 55 ประชากรทุกตัวมี สิทธิและเสรีภาพในการชี้เท่าเทียมกัน มาตรา 56 การละเมิดมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดชี้ เป็นการขัดต่อรัฐ ธรรมนูญ ผู้ฝ่าฝืนมีโทษตามกฎหมาย-ย....”

เขาทำอะไรไม่ได้ ช่างมัน เขาไม่อยากจำต่างหาก มองประตูซึ่งปิดอยู่ เขายากอยู่ตามลำพัง อีกสักครู่ก่อนกลับบ้าน.....”

37-53-21: ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม : 140

จากตัวอย่างทำให้เห็นว่า ผู้เล่าจะให้มุมมอง การกระทำ และ ความคิดของ ตัวละครเอกในการเล่าเรื่องโดยตลอด จึงทำให้เข้าใจตัวละครมากยิ่งขึ้น การนำเสนอทัศนะทาง การเมืองด้วยวิธีการเล่าเรื่องแบบนี้สะท้อนให้เห็นว่า นักการเมืองมีอำนาจในการอนุมัติ หากไม่ เห็นด้วยก็จะอ้างรัฐธรรมนูญ แต่ขณะเดียวกันก็แทรกความคิดเรื่องหลักกฎหมาย กับ การนำไป บริหารที่ไม่ตรงกัน กล่าวคือ ในกฎหมายระบุเรื่องสิทธิ เสรีภาพไว้มาก แต่เมื่อตัวละครคิดและ นำเสนอสิ่งใหม่ๆ กลับไม่ได้รับความเห็นชอบ

จึงกล่าวสรุปได้ว่า กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้การเล่าเรื่อง แบบบุรุษที่ 3 ที่พบในเรื่องสั้นชุดหลังอาณานิคม 2 แบบ คือ ผู้เล่าเป็นผู้รู้แจ้งตลอดเรื่อง เป็นวิธี เล่าโดยใช้ “เสียง” แม้ไม่ปรากฏตัวผู้เล่าเรื่อง แต่สามารถแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ ดีความ ความรู้สึกการกระทำของตัวละครได้ วิธีนี้ผู้เขียนได้นำเสนอทัศนะผ่านความคิด ความรู้สึก การวิจาร์ณตัวละครนั่นเอง และ แบบที่สองคือผู้เล่าเป็นผู้รับรู้จำกัดเฉพาะตัวละครตัวเดียว เป็น วิธีที่ผู้เล่าจำกัดกรอบการเล่าตลอดเรื่องจากเหตุการณ์ที่ตัวละครตัวหนึ่งๆ ได้ประสบมา การนำ เสนอทัศนะทางการเมือง ก็จะเสนอผ่านทางความคิด ความรู้สึก และความเป็นไปของตัวละคร

4.3 การเล่าเรื่องแบบประสม

เป็นการเล่าเรื่องโดยใช้หลายๆ วิธีรวมกัน เช่น ใช้ตัวละครหลัก ตัวละครรอง ใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 และใช้บทสนทนาประกอบการเล่าในเรื่องเดียวกัน เพื่อให้เหตุการณ์ และ เนื้อเรื่องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” วิธีการเล่าเรื่องแบบนี้พบใน 2 เรื่อง คือ เรื่อง เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม ที่ใช้ทั้งการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 ผู้รู้แจ้ง และ ใช้บทสนทนาในการเล่าเรื่อง สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อความไม่มีประสิทธิภาพในการกำหนดนโยบายของนักการเมือง เรื่อง 56,782,375,350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา ผู้เขียนใช้การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 ทั้งตัวละครหลัก (โฆษก) และตัวละครรอง (รัฐมนตรี 5 ตัว) เป็นผู้เล่าเรื่องผ่านบทสนทนา ซึ่งการทำความเข้าใจเรื่อง ต้องอาศัยองค์ประกอบโดยรวมในเนื้อหา และต้องติดตามเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ จึงจะเข้าใจและเห็นทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องความร่ำรวยของนักการเมือง ซึ่งได้มาจากการทุจริต ดังตัวอย่างที่เสนอผ่านการเล่าเรื่องด้วยบทสนทนาเป็นหลัก ดังนี้

“...รัฐมนตรีสมบัติ : “กระผมจะบอกให้ ตระกูลกระผมมีที่ดินเป็นพันๆ ไร่ แต่อยู่ที่อยู่ใจกลางเมือง กระผมขายที่ไม่ก็ปลงก็ได้แล้วเงินเท่านี้ ไซ้! กระผมจะโกงไปทำไม อายุก็ปุนนี้แล้ว กระผมอยากทำอะไรที่เป็นที่จดจำถึงลูกถึงหลานมากกว่า เรื่องโกงนะรี ถ้าจะโกงง่ายนิดเดียว เช่นแกร็กเดียวเท่านั้น”

โฆษก : “แต่ท่านไม่เซ็น”

รัฐมนตรีสมบัติ : “ไม่เซ็นไม่เอาใดๆ ทั้งสิ้น”

โฆษก : “เรื่องสกปรกท่านไม่ทำ.....”

56,782,375,350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา

จากตัวอย่าง ทำให้เห็นว่าวิธีการเล่าเรื่องแบบประสมนี้ แต่ละองค์ประกอบจะมีความสำคัญเท่าๆกันและสัมพันธ์กัน ซึ่งกลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้การเล่าเรื่องแบบนี้ ความคิดของผู้เขียนจะเสนอผ่านความคิด พฤติกรรม คำพูดของผู้เล่า และบทสนทนาในลักษณะล้อเลียน เสียดสีความร่ำรวยของนักการเมืองที่ได้จากการทุจริต

4.4 การเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์

การเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์ เป็นวิธีการเล่าเรื่องที่แตกต่างออกไปจากรูปแบบที่เคยกล่าวมา หรือเรียกได้ว่าเป็นการแหวกขนบเดิมของการเล่าเรื่องในเรื่องสั้น ผู้เขียนจะใช้เทคนิคพิเศษมาออกแบบประกอบการเล่าเรื่องให้น่าสนใจรวมทั้งกลวิธีการนำเสนอทัศนะล้อเลียน เสียดสีการเมืองที่ปรากฏในเรื่องแบบนี้ก็ไม่ชัดเจนผู้เล่าเรื่องเป็นใคร แต่จะเข้าใจความคิดได้จากเนื้อหาทั้งหมดที่ผู้เขียนนำเสนอ ซึ่งในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” วินทร์ เลียววาริณ ได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องลักษณะนี้ 2 เรื่องด้วยกัน คือเรื่อง หลังอาณานิคมสฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์อุป

ทานตลาดหลังอาบบุรี ผู้เล่าแบบผู้รู้ได้เสนอเรื่องเกี่ยวกับการซื้อขายตำแหน่งทางการเมืองออกมาในรูปของประกาศที่มีลักษณะคล้ายประกาศซื้อขายสินค้าเพื่อล้อเลียน เสียดลีการซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง ดังเช่น เมื่อแสดงทัศนะเรื่องการซื้อขายตำแหน่งสำคัญๆทางการเมือง ผู้เล่าใช้วิธีเล่าจากประกาศล้อมกรอบโฆษณา ดังนี้

เซ่งด่วน ตำแหน่งรัฐมนตรี
กระทรวงกระต๊ากแห่งชาติ
สัญญา 1 ปี ราคาต่อรองได้
สนใจติดต่อ e-mail
hungrydog@cx.co.la

สนใจซื้อ ตำแหน่งสส.
โดยไม่ต้องหาเสียง
ไม่จบปริญญาตรีด้วย
ติดต่อ e-mail
bigshot@lagaan.com

ขายด่วน
ตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี
ราคาถูก พร้อมสัว่มประจำตำแหน่ง
เจ้าของร่อนเงิน อยากจะเออร์ลิ รีไทร์
โทร. 0 2333-1564

หลังอาบคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์ อุปทาน ตลาดหลังอาบบุรี : 132

ในเรื่องความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อการเมืองหลังอาบบุรี ได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องโดยใช้ตัวละครหลายๆตัวในเรื่องเป็นผู้เล่าแต่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าเป็นใคร ด้วยการตั้งเป็นกระต๊ากหน้าถ้อยคำของนักการเมือง เพื่อเสนอความคิดล้อเลียน เสียดลีความต้องการ ความคิด หรือการกระทำจริง ๆ ของนักการเมือง ยกตัวอย่างสัญญาหรือนโยบายที่เสนอต่อประชาชนได้เสนอความคิดที่แท้จริงของนักการเมืองไว้ที่คำกระต๊ากๆ ดันบรรทัด ว่า

...สา มัญชนอย่างเราๆ ถ้าตาไม่บอดก็คงเห็น
บาน เบอะเลยหนี่สินที่รัฐบาลเก่าสร้างไว้
ไว้ ใจเถอะครับ ผมนายสามัญตัวนี้จะไม่ทำให้ท่านผิดหวัง สาบานได้
ก่อน อื่นอย่าลืมนไปเลือกผมและพรรคของผมนะครับ.....
...สัญญา ที่ผมมอบให้พ่อแม่พี่น้องไม่เคยลืมน
มัน เป็นสัญญาประชาคม สลักไว้ในใจเรา
ไป นอนหลับให้สบายเถอะครับ เชื่อนายสามัญตัวนี้เถอะครับ
ก่อน พระอาทิตย์ขึ้นเราคงได้รัฐบาลใหม่ที่ดีกว่าเก่า.....

ความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อการเมืองหลังอาบบุรี : 209, 211

กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยการเล่าเรื่องแบบนี้แม้จะไม่ปรากฏตัวผู้เล่าชัดเจน แต่ความคิดของผู้เขียนที่เสียดสีนักการเมือง จะปรากฏที่คำกระทำทุกๆวรรคนั่นเอง

จึงกล่าวได้ว่า การนำเสนอความคิดผ่านการเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์นี้จะไม่เน้นความสำคัญที่ผู้เล่า แต่เน้นการสื่อเรื่องราว ความคิดในเรื่องนั้นๆ เป็นสำคัญ โดยในรวมเรื่องสั้นชุดหลังอาณานิคมพบการเล่าลักษณะนี้ 2 รูปแบบที่ชัดเจน คือ ใช้รูปแบบประกาศซื้อขายสินค้ามาประกอบการเล่า และ เสนอทัศนะเสียดสีการซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง กับวิธีนำกระทำในบทประพันธ์แบบเดิมมาประกอบการเล่า และแฝงความคิดหลักเสียดสีนักการเมืองไว้ที่คำกระทำในทุกๆ วรรค

เป็นที่น่าสังเกตว่าในเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” แม้จะใช้การเล่าเรื่องแบบใช้นับเดิมคือ ใช้ผู้เล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 บุรุษที่ 3 หรือแบบประสม แต่ก็มักพบว่า มีการแทรกกลวิธีการเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์เข้าไปด้วยเสมอ ดังนี้

เรื่อง 52,782,375,350. 55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา เรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม และ เรื่องโปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ) นอกจากจะใช้วิธีการเล่าแบบประสมแล้ว ยังนำรูปแบบของบทละครมาประกอบการเล่าเรื่อง และ ใช้การขีดฆ่าให้ดูเหมือนเป็นการถูกเซ็นเซอร์ออกไป

เรื่องเปลือยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ ‘หูด’ เพื่อสังคม ใช้วิธีกำหนดวันที่เพื่อลำดับเหตุการณ์มาประกอบการเล่าเรื่อง

เรื่องแตรระเบิดขวด : ว่าด้วยแหวนรันทมนต.เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากการนำเสนอทัศนะโดยใช้ผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 1 แล้ว ยังได้นำตัวเลขมาลำดับเหตุการณ์ที่เล่าก่อนหลังอีกด้วย

เรื่องเกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ทำน นอกจากการเล่าโดยใช้บุรุษที่ 3 แบบผู้รู้แจ้งตลอดเรื่องและ ผู้เขียนใช้เทคนิคการแบ่งเนื้อหาเป็นตอนๆ พร้อมทั้งตั้งชื่อตอนตามประเด็นสำคัญในช่วงนั้นๆด้วย

เรื่อง 37°- 53°-21° : ว่าด้วยการชัษถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม ใช้ผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 3 แบบรู้จำกัด พร้อมทั้งใช้วิธีตีกรอบแต่ละเหตุการณ์ทับซ้อนกันระหว่างเล่าเรื่อง

เรื่องมาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรมแมนซ์การเมือง นอกจากจะใช้บุรุษที่ 1 ที่เป็นตัวละครหลักเล่าเรื่องแล้ว ยังใช้ตัวเลขแบ่งเหตุการณ์ในเรื่องเป็นช่วงๆ อีกด้วย

เรื่องสคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอาณานิคมสัมพันธ์ ใช้ผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 1 ซึ่งเป็นตัวละครหลักในเรื่องนำเสนอเนื้อหา ความคิดสลับกับข้อความแบบประกาศ โปสเตอร์ สปอตวิทยุสคริปต์คำปราศรัย

เรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง ใช้วิธีซ้ำคำขึ้นต้นย่อหน้าทุกๆ ย่อหน้าเหมือนกัน คือ “ไอ้หลานแอ้ย” ประกอบการเล่าเรื่องโดยใช้บุรุษที่ 1 ตลอดทั้งเรื่อง

เรื่องเอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาธิปไตย เป็นการเล่าเรื่องแบบประสม และใช้วิธีเล่าสลับเหตุการณ์ระหว่างอดีต กับ ปัจจุบันโดยใช้คำว่า วันนี้ วันนั้นบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เรื่องข้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว ใช้การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 นำเสนอเนื้อหา ทศณะ และ ใช้วิธีกำหนดคำสำคัญซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการซื้อตำแหน่งทางการเมืองกล่าวนำก่อนการเล่าเรื่องในแต่ละช่วง

ดังนั้นเมื่อศึกษากลวิธีนำเสนอการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้การเล่าเรื่องในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” ของวินทร์ เลียววาริณ พบว่ามีการใช้กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้การเล่าเรื่อง ดังนี้ กลวิธีการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 หากผู้เล่าเป็นตัวละครหลัก จะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ดิฉัน, ผม, ข้า, ข้าพเจ้า ในการเล่า มี 6 เรื่องด้วยกันที่ใช้วิธีนี้ ซึ่งในการเสนอความคิดบางเรื่องผู้เล่าจะใช้วิธีเล่าและนำเสนอความคิดจากเหตุการณ์ที่ตนถูกกระทำ บางเรื่องเล่าจากประสบการณ์ที่ตนมีส่วนร่วม บางเรื่องเล่าจากสถานการณ์ที่ตัวละครกำลังเผชิญ ส่วนผู้เล่าที่ ตัวละครรอง จะใช้ตัวละครจำนวนมากเป็นผู้เล่าเรื่องนี้ ทำให้เรื่องน่าสนใจ ความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อจะแทรกอยู่กับ ความคิด คำพูด และเหตุการณ์ในเรื่อง กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยการเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 ที่พบในเรื่องสั้นชุดหลังอานบุรีมี 2 แบบ คือ ผู้เล่าเป็นผู้รู้แจ้งตลอดเรื่อง เป็นวิธีเล่าโดยใช้ “เสียง” ไม่ปรากฏตัวผู้เล่าเรื่อง ผู้เขียนจะเสนอทัศนะผ่านทางความคิด ความรู้สึก การวิจารณ์ตัวละครของผู้เล่านั่นเอง และ แบบที่สองคือผู้เล่าเรื่องเป็นผู้รู้จำกัดเฉพาะตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง เป็นวิธีที่ผู้เล่าจำกัดกรอบการเล่าเฉพาะตัวละครตัวเดียวตลอดเรื่อง และการนำเสนอทัศนะทางการเมือง ก็จะเสนอผ่านทางความคิด ความรู้สึก และความเป็นไปของตัวละคร กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองด้วยการเล่าแบบประสม ผู้เขียนจะนำเสนอความคิดผ่านทางความคิด ความรู้สึกของตัวละคร พฤติกรรม คำพูดหรือบทสนทนาของตัวละคร กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้การเล่าเรื่องแบบสุดท้ายคือการเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์ จะไม่เน้นความสำคัญที่ผู้เล่า แต่เน้นที่ความคิดในเรื่องนั้นๆ เป็นสำคัญ โดยในรวมเรื่องสั้นชุดหลังอานบุรีพบการเล่าลักษณะนี้ 2 รูปแบบที่ ชัดเจน คือ ใช้รูปแบบประกาศซื้อขายสินค้ามาประกอบการเล่า และ เสนอทัศนะเสียดสีการซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง กับวิธีนำกระทู้ในทปวพ.แบบเดิมมาประกอบการเล่า และแฝงความคิดหลักเสียดสีนักการเมืองไว้ที่คำกระทู้ในทุกๆวรรค นอกจากนั้นยังพบกลวิธีการเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์ปะปนอยู่แทบทุกเรื่องในรวมเรื่องสั้นชุดนี้

5. กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ตัวละคร และ บทสนทนา

ตัวละครและบทสนทนาจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ควบคู่กันในนวนิยาย และเรื่องสั้น ตัวละครจะเป็นผู้แสดงบทบาท พฤติกรรมตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโครงเรื่อง ทำให้เรื่องดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง แก่นเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวละครในเรื่องไม่จำเป็นต้องเป็นมนุษย์เสมอไป อาจจะเป็นสัตว์ อมมนุษย์ ธรรมชาติ สิ่งของที่ไม่มีชีวิตก็ได้ ส่วนบทสนทนาจะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านรู้จัก เข้าใจตัวละครทั้งในด้านบุคลิกลักษณะนิสัย อารมณ์ ความรู้สึก ทัศนะของตัวละคร บทสนทนายังมีส่วนสำคัญในการเสนอสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ขนบธรรมเนียมประเพณี และ วัฒนธรรม

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” วินทร์ เลียววาริณ ใช้สุนัขพันธุ์หลังอานเป็นตัวละครดำเนินเรื่องทั้งหมด แต่กำหนดให้มีความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม คำพูด บทบาทและสถานภาพทางสังคมเหมือนมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมการเมืองซึ่งผู้เขียนมุ่งเสนอความคิดทางด้านนี้เป็นหลัก จึงทำให้ตัวละคร และ บทสนทนาเป็นทั้งตัวดำเนินเรื่อง และเป็นเครื่องมือที่ผู้เขียนใช้แสดงทัศนะล้อเลียน เสียดสีการเมืองไว้อย่างน่าสนใจ ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมของตัวละครบางส่วนจะแสดงออกโดยอาศัยบทสนทนา ผู้วิจัยจึงใช้วิธีวิเคราะห์บทสนทนาไปพร้อมๆ กับการวิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองที่นำเสนอผ่าน พฤติกรรม ความคิด และ คำพูดของตัวละคร ดังต่อไปนี้

5.1 ทัศนะที่เสนอผ่านพฤติกรรมทางกายของตัวละคร

พฤติกรรมตัวละครนอกจากจะบ่งบอกลักษณะนิสัย และ ความคิดของตัวละครแล้ว ยังเป็นสื่อแสดงทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อพฤติกรรม ความคิดของผู้ที่ต้องการจะนำเสนอให้ผู้อ่านได้รับรู้อีกด้วย ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” พฤติกรรมที่ตัวละครสุนัขแสดงออกมานอกจากจะสร้างความขบขันแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อพฤติกรรมของนักการเมือง ดังปรากฏในแต่ละเรื่อง ดังนี้

เรื่องเปลือยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ ‘หูด’ เพื่อสังคม การแก้ผ้าของสมาชิกสภาผู้แทน “คมกล้า” การประณามและคำยกย่องจากเพื่อนนักการเมือง สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการล้อเลียนพฤติกรรมของนักการเมืองที่ไม่มีจุดยืนของตนเอง ขาดอุดมการณ์ทั้งตัวผู้แสดงพฤติกรรมออกมา และ นักการเมืองตัวอื่นๆ

เรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ พฤติกรรมการแสดงออกของตัวละคร “จำโฮ้ง” ผู้มีอุดมการณ์แน่วแน่ในการปฏิบัติหน้าที่ พิทักษ์ความถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ยอมให้อำนาจทางการเมืองแทรกแซงได้ แต่ในที่สุดก็ต้องถูกโยกย้ายไปรับราชการที่อื่น และพฤติกรรมการก่อวินาศกรรมของแก๊งกะโหลกหมาแดงที่มีนักการเมืองอยู่เบื้องหลัง แต่

ท้ายสุดท้ายก็ต้องถูกจับ สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่ต้องการเสียดสีความไม่ยุติธรรมให้เห็นว่า ผู้ที่ซื้อสัตย์ มีอุดมการณ์ในการทำงานอย่างแท้จริง แต่ขัดผลประโยชน์หรือไม่เป็นฝ่ายเดียวกับนักรบเมือง ย่อมถูกกำจัดไป ส่วนการกระทำของแก๊งกะโหลกหมาแดงผู้เขียนสื่อให้เห็นว่า การกำจัดผู้มีอิทธิพลที่มีนักรบเมืองอยู่เบื้องหลัง บางครั้งต้องแสดงพฤติกรรมเหมือนผู้มีอิทธิพลทำจึงจะจับตัวมาลงโทษได้

เรื่องแตรระเบิดขวด : ว่าด้วยแหวนรบทำนรต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่รัฐมนตรีสร้างสถานการณ์ลอบวางระเบิดบ้านตัวเอง และ ยังให้สินบนตำรวจเพื่อช่วยปกปิดสิ่งที่ได้กระทำลงไป สะท้อนทัศนะของผู้เขียนว่า นักการเมืองสามารถทำได้ทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตน และ กันตนเองจากความผิด

เรื่องซื้อปึงการเมือง : ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว การตระเวนซื้อกลุ่มบุคคล เพื่อเข้าสู่ระบบการเมืองของกลุ่มตัวละครในเรื่อง สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อพฤติกรรมการซื้อขายตัวนักรบเมือง ว่าสามารถทำได้เหมือนสินค้าชนิดหนึ่ง

เรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม และ เรื่องโปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ) การนอนหลับ ความต้องการเครื่องดื่มมีนเมา ไม่พึงหรือร่วมประชุมอย่างจริงจังของที่ปรึกษาในเรื่อง ดังตัวอย่างว่า

“เบียร์ไม่มีหรือ?” ที่ปรึกษาหมายเลข 3 ผู้อาวุโสตัวหนึ่งกระซิบถามเขา
“ท่านนายกฯสั่งห้ามของมีนเมาทุกชนิดตอนประชุมขอรับได้เท้า”เขากระซิบตอบนอบน้อม
“ผมขอสักแก้วเถอะผมไม่บอกใครหรอกนะ”(น.69)

.....
ที่ปรึกษา 1919 (จั่วเจีย เฟิงตั้น) : “ตกลงว่าไง จะส่งตั้นไปเก็บเจ้านักรบเงินนี้ไหม?”

ที่ปรึกษา 1879 : “สรุปว่าไม่ครับ”

(ที่ปรึกษา 1919 : ก้มนอนต่อไป) (น.69)

โปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ :69,88

พฤติกรรมของตัวละครและบทสนทนาข้างต้น สะท้อนความคิดของผู้เขียนต่อความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของนักรบเมืองในการร่วมประชุมตามบทบาทที่ได้รับ

เรื่องเกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน พฤติกรรมการเปลี่ยนเครื่อง แต่งกาย อาหาร ภาษาของตัวละครในเรื่อง เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐมนตรีตัวหนึ่งที่ต้องการเปลี่ยนวัฒนธรรมของหลังอานบุรีให้เป็นแบบอนุรักษนิยม ดังตัวอย่างที่ผู้เขียนบรรยายไว้ว่า

รัฐมนตรีเดินผ่านห้องต่างๆ สวนทางกับข้าราชการหลายตัว ทุกตัวแต่งชุดหลังอานดั้งเดิมมาทำงานโดยพร้อมเพรียงกัน ท่านก้าวขึ้นชั้นสอง เสียงวิทยุเพลงฝรั่งถูกปิดลงทันใดด้วยดินโครบาง คนในที่สุดท่านมาหยุดที่หน้าห้อง ป้ายชื่อถูกเปลี่ยนเป็นภาษาหลังอานบุรีเรียบร้อยแล้ว.....

เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน :114

ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมข้างต้น และพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกตลอดทั้งเรื่อง สะท้อนทัศนะเสียดสีนโยบายการทำงานของนักการเมืองที่ไม่ได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นเพียงการทำตามคำสั่งเพื่อเอาใจนักการเมืองระดับสูงเท่านั้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมด การนำเสนอทัศนะทางการเมืองผ่านพฤติกรรมตัวละครที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” สรุปได้ว่า ผู้เขียนใช้พฤติกรรมตัวละครในเรื่องเป็นสื่อล้อเลียน เสียดสี และ นำเสนอทัศนะทางการเมืองโดยเฉพาะทัศนะที่มีต่อนักการเมือง ได้เสนอผ่านตัวละครด้วยความคิดในด้านลบทั้งสิ้น อาทิ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสภา การใช้อำนาจการซื้อขายตำแหน่ง ฯลฯ

5.2 ทัศนะที่เสนอผ่านความคิดของตัวละคร

ในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอานบุรี” กลวิธีนำเสนอทัศนะของผู้เขียนผ่านความคิดของตัวละคร ผู้เขียนจะผูกเรื่องโดยสร้างสถานการณ์ให้ตัวละครเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมือง ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ เหตุการณ์นั้นๆ ซึ่งความคิดของตัวละครที่แสดงทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุดนี้ มีดังต่อไปนี้

เรื่องแตรระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบท่าน รมต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลงความคิดของตัวละครตำรวจเมื่อทราบความจริงแล้วว่า รัฐมนตรีเจ้าของบ้านซึ่งเคยเป็นเพื่อนกับตนเองเป็นผู้วางระเบิดบ้านตนเองด้วยเหตุผลทางการเมือง และกำลังให้สินบนเพื่อไม่ให้นำความจริงเรื่องนี้ไปเปิดเผยโดยรู้ว่าแม้ว่าเรื่องไปรายงานผู้บังคับบัญชา เรื่องก็ต้องถูกรายงานกลับมาสู่รัฐมนตรีตัวก่อเหตุเพราะเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ในเรื่องแม้ความคิดของตัวละครจะตกอยู่ในสภาวะจำยอม แต่ในตอนท้ายเรื่องตัวละครก็ตัดสินใจคิดของตนเอง ด้วยการเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้อง คือ นำเงินที่ได้ไปให้ขอทาน แล้วเดินข้ามไปฝั่งหนังสือพิมพ์ เป็นนัยให้เข้าใจว่าตัวละครตัดสินใจนำความผิดของรัฐมนตรีไปเปิดเผย

สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการสื่อผ่านความคิดของตัวละครว่า นักการเมืองไม่สามารถใช้อำนาจของตนปกปิดความผิดได้เสมอไป

เรื่อง 37° - 53° - 21° : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม ความคิดของตัวละครหลังจากถูกกระทรวงวัฒนธรรมไม่อนุญาตให้สร้างชักโครกขึ้นใช้แทนส้วมแบบเดิม และเกิดความคิดใหม่เมื่อค้นพบว่าเขาจะประดิษฐ์ช้อน ส้อมขึ้นใช้

สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่มีต่ออำนาจการเมืองว่า แม้จะควบคุมบางอย่างได้ แต่ก็ไม่ใช่ทั้งหมด เช่นที่ตัวละครนำประดิษฐ์ไม่หยุดคิดทำสิ่งใหม่ๆ แม้ว่าชักโครกที่ประดิษฐ์ขึ้นก่อนหน้านี้ไม่ได้รับอนุมัติจากฝ่ายการเมืองแล้วก็ตาม

เรื่อง แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ ความคิดของตัวละครซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่องด้วยได้เสนอความเห็นต่อเพื่อนที่เข้าสู่ระบบการเมือง ว่า

ผมมองหน้าเสธ. เจียบๆ น้อยตัวจะรู้ว่าเขากับผมเรียนชั้นเดียวกันในโรงเรียนตำรวจ แต่เขากำหนดในอาชีพเร็วกว่าใครๆ ในห้องด้วยสายตาที่มองการณ์ไกล เขาใช้การเมืองให้เป็นประโยชน์อย่างชัดเจน เราเห็นเขาขลุ่ยกับพรรคการเมืองพรรคหนึ่งเสมอ ร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ไม่มีใครสนใจแล้ววันหนึ่งเขาก็กลายเป็นผู้บังคับบัญชาของเรา..... "

แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ : 55

ความคิดของตัวละครข้างต้น สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มองผู้เข้าสู่ระบบการเมืองว่าเข้ามาเพื่อต้องการใช้ตำแหน่ง อำนาจ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และความก้าวหน้าให้กับตนเอง

เรื่องความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อการเมืองหลังอาณานิคม ความคิดที่ปรากฏในคำ "กระทุ้ง" ทุกๆ บรรทัด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"สัญญา	ที่ผมให้ประชาชนยังไม่ลืม แม้ผ่านมารวมสองปีแล้ว
มัน	เป็นปัญหาเศรษฐกิจที่เกินวิสัย ไม่ใช่เพราะเราบริหารไม่เป็น
ไป	กลับบ้านไปนอนเถอะครับ พรุ่งนี้เรามีคำตอบ
ก่อน	อื่นขอเวลาเราอีกหน่อย".....

เรื่องความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกงล้อการเมืองหลังอาณานิคม:213

จะเห็นได้ว่า คำพูดที่นำเสนอแบบไม่เจาะจงตัวละครในเรื่อง ที่ปรากฏในคำ"กระทุ้ง" สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่ต้องการสื่อถึงความคิด ความต้องการ การกระทำที่แท้จริงของนักการเมือง

นอกจากนี้ในเรื่อง ชี้อุปบึงการเมือง :ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว ก็เป็นอีกเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอเกี่ยวกับแหล่งหรือสถานที่ โอกาส การดู และ การเลือกซื้อตัวบุคคลเข้าพรรคก่อนการเลือกตั้งผ่านความคิดของตัวละครเอกในเรื่อง สะท้อนให้เห็นกงล้อในระบบการเมืองที่ซ้ำซากไม่เปลี่ยนแปลง

สำหรับกลวิธีเสนอทัศนะทางการเมืองโดยใช้ความคิดของตัวละคร สรุปได้ว่า ผู้เขียนจะกำหนดสถานภาพ สร้างเหตุการณ์ ที่ทำตัวละครต้องมีส่วนร่วมตัดสินใจ ประเมินค่าเรื่องนั้น ๆ แล้วแทรกทัศนะของตนในความคิดของตัวละคร ซึ่งทัศนะที่นำเสนอจะมีทั้งส่วนที่สื่อออกมาโดยตรงจากตัวละครที่ปรากฏตัวอยู่ในเรื่อง ที่ส่วนใหญ่จะเป็นความคิดเกี่ยวกับนัยการเมืองและระบบการเมือง กับความคิดที่สื่อออกมาจากตัวละครที่ไม่เจาะจงลงไปว่าเป็นความคิดที่เสนอออกมาจากตัวละครตัวใด แต่ก็สะท้อนความคิดออกมาได้อย่างชัดเจน

5.3 ทัศนะที่เสนอผ่านคำพูดและบทสนทนาของตัวละคร

คำพูดของตัวละคร เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ในการนำเสนอทัศนะทางการเมือง ซึ่งพบมากที่สุดในการนำเสนอทัศนะโดยใช้ตัวละครในเรื่องสั้นชุด"หลังอาณานิคม" ผู้เขียนจะแทรกความคิดของตนผ่านคำพูดของตัวละครที่กำหนดขึ้น ดังปรากฏในแต่ละเรื่อง ต่อไปนี้

เรื่อง 52,782,375,350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา คำพูดที่รัฐมนตรีทั้ง 5 ตัว ตอบ อธิบายที่มาของทรัพย์สิน ระหว่างการในสัมภาษณ์รายการโทรทัศน์ ผู้เขียนได้แทรกทัศนะล้อเลียน เสียดสีนัยการเมืองว่า ไม่ยอมรับในว่าสิ่งที่ได้มาเป็นการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงที่ดินทำ และพยายามใช้คำพูดให้เหตุผลเพื่อหลีกเลี่ยงความผิด แม้คำพูดเหตุผลนั้นจะดูไร้สาระก็ตาม ดังตัวอย่างที่ว่า

โฆษก : “ท่านเคยคิดมั๊ยครับว่า ประชาชนจะสงสัยล้มล้มใน....”

รัฐมนตรีสินทวี : “ช่างศิระมะมันปะไร ผมทำงานอย่างถูกกฎหมายทุกประการ สังคมเรามีพวกที่อิจฉาตาอ่อนแออะ ทำไถ่ได้ นี่เป็นโลกของการอิจฉาริษยา เห็นตัวอื่นดีกว่าตัวเองไม่ได้”

โฆษก : “แต่ท่านครับ ทำไมท่านถึงรวยได้ขนาดนี้ เพราะลำพังเงินเดือนรัฐมนตรีอย่างเดียวไม่น่าจะสร้างตัวได้ขนาดนี้”

รัฐมนตรีสินทวี : “ใครจะอดทนทำงานประจำอย่างเดียวเล่าคุณ! ผมทำทุกอย่าง งานเล็กงานใหญ่ อาศัยที่วางแผนเก่ง รู้จักสู้มาก”

โฆษก : “มีบางตัวว่าท่านคลุกคลีกับ.....หลายตัว แล้ว....”

รัฐมนตรีสินทวี : “เหลวไหลทั้งเพ ไอ้คนที่เขียนข่าวแบบนั้นเป็นพวกคนทั้งนั้น เป็นนัยการเมืองก็ต้องมีเพื่อนฝูงมากๆซิ หมม! ไอ้การไป..... แปลว่าเราต้องทุจริตด้วยหรือ”

52,782,375,350.55 อัฐ : ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา : 32

เรื่องเปลี่ยยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ ‘นูด’ เพื่อสังคม คำพูดของตัวละครที่ต่างวิพากษ์ วิจารณ์การกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนกล้า สะท้อนทัศนะของผู้เขียนที่มีต่อการเมืองว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในความสนใจของสังคม การแสดงความคิดเห็น ประเมินค่าต่อสิ่งที่รับรู้ของแต่ละฝ่ายย่อมแตกต่างกัน ซึ่งบางคำพูด ความเข้าใจอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เช่นที่ช่วงแรกทุกฝ่ายประณามสิ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนกล้าทำ แต่ตอนท้ายกลับชื่นชม ดังนี้

“คุณก็รู้ การคุมลูกน้องเป็นร้อยๆ นี่มันยากกว่าจับเห็บไล่กระด้าง สรุปลือหนึ่ง ต่อไปเราจะเลือกใช้เครื่องคิดเลขรุ่นนี้แล้ว สอง พรรคมีมติให้เขากลับมาเป็นลูกพรรคอีกครั้ง”

เปลี่ยยปาร์ลิเมนต์ : ว่าด้วยโพลล์ ‘นูด’ เพื่อสังคม : 46

เรื่องแก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ คำพูดที่ตัวละครกล่าวถึงแก๊งกะโหลกหมาแดง และ รัฐมนตรีในเรื่องสะท้อนทัศนะความคิดความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับกลุ่มอำนาจว่า นักการเมืองจะว่าจ้างบุคคลกลุ่มนี้ไว้ทำร้ายคู่แข่งทางการเมืองในช่วงเลือกตั้ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แก๊งกะโหลกหมาแดง แก๊งของนายกว้าง คุณก็น่าจะรู้ พวกนี้เป็นอำนาจที่นักการเมืองกลุ่มหนึ่งเลี้ยงเอาไว้ก่อวุ่นวายช่วงเลือกตั้ง พอหมดหน้าเลือกตั้งก็ว่างงาน หันมาก่อวุ่นวายไปทั่วเมือง พันสิบล้านบาท ทำลายข้าวของ ซ้ำไม่เป็นที่เป็นทาง ไปที่ไหนก็ชอบทำสัญลักษณ์กะโหลกสีแดงกับก้อนซีทิงไว้เป็นที่ระลึก.....”

แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกว้างนอกทำเนียบ : 52

เรื่องเวิร์กช็อปแห่งชาติ:ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม สิ่งที่ตัวละครสนทนากันในเรื่อง สะท้อนให้เห็นทัศนะล้อเลียนความคิด การวางแผนแก้ปัญหาของนักการเมืองที่เลื่อนลอยไร้สาระ ไม่สามารถนำไปแก้ปัญหาบ้านเมืองได้จริง ดังตัวอย่างในเนื้อความที่ว่า

ที่ปรึกษา 457 : “เป็นอันว่าเราเสนอให้รื้อฟื้นคำสาบานกลับมาใช้”

ที่ปรึกษา 954 : “งั้นเรามาร่างคำสาบานกัน”

ที่ปรึกษา 457 : “ต้องให้แรงและศักดิ์สิทธิ์”

ที่ปรึกษา 556 : “ฟ้าผ่าดีมั๊ย?”

ที่ปรึกษา 999 : “ไม่ตรงประเด็น ถ้าตัวโกงกินถูกย้ายฟ้าผ่า ก็ไม่ได้แก้ปัญหาอะไร”

ที่ปรึกษา 556 : “ผมหมายถึงฟ้าผ่าตาย”

ที่ปรึกษา 999 : “อา! โอ! ขอโทษ ผมฟังผิดอีกแล้ว

ที่ปรึกษา 545 : “ฟ้าผ่าตาย อิม! เซยนะผมว่า เก่าไปแล้ว ผมว่าไม่เหมาะ เพราะโอกาสที่ใครตัวหนึ่งในโลกนี้ถูกฟ้าผ่าตายมีเพียงแค่ 1.0546 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ข้านี้ผมรู้ ผมเคยเรียนวิทยาศาสตร์มาก่อน.....ผมจึงคิดว่าคำสาบานที่เราจะสร้างขึ้นน่าจะแรงกว่านี้”

เวิร์กช็อปแห่งชาติ : ว่าด้วยการทำนโยบายให้เป็นรูปธรรม : 83

เรื่องแต่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำนรต.เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง คำพูด การสนทนากันระหว่างรัฐมนตรีกับตำรวจในเรื่อง สื่อให้เห็นถึงการพยายามใช้อำนาจ อิทธิพลทางการเมืองแทรกแซงอำนาจการปกครอง เนื่องจากไม่ต้องการให้ตนเองเสียหาย แม้ว่าสิ่งที่ทำจะผิดก็ตาม ดังบทสนทนาต่อไปนี้

“ผมจะรายงานเรื่องนี้ให้ผู้บัญชาการ”

เขาหัวเราะเสียงดัง “เขาก็จะรายงานเรื่องนี้ให้ผม แล้วนี่ผมจะทำยังไงดี?”

“เป็นการตัดสินใจที่ยากเอาการนะผมว่า” ผมเอ่ยพลางกระดกเหล้าที่เหลือลงคอ “ไม่ยากหรอก”

เขายัดธนบัตรปึกหนึ่งใส่กระเป๋าของผม “เก็บไว้เป็นค่าขนม”

เขาทำท่าพูดอะไร แต่ก็เงียบ

แล้วผมก็ไปจากสถานทีนั้น.....”

แต่ระเบิดขวด : ว่าด้วยแนวรบทำนรต. เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง : 104

เรื่องเกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ทำน คำพูดของตัวละครที่ใช้ภาษาต่างประเทศปนภาษาไทย การยอมรับในสิ่งที่รัฐมนตรีประจำกระทรวงเสนอ ผู้เขียนได้สื่อความคิดล้อเลียนลักษณะการพูดของนักการเมืองที่นิยมใช้คำศัพท์ภาษาอื่นมาประกอบการพูดให้ดู น่าเชื่อถือ ซึ่งแท้จริงแล้วไม่ได้รู้จริง ส่วนการยอมรับในสิ่งที่รัฐมนตรีประจำกระทรวงเสนอ ก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้อยู่ได้บังคับบัญชาในระบบการเมืองจะคล้อยตามผู้นำที่เหนือกว่าแม้ว่าสิ่งนั้นจะไม่เห็นด้วยก็ตาม ดังตัวอย่างบทสนทนาระหว่างรัฐมนตรีกับนักการเมืองตัวหนึ่งว่า

“ผมติดใจกับคำพูดของคุณอีกอย่างมากกว่า นานมาแล้วที่หลังอานบุรีไม่มีใครบัญญัติศัพท์หลังอานบุรีใหม่ๆ เรามักใช้ทับศัพท์ตามภาษาค็อกเกอร์ไปเลย โดยไม่คิดว่ามันทำให้เราต้องเป็นทาสวัฒนธรรมไปอย่างง่ายดาย”

“ท่านพูดถูกต้องขอรับ”

“ผมว่าเราควรทำหน้าที่นี้ ถือเป็นประโยชน์แก่ชาติ”

“ความคิดเยี่ยมมากขอรับ”

“เรียกโครงการนี้ว่า ศัพท์หลังอานเพื่อสรรพหลังอาน”

“ความคิดเยี่ยมมากขอรับ”

“คุณคิดว่าใครควรเป็นผู้รับผิดชอบงานนี้”

“ความคิดเยี่ยงมากขอรับ”

“ผมถามว่าใครควรเป็นผู้รับผิดชอบงานนี้”

เกรย์ฮาวด์โกโฮม : ว่าด้วย Policy ท่าน : 115

เรื่อง 37°-53°-21°:ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม ข้ออ้างในกฎหมาย ที่นักรการเมืองอ้างถึงเพื่อไม่อนุญาติให้ตัวละครเองใช้ชักโครกแทนการขับถ่ายตามรูปแบบเดิม สะท้อนให้เห็นลักษณะของข้อกฎหมายที่ไม่ให้อิสระ เสรีภาพจริงตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และ นักรการเมืองก็จะนำมาใช้เพื่อยับยั้งสิ่งที่ฝ่ายตนให้เห็นด้วย ดังปรากฏในคำพูดของนักรการเมืองตัวหนึ่ง ต่อไปนี้

“นี่คุณ...ผมเป็นนักกฎหมาย ไม่ใช่ชนชั้นประติฐ์ ไม่ใช่ชนชั้นออกแบบ ไม่ใช่วิศวกร และก็ไม่ใช่ชนชั้นเวศนวิทยา ผมสนใจแต่เพียงว่าสิ่งที่คุณทำแหกกฎหมายหรือไม่เท่านั้น คุณนี้เป็นพวกนอกคอก คิดเอาแต่ใจตนเอง ลองคิดดูซิว่าถ้าทุกตัวนี้ถอยากแหกกฎหมายก็แหก บ้านเมืองจะเป็นยังไง ไม่รู้วนวายไปหมดหรือ? แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่หน้าที่ผมที่ต้องลงโทษใคร ผมมีหน้าที่ตีความเท่านั้น”

37°- 53° - 21° : ว่าด้วยการขับถ่ายอย่างมีวัฒนธรรม : 147

เรื่องมาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง คำพูด บทสนทนาของตัวละครในเรื่องนี้จะเป็นบทพูดเดียว ไม่ปรากฏบทสนทนาของตัวละครอีกฝ่าย แต่ก็สื่อทัศนคติของผู้เขียนล้อเลียนวิธีปกปิดทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตของนักรการเมืองด้วยการโอนเงินเข้าบัญชีผู้อื่นแทน เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและเลี่ยงการเสียภาษี ดังเช่นคำพูดที่ฝ่ายภรรยาเล่าให้ทนายฟังว่า

“เขาเป็นผู้ที่บอกเองว่าอย่าจดทะเบียนเลย เขาบอกว่าเขาเป็นโรคแพ้ทะเบียนสมรส แพ้ก็แพ้ดิฉันไม่ว่าอะไร ก็เพราะรักเขามาก เลยยอมค่ะ ดิฉันใช้ “นางสาว” นำหน้ามาเสมอ เวลาใครได้เข้ามา ก็ใส่ในบัญชีดิฉันตลอด เพิ่งมารู้ทีหลังว่า การที่เขาไม่จดทะเบียนกับดิฉันและให้ทรัพย์สินทั้งหมดอยู่ในมือของดิฉันนั้น ก็เพราะเขาต้องการปกปิดทรัพย์สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ เพื่อเลี่ยงภาษี”

มาตามสองพันล้าน : ว่าด้วยโรแมนซ์การเมือง : 165

เรื่องสคริปต์การเมือง : ว่าด้วยประชาหลังอานสัมพันธ์ คำพูดของตัวละคร นักโฆษณาเสนอ สะท้อนความคิดของผู้เขียนในลักษณะล้อเลียน เสียดสีพรรคการเมืองที่ถูกมองว่าเป็นเสมือนสินค้าชนิดหนึ่ง เนื่องจากอุดมการณ์ของพรรคตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ที่จะได้รับ

เรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักการเมือง ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จับหูเดียว โดยคำพูดของตัวละครปู้ที่กล่าวถึงนักการเมืองในเรื่อง สะท้อนความคิดของผู้เขียนที่มีต่อพฤติกรรมของนักการเมืองว่า วิธีหนึ่งที่นักการเมืองใช้เป็นช่องทางปกปิดทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตด้วยการตระเวนซื้อลือตเตอร์ที่ถูกรางวัลที่ 1 เก็บไว้เป็นหลักฐาน

เรื่องเอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาธิปไตย การตอบคำถามของตัวละคร รัฐมนตรีขณะทดสอบความรู้ในศาสตร์ต่างๆ เนื่องจากถูกอภิปรายเรื่องข้อปริญญบัตรมา สะท้อนความคิดของผู้เขียนที่ล้อเลียน และต้องการสื่อให้เห็นว่านักการเมืองตัวนี้ไม่มีความรู้จริง แต่พยายามใช้วิธีพูดให้เหตุผลให้อีกฝ่ายยอมรับจึงเป็นจุดสร้างอารมณ์ขันให้เกิดขึ้นในเรื่อง ดังตัวอย่างการตอบคำถามต่อไปนี้

“.....คำถามต่อไปเป็นเรื่องภูมิศาสตร์ พร้อมแล้วใช่ไหมครับ ภูเขาสูงที่สุดในโลกชื่ออะไร?”

“เขาไกรลาส”

“ผิดครับ คำตอบที่ถูกคือ เอเวอเรสต์”

“ผิดยังไง คุณนี่ไม่เคยอ่านวรรณคดีหรือ มีหลักฐานชัดเจน เขาไกรลาสเป็นที่อยู่ของพระอิศวรกับเหล่าเทวดานางฟ้า ก็ย่อมต้องสูงที่สุดในโลกสิ เทวดาที่โหนอยู่ต่ำกว่าหมาเล่า”

“แต่”

“ไม่มีแต่ ไม่ต้องแต่ คำถามคุณไม่เจาะจง แน่่อนภูเขาที่สูงที่สุดในโลกทางภูมิศาสตร์ใดๆ ก็รู้ว่าคือเอเวอเรสต์ แต่มันง่ายไป อีกอย่างทั้งเขาเอเวอเรสต์และเขาไกรลาสต่างก็อยู่แถวหิมาลัยไม่ผิดกันเท่าไรหรอก”

“ท่านพูดมีเหตุผลครับ ต่อไปเป็นปัญหาด้านอักษรศาสตร์.....”

เอ็กแซมมิเนชันสาธารณะ : ว่าด้วยประชาธิปไตย : 194

เรื่องความในใจสี่บรรทัด : ว่าด้วยกลลวงการเมืองหลังอาณานิคม คำพูดที่ไม่ปรากฏตัวละครในซีกขวาของคำกระทู้ทุกๆ บรรทัด สะท้อนทัศนะเรื่องการพูดของนักการเมืองที่ต้องการสร้างภาพลักษณ์ของตนเอง ซึ่งสิ่งที่พูดไม่ตรงกับความคิด ความต้องการที่แท้จริง

เรื่องโปรเจกต์ตฤณมัย : ว่าด้วยเวิร์กช็อปแห่งชาติ (ต่อ) คำพูดระหว่างการสนทนาเพื่อหาทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจของตัวละครซึ่งเป็นนักการเมืองในสภา สะท้อนความคิดต่อแนวทางแก้ปัญหาบ้านเมืองที่ไม่เหมาะสม และเป็นไปไม่ได้หากนำโครงการใช้หญ้าแทนข้าวไปใช้จริง

เรื่องข้อปึงการเมือง :ว่าด้วยทางด่วนสู่ดวงดาว คำพูดขณะดูตัว การต่อรอง
ราคาระหว่างตระเวนซื้อตัวบุคคลเข้าพรรคของตัวละครในเรื่อง สะท้อนความคิดเสียสละการซื้อ
ขายตัวผู้จะเข้าสู่ระบบการเมืองว่าสามารถหาซื้อได้ตามความต้องการ และ ทำกันอย่างเปิดเผย

ทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้ตัวละครและบทสนทนาในการนำเสนอทัศนะ
ทางการเมือง ล้อเลียน เสียสละพฤติกรรมของนักการเมืองที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมในสภา
การซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง การใช้อำนาจแสดงอิทธิพลเหนือกฎหมาย ใช้ความคิดของ
ตัวละคร เป็นสื่อแสดงความเห็นต่อกฎหมายที่จำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชน และ ความเห็น
เกี่ยวกับวิถีทางการเมืองที่เป็นวัฏจักรซ้ำซากโดยเฉพาะในช่วงเลือกตั้ง รวมทั้งใช้คำพูดหรือ
บทสนทนาของตัวละคร นำเสนอสภาพทั่วไปทางการเมือง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนักการเมือง
พรรคการเมือง และระบบการเมือง โดยให้รายละเอียดปลีกย่อยในแต่ละทัศนะแตกต่างกัน
ออกไป เป็นที่น่าสังเกตว่า การนำเสนอทัศนะโดยใช้คำพูดของตัวละครบางเรื่องจะเป็น
บทพูดเดี่ยว กล่าวคือ ไม่ปรากฏคู่สนทนาที่ตัวละครสื่อสารด้วย แต่นำเสนอความคิดทางการเมือง
ได้อย่างชัดเจน

6. กลวิธีนำเสนอทัศนะผ่านวาทะนำสู่เรื่อง

วาทะนำสู่เรื่อง คือ คำพูดหรือความเห็นที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ทุกๆ ส่วนต้นเรื่องก่อนเข้าสู่
เนื้อหาเรื่องสั้นแต่ละเรื่องในชุด "หลังอานบุรี" โดยอ้างว่าเป็นคำพูดเสนอความคิดของบุคคล
หนึ่งๆ ซึ่งเป็นราษฎรสามัญชนหรือบุคลากรระดับผู้นำของประเทศหลังอานบุรี แต่ไม่ใช่ตัวละคร
ดำเนินเรื่องในเรื่องสั้นนั้นๆ

วาทะนำสู่เรื่อง ถือเป็นส่วนสำคัญที่ผู้เขียนใช้เป็นสื่อเสนอทัศนะ เพื่อเปิดประเด็นความ
คิดแล้วขยายความต่อในส่วนเนื้อหา หรือแสดงทัศนะแบบสรุปความเบ็ดเสร็จตั้งเป็นประเด็น
ความคิดเกี่ยวกับการเมืองลอยๆเอาไว้ วาทะนำสู่เรื่องจึงเป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้ในการนำ
เสนอทัศนะล้อเลียน เสียสละการเมืองได้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่างในเรื่องต่อไปนี้

เรื่อง แก๊งกะโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ ผู้เขียนได้ใช้วาทะ
นำสู่เรื่องและตัวละครสมมติไม่ปรากฏชื่อ เสนอวาทะเสียสละจุดมุ่งหมายของการตรากฎหมาย
การตีความกฎหมายว่าทำไปเพื่อสนองความต้องการของนักการเมือง ความว่า

"โอ้ย ! กฎหมา-ย ก็คือระเบียบและกฎเกณฑ์ที่นักการเมืองสร้างขึ้นเพื่อรักษาสถานภาพของ
ตนเองให้นานที่สุด ส่วนนักกฎหมาย ก็คือ ผู้ทำหน้าที่ตีความกฎหมาย ให้ตรงตามที่นักการเมือง
ต้องการ เปลา...ผมไม่กล้าสอนเด็กอย่างนี้ เดียวผมตกงาน"

อาจารย์ผู้ไม่ประสงค์จะออกนาม

แก๊งโหลกหมาแดง : ว่าด้วยความกร่างนอกทำเนียบ : 49

ผู้เขียนใช้วาทะนำสู่เรื่องนี้เสียดลสิกฏหมายที่ตราขึ้น กำหนดใช้ รวมทั้งการตีความ ด้วยบทกฎหมายว่า จะพยายามตอบสนองให้ตรงตามความต้องการของนักรการเมือง สะท้อนให้เห็นว่านักรการเมืองมีอำนาจเหนือกฎหมาย

ในบทนำเรื่องหลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลาดหลังอานบุรี ผู้เขียนได้เสนอความคิดเสียดลสิกฏความไม่สามัคคีในพรรคการผ่านวาทะนำสู่เรื่อง และตัวละคร สมมติว่า

"...ผมมีหลายมุ้งก็จริง แต่เมียทุกตัวปรองดองกันดี ไม่เห็นมันยุ่งเหมือนมุ้งเล็กมุ้งใหญ่ในพรรคการเมือง..."

ขุนแผน บ้านกระดุกใหญ่
จังหวัด หลังอานธานี..."

หลังอานคลาสสิฟายด์ : ว่าด้วยอุปสงค์อุปทานตลาดหลังอานบุรี : 128

อีกตัวอย่างหนึ่งในวาทะนำสู่เรื่องลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักรการเมือง ผู้เขียนได้แสดงทัศนะเสียดลสิ ลือถึงความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ผ่านวาทะสมมติที่ว่า

"...โถ! ชาวบ้านอย่างเราไม่โง่หรอก คอรัปชั่นนะไม่ใช่อยู่แต่ที่ใครโกงกินอะไร แต่เป็นข้ออ้างของพรรคฝ่ายค้านเพื่อให้มีการเปลี่ยนรัฐบาล และข้ออ้างของพรรครัฐบาลในการปรับคณะรัฐมนตรี แล้วขอทำงานต่อไป..."

นายเจริญ เจ้าของร้านทำป้ายหาเสียง
จังหวัดหลังอานบุรี..."

ลือตเตอร์การเมือง : ว่าด้วยเส้นวาสนาของนักรการเมือง : 182

จากตัวอย่างที่นำเสนอข้างต้น ทำให้เห็นว่าวาทะทางการเมืองนำสู่เรื่องจะปรากฏในส่วนนำเรื่องของทุกๆ เรื่องสั้นชุดนี้ โดยผู้เขียนจะสมมติเนื้อหา และ ตัวละครขึ้นมาแล้วนำเสนอความคิดที่มีต่อนักรการเมือง พรรคการเมือง ระบบการเมือง ผ่านวาทะนี้ในทำนองล้อเลียน เสียดลสิ และแฝงความคิด ความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นทางการเมืองเป็นอย่างดี

จากการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีนำเสนอทัศนะทางการเมืองที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" ของวินทร์ เลียววาริณ สรุปได้ว่า กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่อง ผู้เขียนจะใช้ชื่อเรื่องนำเสนอทัศนะทั้งในลักษณะล้อเลียน เสียดลสิเหตุการณ์ ความคิด พฤติกรรมของนักรการเมือง ด้วยชื่อเรื่องที่น่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจความคิดของผู้เขียนและ แก่นเรื่องได้ดียิ่งขึ้น กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่อง หากเป็นโครงเรื่องเน้นเหตุการณ์ ผู้เขียนจะใช้เมื่อต้องการล้อเลียน เสียดลสิพฤติกรรมเฉพาะเรื่องที่เกิดขึ้นกับนักรการเมืองหรือระบบเป็นหลัก โครง

เรื่องเน้นตัวละคร จะใช้นำเสนอทัศนะเฉพาะบุคคล ส่วนโครงเรื่องแบบประสมจะใช้ในการเน้นต้องการเสนอความเห็นทั้งในส่วนของเหตุการณ์ ความคิด และ ตัวละครในเรื่องเดียวกัน ซึ่งทัศนะที่นำเสนอในโครงเรื่องนี้ บางเรื่องจะปรากฏในทุกส่วนของโครงเรื่องตั้งแต่ การเปิดดำเนินเรื่อง และ ปิดเรื่อง ขณะเดียวกันบางเรื่องก็นำเสนอผ่านส่วนใดส่วนหนึ่งของโครงเรื่องเท่านั้น

กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้แก่นเรื่อง พบว่า ผู้เขียนจะใช้แก่นเรื่องเสนอความคิดต่อพฤติกรรมทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง การปกปิดทรัพย์สินของนัขการเมือง และ พฤติกรรมอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสม ใช้แก่นเรื่องแสดงความเห็นต่อกฎหมายว่าถูกอำนาจนัขการเมืองแทรกแซงสะท้อนการทำงานของนัขการเมืองที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ใช้แก่นเรื่องสื่อนโยบายบริหารแก้ปัญหาบ้านเมืองที่เอื้อประโยชน์ให้กับนัขการเมือง เสนอปัญหาการซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งใช้แก่นเรื่องสะท้อนการทำงานของพรรคการเมืองว่ามีผู้รับจ้างอยู่เบื้องหลัง กลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้การเล่าเรื่อง ผู้เขียนจะนำเสนอทัศนะทางการเมืองผ่านการเล่าเรื่องดังนี้ ผู้เล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 จะใช้ทั้งตัวละครหลัก และ ตัวละครรองเป็นผู้เล่าและนำเสนอทัศนะใช้การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 ทั้งแบบผู้รู้แจ้งตลอดเรื่อง และ ผู้รู้แบบจำกัดเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะ ตัวละคร นำเสนอทัศนะ ใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบประสมเสนอความคิดทางการเมือง โดยแทรกอยู่กับความคิด คำพูด เหตุการณ์ที่ตัวละครเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เขียนใช้การเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์ ที่เน้นการเสนอความคิดทางการเมืองเป็นหลัก ไม่เน้นตัวละคร มาประกอบการเสนอทัศนะทางการเมืองในเรื่องสั้นชุดนี้อีกด้วย สำหรับกลวิธีการนำเสนอทัศนะโดยใช้ตัวละคร และ บทสนทนา ผู้เขียนจะนำเสนอทัศนะทางการเมืองในแต่ละประเด็นผ่านพฤติกรรม ความคิด และ คำพูดของตัวละคร ซึ่งส่วนใหญ่จะมองในด้านลบ ส่วนกลวิธีการนำเสนอทัศนะผ่านวาทะทางการเมืองนำเรื่อง ผู้เขียนจะใช้แสดงความคิดล้อเลียน เสียดสีนักการเมือง พรรคการเมือง ระบบการเมืองอำนาจปกครองและ สภาพทั่วไปทางการเมือง ผ่านวาทะสมมติที่ปรากฏในช่วงนำเรื่องทุกเรื่องในรวมเรื่องสั้นชุดนี้

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีนำเสนอทัศนะทางการเมืองในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอานบุรี" อย่างหลากหลาย และ น่าสนใจ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาทัศนะทางการเมือง และ กลวิธีการนำเสนอทัศนะที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด "หลังอาณานิคม" ของ วินทร์ เลียววาริณ สรุปผลได้ดังนี้

1. ทัศนะทางการเมือง พบว่ามี 4 ประเด็น คือ

1.1 ทัศนะที่มีต่อนักการเมือง ด้านบทบาท นักการเมืองจะมีบทบาทในการใช้อำนาจอธิปไตยด้านนิติบัญญัติและด้านบริหารเป็นหลัก ซึ่งในด้านนิติบัญญัติผู้เขียนเห็นว่ากฎหมายที่ตราขึ้นและบังคับใช้แท้จริงแล้วก็เพื่อสนองความต้องการของนักการเมือง กฎหมายไม่สามารถเอาผิดกับผู้ทำผิดโดยเฉพาะนักการเมืองได้ ในด้านอำนาจบริหารก็เห็นว่าการกำหนดนโยบายไม่เหมาะสม มุ่งเอื้อประโยชน์กับนักการเมืองเป็นหลัก และแม้จะมีการตั้งที่ปรึกษาเป็นจำนวนมาก แต่ก็ให้คำปรึกษาที่ไร้เหตุผล นำไปบริหารบ้านเมืองไม่ได้ ในด้านพฤติกรรมของนักการเมือง สะท้อนให้เห็นว่ามีการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงหลากหลายรูปแบบทั้งในรูปของค่านายหน้าจากการอนุมัติโครงการ การซื้อขายตำแหน่งทางการเมือง การให้และรับสินบนเพื่อปกปิดความผิด นอกจากนี้ยังเสนอว่ามีการทุจริตด้วยวิธีปกปิดทรัพย์สินเพื่อเลี่ยงการตรวจสอบด้วยการซื้อล็อตเตอรี่ที่ถูกรางวัลมาเก็บไว้ หรือใช้วิธีถ่ายโอนทรัพย์สินไปยังบุคคลใกล้ชิดแทน ส่วนพฤติกรรมทำลายคู่แข่งทางการเมือง ที่มีหลากหลายรูปแบบและรุนแรงนั้นมีสาเหตุมาจากการแข่งขันช่วงเลือกตั้งเป็นประเด็นหลัก

1.2 ทัศนะที่มีต่อพรรคการเมือง ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ของพรรคสะท้อนให้เห็นว่าพรรคการเมืองขาดความจริงใจในการเสนอข้อมูลทางการเมืองแก่ประชาชน ส่วนการคัดเลือกบุคคลเข้าพรรคก็ไม่ได้คัดสรรผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง แต่มุ่งรวบรวมผู้มีชื่อเสียง ฐานะทางการเงิน และมีอิทธิพลกว้างขวางเพราะมุ่งเพียงชัยชนะในการเลือกตั้ง และหวังจะได้เป็นฝ่ายรัฐบาล อนึ่งหากมีปัญหขึ้นในพรรค หัวหน้าพรรคหรือสมาชิกไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ สำหรับด้านอุดมการณ์และนโยบายสะท้อนให้เห็นว่า พรรคไม่มีอุดมการณ์หรือนโยบายที่ชัดเจน มุ่งเสนอสิ่งที่ดึงดูดเสียงสนับสนุนจากประชาชนในช่วงเลือกตั้งเท่านั้น และเนื่องจากระบบพรรคเป็นระบบหลายพรรค แยกเป็นกลุ่มใหญ่ ย่อย ที่รวมตัวและแตกแยกเพราะเรื่องผลประโยชน์ทำให้พรรคขาดประสิทธิภาพ

1.3 ทักษะที่มีต่อระบบการเมือง พบว่ามีรูปแบบการปกครองระบอบ สุนัขชาติปไโดยเน้นเรื่องความเสมอภาค มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของการปกครอง เช่นเดียวกับระบอบประชาธิปไตย ส่วนกิจกรรมของระบบการเมืองสะท้อนให้เห็นว่า แม้จะมีการ เลือกตั้งเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ระบบแต่กระบวนการก็ยังไม่บริสุทธิ์ เพราะมีการซื้อตัวหรือ ซื้อขายตำแหน่งกันมาก ด้านการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายแก้ไขและพัฒนาบ้านเมืองยังขาด ประสิทธิภาพในด้านนโยบาย มีการจัดประชุมขึ้นเพื่อแก้ปัญหาจนตัวภายในระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น ส่วนกิจกรรมการตรวจสอบทางการเมือง พบว่ามีระบบการตรวจสอบ 2 รูปแบบ คือ ตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ การทำประชาพิจารณ์ ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบเห็นว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสีย สำหรับกิจกรรมทางการเมืองที่สถาบันทางสังคมได้มีส่วนร่วม ร่วมกันเห็นว่า มีเพียงสถาบันสื่อมวลชนเท่านั้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง แต่ก็ถูกมองว่าเป็น เครื่องมือทางการเมือง นอกจากนี้ผู้เขียนยังสะท้อนให้เห็นว่ามีปัญหาที่สืบเนื่องมาจากระบบการเมืองทั้งในด้านปัญหาการปกครอง เพราะระบบไม่สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาและการ บริหารที่คล่องตัวได้ เนื่องจากอำนาจทางการเมืองแทรกแซงอยู่ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเกิด จากความบกพร่องของนโยบายที่ขาดการวิเคราะห์อย่างรอบด้านก่อนกำหนดเพื่อใช้เป็นแนว ทางแก้ปัญหา

1.4 ทักษะที่มีต่อประชาชน เสนอให้เห็นว่าทัศนคติทางการเมืองของประชาชน ในด้านสิทธิเสรีภาพ ประชาชนมีความตื่นตัวในเรื่องนี้เป็นอย่างดี และตระหนักที่จะใช้สิทธิที่มี อยู่อย่างสร้างสรรค์ ส่วนด้านวิถีทางการเมืองก็สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีความสนใจ รู้ เข้าใจ สถานการณ์ทางการเมืองเป็นอย่างดี ทั้งในส่วนนักรการเมือง พรรคการเมือง และ ระบบการเมือง แม้จะไม่ได้มีบทบาทในเรื่องมากก็ตาม

2. กลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมือง พบว่า มี 6 วิธี ดังนี้

2.1 การนำเสนอทัศนะโดยใช้ชื่อเรื่อง พบว่า ผู้เขียนนิยมตั้งชื่อที่เป็นวลี บางชื่อใช้คำล่อคำศัพท์เฉพาะทางการเมือง สร้างความแปลกใหม่ น่าสนใจ สัมพันธ์กับการเปิด เรื่อง เนื้อหา และใช้ในการนำเสนอความคิดที่ล้อเลียน เสียดสีการเมืองทั้งโดยตรง และโดย สัญลักษณ์แฝงไว้ทั้งในระดับคำ ความในชื่อเรื่อง ทำให้เข้าใจความคิดของผู้เขียนที่มีต่อพฤติกรรมตัวละคร เหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วในเรื่อง

2.2 การนำเสนอทัศนะโดยใช้โครงเรื่อง พบว่า ผู้เขียนจะใช้โครงเรื่องนำ เสนอทัศนะทางการเมืองที่มีต่อนักการเมือง พรรคการเมือง ระบบการเมือง สามารถใช้โครง เรื่องโดยรวมนำเสนอทัศนะได้อย่างชัดเจน แต่สำหรับโครงเรื่องที่ใช้นำเสนอทัศนะต่อประชาชน

จะไม่ปรากฏในภาพรวมของโครงเช่นสามทศนะแรก แต่ผู้เขียนจะเสนอเสนอไว้ในช่วงใดช่วงหนึ่งของโครงเรื่อง อาทิ ในช่วงเปิดเรื่อง ช่วงดำเนินเรื่อง หรือช่วงปิดเรื่อง ให้ผู้อ่านรับรู้ความคิดของผู้เขียนที่มีต่อค่านี้นี้แทน

2.3 การนำเสนอทัศนะโดยใช้แก่นเรื่อง หากเป็นแก่นเรื่องที่สะท้อนพฤติกรรมของนักรบเมือง ทัศนะที่ปรากฏมักจะเป็นไปในด้านลบ เป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักรบเมือง ทั้งการทุจริต การซื้อขายตำแหน่ง ฯลฯ แก่นเรื่องที่สะท้อนอำนาจกฎหมาย และ นักรบเมือง ก็จะเสนอความคิด มองว่าอำนาจการเมืองคอยแทรกแซงและเหนือกว่าอำนาจแม้แต่ข้อกฎหมายก็ยังเอื้อประโยชน์ให้ แก่นเรื่องที่สะท้อนการทำงานและนโยบายของนักรบเมือง ก็สะท้อนให้เห็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ขาดประสิทธิภาพในการวางนโยบาย ส่วนแก่นเรื่องที่สะท้อนการทำงานของพรรคการเมือง มีเสนอให้เห็นความผู้ที่อยู่เบื้องหลังการทำงานในพรรค

2.4 การนำเสนอทัศนะโดยใช้การเล่าเรื่อง พบว่า การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 1 กรณีที่ตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่องโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 จะนำเสนอเหตุการณ์สิ่งที่ตัวละครกระทำรวมทั้งได้ประสบมาในอดีตเป็นสื่อในการเสนอทัศนะ กรณีผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครรอง ทัศนะที่นำเสนอจะแทรกอยู่กับความคิดคำพูดและเหตุการณ์ที่เล่า การเล่าเรื่องแบบบุรุษที่ 3 กรณีผู้เล่าเป็นผู้รู้แจ้งตลอดเรื่อง ความคิด ความรู้สึก การวิจารณ์ตัวละครของผู้เล่าเรื่องจะเป็นสื่อที่ใช้นำเสนอทัศนะของผู้เขียน กรณีผู้เล่าเป็นผู้จำกัดเฉพาะตัวละครตัวเดียว ทัศนะของผู้เขียนจะนำเสนอผ่านความคิด ความเป็นไปของตัวละคร การเล่าเรื่องแบบประสม ความคิดของผู้เขียนจะปรากฏในทุกส่วนการเล่าเรื่อง ส่วนการเล่าเรื่องแบบสร้างสรรค์จะไม่เน้นตัวผู้เล่าเรื่อง นำเสนอทัศนะทางการเมืองของผู้เขียนผ่านสาระของเรื่องตั้งแต่การเปิดจนปิดเรื่อง

2.5 การนำเสนอทัศนะโดยใช้ตัวละคร และ บทสนทนา พบว่า ผู้เขียนใช้พฤติกรรมของตัวละครในการนำเสนอทัศนะล้อเลียน เสียดสีพฤติกรรมของนักรบเมืองที่ประพฤติดนไม่เหมาะสมในรูปแบบต่างๆทั้งในและนอกสภา ใช้ความคิดของตัวละครเป็นสื่อแสดงความเห็นต่อกฎหมาย และ ความเห็นต่อวิถีทางการเมือง และใช้คำพูดหรือบทสนทนาของตัวละคร นำเสนอสภาพทั่วไปทางการเมืองทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนักรบเมือง พรรคการเมือง และระบบการเมือง ซึ่งบางเรื่องจะเป็นบทพูดเดี่ยว แต่สื่อความคิดทางการเมืองได้อย่างชัดเจน

2.6 การนำเสนอทัศนะผ่านวาทะนำสู่เรื่อง วาทะทางการเมืองที่สื่อความคิด ความเข้าใจในลักษณะล้อเลียน เสียดสีทั้งในส่วนของนักรบเมือง พรรคการเมือง ระบบ

การเมือง และ ประชาชน จะนำเสนอผ่านประชาชนชาวหลังอนบุรี ที่ผู้เขียนสมมติขึ้น ซึ่งจะนำเสนอไว้ในส่วนนำเรื่องทุกๆ เรื่องในเรื่องสั้นชุดนี้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ทัศนะทางการเมือง และ กลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอนบุรี” ของ วินทร์ เลียววาริณ จำนวน 15 เรื่อง ผู้เขียนจะมุ่งเน้นการล้อเลียน เสียดสี และแทรกอารมณ์ขันร้าย ทำให้ได้รับทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน ขณะเดียวกันก็ทำให้เห็น และเข้าใจสภาพการเมืองในมุมมองของผู้เขียน ซึ่งในด้านทัศนะทางการเมืองโดยภาพรวม จะเสนอความคิดในด้านลบ สะท้อนให้เห็นความล้มเหลวของการเมือง ทั้งในส่วนของ นักการเมือง พรรคการเมือง และระบบการเมือง มีเพียงประชาชน และ ตำรวจที่แสดงทัศนะในด้านบวกแต่ก็ยังมองว่า เป็นฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากการเมืองทั้งระบบเช่นกัน

ข้อสังเกตจากการศึกษาวิเคราะห์รวมเรื่องสั้นชุด “หลังอนบุรี” มีดังนี้

เรื่องสั้นทั้ง 15 เรื่องในรวมเรื่องสั้นชุดนี้มีความแตกต่างจากงานเขียนแนวการเมือง และ แนวอื่นๆ ของ วินทร์ เลียววาริณ ที่ผ่านมา ทั้งในด้านรูปแบบ เนื่องจากเรื่องสั้นชุดนี้จะมีความแปลกใหม่ทั้งในด้านรูปแบบการเขียน ที่นำกลวิธีใหม่ๆ มาใช้ เช่น การใช้ภาษายั่วล้อระหว่างพฤติกรรมของมนุษย์กับพฤติกรรมสุนัข การให้ความสำคัญกับการจัดรูปแบบเพื่อสื่อความคิดด้วยการรับรู้ทางสายตา (Vision Arts) ขนาดของตัวอักษร การใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ฯลฯ มาประกอบเรื่องอย่างน่าสนใจ

ด้านการสร้างตัวละคร ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของเรื่อง เพราะใช้สุนัขพันธุ์หลังอนเป็นตัวละคร แต่กำหนดให้มีพฤติกรรมทางการเมืองเหมือนมนุษย์ เป็นตัวถ่ายทอดเนื้อหา เหตุการณ์ และความคิดทางการเมือง ในลักษณะล้อเลียน เสียดสี และ แทรกอารมณ์ขันร้ายไว้อย่างน่าสนใจ การสร้างตัวละคร “สุนัข” นอกจากจะสร้างเพื่อล้อเลียน เสียดสีการเมืองอย่างเจ็บแสบ เพราะสุนัขถือเป็นสัตว์ที่คนไทยดูถูกพฤติกรรมบางอย่างของมัน การใช้ตัวละครสุนัข แสดงถึงการเลียด การได้กลับข้อพิพาททางการเมืองอย่างชาญฉลาด เพราะผู้ที่พาดพิงไม่อาจจะลดตัวไปยอมรับหรือร้อนตัวว่ามีพฤติกรรมเช่นสุนัขได้

เรื่องสั้นชุด “หลังอนบุรี” นำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นระบบ มีการเกริ่นนำให้รายละเอียดของเรื่องที่จะเสนอโดยสังเขปก่อน ในส่วนของเนื้อเรื่องทุกๆ เรื่อง จะเริ่มด้วยชื่อเรื่อง วาทะนำเรื่องบอกนัยความคิด ตามด้วยภาพประกอบแล้วจึงเข้าสู่เนื้อหาในแต่ละเรื่อง สามารถสร้างความสัมพันธ์เรื่องราวทางการเมืองให้เป็นหนึ่งเดียวได้อย่างน่าสนใจ ประกอบกับกลวิธีนำเสนอความคิดทั้ง 6 วิธีที่กล่าวมา ผู้เขียนก็สามารถประสานให้เกิดความเข้าใจความคิดรวบยอดที่ผู้เขียนมีต่อการเมืองได้อย่างลงตัว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ทิศทางการเมือง และ กลวิธีการนำเสนอทัศนะ พบว่า ควรมีการศึกษาในประเด็นอื่น จึงขอเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบรวมเรื่องสั้นชุด “หลังอาณานิคม” กับงานเขียนแนวการเมืองเรื่องอื่นของ วินทร์ เลียววาริณ หรือของนักเขียนท่านอื่นเพื่อศึกษาทิศทางการหรือกลวิธีนำเสนอทัศนะว่าเหมือน แตกต่างกันอย่างไร

2. ควรศึกษาทัศนะด้านอื่นในงานเขียนของ วินทร์ เลียววาริณ เช่น ทัศนะทางสังคม ทัศนะทางเศรษฐกิจ ทัศนะทางวัฒนธรรม ฯลฯ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ขวัญเนตร กรุทานุช. (2534). *การวิเคราะห์นวนิยายของสีฟ้า*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมเกียรติ ผิวฉนวน. (2529). *ความคิดทางการเมืองของปรีดี พนมยงค์*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2522). *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมือง*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- ชิดหทัย นุตถาปนา. (2526). *วิเคราะห์นวนิยายของ สด กรุมะโรหิต*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ พ่วงพิศ. (2523). *ประวัติศาสตร์การปกครองและการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ ฯ : แสงรุ่งการพิมพ์.
- เดโช สวานานนท์. (2545). *พจนานุกรมศัพท์การเมือง*. กรุงเทพฯ ฯ : หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2523). *นวนิยายกับสังคมไทย (2475 – 2500)*. กรุงเทพฯ ฯ : สร้างสรรค์.
- ทฤษฎี เมมา. (2541). *วิเคราะห์กลวิธีการแต่งเรื่องสั้นของขวัญของเหม เวชกร*. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง. (2540). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับการเมืองไทยในช่วง พ.ศ. 2507- 2522*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทัศนีย์ กระต่ายอินทร์. (2521). *ศึกษาอารมณ์ขันในวรรณกรรมร้อยแก้วของไทย พ.ศ. 2453 – 2516*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทือก กุสุมา ณ อยู่ธยา. (2516). *วรรณกรรมอย่างไรจึงจะเรียกว่าแพร่ดี*. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยาสาร.
- ธเนศ เวศร์ภาดา. (2543). *ทะเลปัญญา*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ธรรมสาร.
- ธเนศร์ ชาญเขาว์. (2533). *วิเคราะห์นวนิยายของวชิรัฐ เดชบุญชร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2526). *“วรรณคดีสี่อารมณ์ขัน” ในชุดวิชาภาษาไทย : วรรณคดีไทย หน่วยที่ 1 – 7*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธิดา วัฒนกุล. (2519). *แนวความคิดทางการเมืองในบทละครพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2521). *พรรคการเมือง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เบญจนาฏ วัฒนมณี. (2539). *เรื่องสั้น “แนวทดลอง” ของไทยช่วงพ.ศ. 2525 – 2535*.
 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บำรุง สุวรรณรัตน์ และ ชูศักดิ์ เอกเพชร. (2523). *วรรณกรรมสังคมและการเมือง*.
 กรุงเทพฯ : กลุ่มคนใหม่.
- ปิยะมาศ กาญจนเรืองโรจน์. (2542). *การวิเคราะห์เรื่องสั้นของคำรงค์ อารีกุล*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2521). *วรรณกรรมการเมืองของเทียนวรรณ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. (2522). *วรรณกรรมการเมือง*. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์.
- ไพโรจน์ บุญประกอบ. (2526). *วิเคราะห์เรื่องสั้นแนวการเมืองและสังคมในช่วง 14 ตุลาคม 2516 – 6 ตุลาคม 2519*. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิญญ์ กองทอง. (2528). *ลักษณะ “ก้าวหน้า” ของเรื่องสั้นไทยช่วงพ.ศ. 2510 – 2516*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). *ปัญหาการเมืองไทยปัจจุบัน หน่วยที่ 1 – 15*.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มันทนา ใบชา. (2541). *วิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองในนวนิยายของนักเขียนสตรีช่วง 6 ตุลาคม 2519 – 23 กุมภาพันธ์ 2534*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มานิต มานิตเจริญ. (2543). *พจนานุกรมไทย*. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- ยุพร แสงทักษิณ. (2524). *ส่องวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (2547). กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์.
- วัชร บัญจรรยา. (2545). *วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอในงานของวินทร์ เลียววาริณ*.
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา ไชยรัตน์. (2534). *วิเคราะห์เรื่องสั้นของสุรัชย์ จันทิมาธร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2520). *“วิจารณ์ระเด่นลันได,” วารสารรามคำแหง*. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วินทร์ เลียววาริณ. (2545). *หลังอานบุรี*. กรุงเทพฯ : บริษัท 113 จำกัด.

- ศิริกุล ตันกุล. (2528). *ศึกษาวรรณกรรมคนรณ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สดชื่น ชัยประสาธน์. (2532). *กวีนิพนธ์ และ จิตรกรรมเซอร์เรียลิสต์ในฝรั่งเศส ค.ศ. 1919 – 1969*. กรุงเทพฯ : คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมบัติ จันทรวงศ์ และ ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2533). *ความคิดทางการเมืองและสังคมไทย*.
 กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. (2535). *ว่าด้วยเรื่องสั้น “แนวทดลอง” รวมเรื่องสั้นแนวทดลอง ข้อปาริชาด 1 ชุดผ่นหยดเดียว*. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- สุภาณี มณฑานุช. (2533). *เรื่องสั้นแนวสัญลักษณ์ของไทยพ.ศ. 2500 – 2530*.
 วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- อรริรา บัวพิมพ์. (2523). *ศึกษาวรรณกรรมร้อยกรองประเภทล้อเลียนในสมัยรัตนโกสินทร์ ระหว่าง พ.ศ. 2367 – พ.ศ. 2468*. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อิรวดี ไตลังคะ. (2543). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง*. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอมอร นิรัญราช. (2539). *ทัศนะทางสังคมในนวนิยายไทย สมัยรัชกาลที่ 7*. กรุงเทพฯ :
 เซเว่น พรินติ้ง.

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อของผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวศิริลักษณ์ บัตรประโคน
เกิดวันที่	31 ตุลาคม พ.ศ. 2520
สถานที่เกิด	อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	122 /24 หมู่บ้านศรีวรา แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เทียบเท่าอาจารย์ 1 ระดับ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะศึกษาศาสตร์ ฝ้ายโรงเรียนสาธิต (มัธยม) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา สมุทรปราการ
พ.ศ. 2544	ศษ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร